ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

5. oktoober 2011 *

Kohtuasjas T-39/06,

Transcatab SpA, asukoht Caserte (Itaalia), esindajad: advokaadid C. Osti ja A. Prastaro,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Amato, hiljem V. Di Bucci ja lõpuks É. Gippini Fournier ja L. Malferrari, keda abistas advokaat F. Ruggeri Laderchi,

kostja,

mille ese on esiteks nõue tühistada osaliselt komisjoni 20. oktoobri 2005. aasta otsus K(2005) 4012 (lõplik) [EÜ] artikli 81 lõike 1 kohase menetluse kohta (juhtum COMP/C.38.281/B2 – Toortubakas, Itaalia), teise võimalusena nõue vähendada Transcatabile selle otsusega määratud trahvi ja kolmanda võimalusena komisjoni vastuhagi suurendada seda trahvisummat,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: esimees J. Azizi, kohtunikud E. Cremona (ettekandja) ja S. Frimodt Nielsen,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 30. novembri 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja Transcatab SpA on Itaalia äriühing, mis on praegu lõpetamisel ja mille peamine tegevusala on toortubaka esmane töötlemine. Käesoleva kohtuasja aluseks olevate asjaolude asetleidmise ajal oli Transcatab Itaalia tütarettevõtja, keda kontrollis 100 % tema emaettevõtja Standard Commercial Corp. (edaspidi „SCC"), üks maailma suurimaid iseseisvaid tubakalehtedega kauplejaid. 13. mail 2005, st haldusmenetluse ajal, ühines SCC Dimon, Inc-ga, mille tulemusel tekkis uus üksus ärinimega Alliance One International, Inc. (edaspidi „Alliance One"), kes kontrollis Transcatabi 100 %.

1. *Haldusmenetlus*

2 15. jaanuaril 2002 saatis Euroopa Ühenduste Komisjon nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 esimene määrus [EÜ] artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 11 alusel teabenõuded Itaalia toortubaka turu kohta Itaalia tubaka töötlejate ja tootjate kutseliitudele, st Associazione professionale transformatori tabacchi italianile (APTI, Itaalia tubakatöötlejate kutseliit) ja Unione Italiana Tabaccole (Unitab, Itaalia tubakaühendus).

3 19. veebruaril 2002 sai komisjon APTI liikmelt Deltafina SpA trahvide eest kaitse saamise taotluse, mis esitati vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „koostööteatis").

4 4. aprillil 2002 toimus APTI ruumides koosolek. Sellel koosolekul teavitas Deltafina osalisi, sealhulgas Transcatabi ja Dimon Italia Srl-i (Dimoni tütarettevõtja, millest sai Mindo Srl) oma trahvide eest kaitse saamise taotlusest ja komisjoni otsusest anda talle tingimuslik kaitse.

5 Samal päeval sai komisjon Dimon Italialt koostööteatise punkti 8 alusel esitatud trahvide eest kaitse saamise taotluse ja teise võimalusena selle teatise punktide 20–27 alusel esitatud trahvi vähendamise taotluse ning paari tunni pärast Transcatabilt samal alusel esitatud trahvi vähendamise taotluse.

6 9. aprillil 2002 teatas komisjon vastavalt koostööteatise punktile 25 Transcatabi esitatud taotluse kättesaamisest. 10. aprillil 2002 esitas Transcatab uue taotluse, mis koosnes selgitusest ja 44 lisast. 30. aprillil 2002 teatas komisjon vastavalt koostööteatise punktile 25 ka selle kättesaamisest.

7 18. ja 19. aprillil 2002 viis komisjon määruse nr 17 artikli 14 alusel läbi uurimisi Dimon Italia ja Transcatab ning Trestina Azienda Tabacchi SpA ja Romana Tabacchi Spa ruumides.

8 8. oktoobril 2002 teatas komisjon Dimon Italiale ja Transcatabile, et kuna need ettevõtjad olid vastavalt esimene ja teine ettevõtja, kes esitasid koostööteatise alusel rikkumise kohta tõendeid, kavatses ta nende trahve haldusmenetluse lõpus vähendada vastavalt vahemikus 30–50 % ja 20–30 % trahvisummast, mis neile võimalikult tuvastatava rikkumise eest ilma koostööta määrataks.

9 25. veebruaril 2004 võttis komisjon vastu vastuväiteteatise, mille ta adresseeris kümnele ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele, mille hulgas olid ka Transcatab, Deltafina, Dimon Italia ja Romana Tabacchi (edaspidi „töötlejad") ja nendest mõne emaettevõtjad, muu hulgas SCC, Dimon ja Deltafina emaettevõtja Universal Corp. Vastuväiteteatise adressaatidel võimaldati vastata kirjalikult ja 22. juunil 2004 toimunud ärakuulamisel suuliselt.

10 Pärast 25. veebruari 2004. aasta vastuväiteteatisele 21. detsembril 2004 tehtud täiendust, mis puudutas Deltafina poolt koostööteatises sätestatud koostöökohustuse rikkumist tema taotluse trahvide eest kaitse saamiseks avalikuks tegemise tõttu (vt eespool punkt 4), toimus 1. märtsil 2005 teine ärakuulamine.

11 Pärast konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitleva nõuandekomiteega konsulteerimist ning võttes arvesse ärakuulamise eest vastutava ametniku lõpparuannet, võttis komisjon 20. oktoobril 2005 vastu otsuse K(2005) 4012 (lõplik), mis on seotud [EÜ] artikli 81 lõike 1 kohase menetlusega (Juhtum COMP/C.38.281/B.2 – Toortubakas – Itaalia) (edaspidi „vaidlustatud otsus"), mille kokkuvõte on avaldatud 13. veebruari 2006. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT L 353, lk 45).

2. *Vaidlustatud otsus*

12 Vaidlustatud otsus puudutab kõigepealt Itaalia toortubakaturul töötlejate poolt täidetud horisontaalkokkulepet.

13 1995. aastast kuni 2002. aasta alguseni määrasid töötlejad selle kokkuleppe raames kindlaks tehingutingimusi toortubaka ostmiseks Itaalias, mis tähendas muu hulgas hindade kindlaksmääramist ning turu jagamist, ja see puudutas nii otseoste tootjatelt kui ka oste „kolmandatelt pakendajatelt".

14 Vaidlustatud otsuses käsitatakse teiseks veel kaht rikkumist, mis erinevad töötlejate kartellist ja mis pandi toime 1999. aasta algusest kuni 2001. aasta lõpuni ning mis seisnesid APTI puhul nende lepinguliste hindade kindlaksmääramises, mida ta oma liikmete esindajana läbi rääkis tootmisharudevaheliste kokkulepete sõlmimiseks Unitabiga, ja viimase puhul nende hindade kindlaksmääramises, mida ta oma liikmete esindajana nende samade lepingute sõlmimiseks APTI-ga läbi rääkis.

15 Vaidlustatud otsuses asus komisjon seisukohale, et töötlejate rikkumine on vaadeldav ühe vältava EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumisena (vt eelkõige vaidlustatud otsuse põhjendused 264–269).

16 Vaidlustatud otsuse artikli 1 lõike 1 kohaselt vastutavad kartellikokkuleppe eest töötlejad, Universal ning Dimoni ja SCC ühinemisel moodustatud äriühing Alliance One.

17 Vaidlustatud otsuse artiklis 2 määras komisjon trahvid eelmises punktis viidatud ettevõtjatele, APTI-le ja Unitabile (vt tagapool punkt 71).

Vaidlustatud otsuse adressaadid

18 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 325–351 on loetletud selle adressaadid.

19 Esiteks viitas komisjon väljakujunenud kohtupraktikale, mille kohaselt tähendab konkurentsiõiguse kontekstis mõiste „ettevõtja" majandusüksust asjassepuutuva kokkuleppe eseme seisukohast, isegi kui õiguslikus mõttes koosneb see majandusüksus mitmest füüsilisest või juriidilisest isikust (vaidlustatud otsuse põhjendus 325).

20 Edasi märkis komisjon, et on tõendatud, et Deltafina, Dimon Italia, Transcatab ja Romana Tabacchi ning APTI ja Unitab osalesid vastavate rikkumise kestel otseselt tuvastatud rikkumistes ja et seetõttu olid kõik need ettevõtjad ja ettevõtjate ühendused vaidlustatud otsuse adressaadid (vaidlustatud otsuse põhjendus 327).

21 Komisjon jätkas oma analüüsi, uurides küsimust, kas teatud tütarettevõtjate (Deltafina, Dimon Italia ja Transcatab) rikkumine tuleb süüks panna nende emaettevõtjatele. Ta meenutas, et rikkumiste toimepanemise ajal oli Deltafina Universali 100 % tütarettevõtja, Dimon Italia oli Dimoni 100 % tütarettevõtja ja Transcatab SCC 100 % tütarettevõtja (vaidlustatud otsuse põhjendus 328).

22 Komisjon täheldas muu hulgas, et vastavalt kohtupraktikale peab selleks, et emaettevõtja vastutaks oma tütarettevõtja õigusvastase tegevuse eest, olema võimalik tuvastada, et viimane ei otsusta oma tegutsemise üle turul sõltumatult. Ta meenutas, et juhul, kui emaettevõtja esindab tütarettevõtja kogu kapitali, võib eeldada, et tal on tegelik otsustav mõju tütarettevõtja tegevuse üle, kui viimane paneb toime EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise (vaidlustatud otsuse põhjendused 329 ja 330).

23 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 331 järeldas komisjon Deltafina, Dimon Italia ja Transcatabi kohta, et õiguspäraselt võis eeldada, et neil „puudus sõltumatus", sest nende vastavate emaettevõtjate osalus nende kapitalis oli või Dimon Italia puhul oli olnud 100 %.

24 Lükates kõrvale äriühingute poolt vastuväiteteatise vastuses esitatud teooria, et otsustava mõju tõendamiseks on vaja muid asjaolusid kui ainult 100 % kontroll, täpsustas komisjon, et 100 % kontrollitava tütarettevõtja puhul on sellise mõju avaldamise

eeldus ümberlükatav. Isik, kes soovib selle eelduse ümber lükata, peab vastupidist tõendama „kindlate tõenditega", mis ei või olla lihtsalt üldine teave, mida ei toeta veenvad tõendid (vaidlustatud otsuse põhjendus 334).

25 Komisjon uuris järjest vaidlustatud otsuse adressaatideks olevate emaettevõtjate argumente.

26 Komisjon lükkas kõigepealt kõrvale emaettevõtjate üldise argumendi nende tütarettevõtjate kohaliku juhatuse täieliku vastutuse kohta nimetatud tütarettevõtjate tegevuse eest. Tema hinnangul ei saa asjaolu, et Dimon ja SCC tütarettevõtjates 100 % osaluse omandamisel juhatust ei muutnud, välistada, et nendel emaettevõtjatel oli otsustav mõju oma Itaalia tütarettevõtjate üle, sest on tavapärane jätta 100 % kontrollitava tütarettevõtja kohaliku igapäevase tegevuse juhtimine kohalikule juhatusele (vaidlustatud otsuse põhjendus 338).

27 Komisjon leidis, et üldiselt ei tõendanud ükski neist ettevõtjatest kontserni sellise eripära olemasolu, mis oleks muutnud tütarettevõtjate tegevuse suurel määral emaettevõtja mõjust sõltumatuks (vaidlustatud otsuse põhjendus 339).

28 Komisjon analüüsis Deltafina, Dimon Italia, Transcatabi ja nende vastavate emaettevõtjate vaheliste majanduslike sidemete tugevust, mis tõendas, et Itaalia tütarettevõtjad moodustasid ülejäänud kontserniga ühe majandusüksuse. Komisjon märkis, et asjassepuutuvad kontsernid olid maailma kõige suuremad tubakalehtedega kauplejad ning et nad ostsid ja turustasid sageli oma Itaalia tütarettevõtjate poolt ostetud tubakat (vaidlustatud otsuse põhjendus 340).

29 Mis puudutab SCC-d, siis märkis komisjon, et enne seda, kui ta Transcatabi kapitali kogu osaluse omandas, kontrollis ta seda juba koos oma Itaalia partneriga. Asjaolu, et pärast sellise osaluse omandamist SCC „ei teinud tütarettevõtja juhatuses mingeid muudatusi", ei saa seega vaadelda tõendina selle kohta, et ta ei mõjutanud otsustavalt juhatuse liikmeid pärast seda, kui ta kogu kapitali esindama hakkas. Transcatabi peadirektorile delegeeritud tegevuspädevusega seoses märkis komisjon, et tal puudub mis tahes teave, millest võiks järeldada, et seda isikut, nagu ka teisi juhatuse liikmeid, ei nimetanud SCC (vaidlustatud otsuse põhjendused 341 ja 342).

30 Seejärel lükkas komisjon tagasi SCC argumendi, mille kohaselt ei toimunud tema ja tema tütarettevõtja vahel mingit suhtlust (vaidlustatud otsuse põhjendused 343–344).

31 Ta märkis selle kohta, et Transcatabi tegevust peeti Standard Commercial Tobacco Co., Inc-i – SCC kontserni kuuluva ja SCC 100 % osalusega seltsingu – tegevuseks ning et seda analüüsiti kontserni tegevuse raames, mis hõlmas SCC müüki sigaretitootjatele. Ta järeldas sellest, et Transcatabi tegevustulemuste aruanded esitati kontserni kõrgematesse instantsidesse ja seejärel konsolideeriti (vaidlustatud otsuse põhjendus 344).

32 Komisjon täpsustas, et arvestades, et kontsernid, millesse Transcatab ja Dimon Italia rikkumise toimepanemise ajal kuulusid, olid lõppenud seoses nende ühendamisega uude üksusesse Alliance One, oli viimane nende kahe kontserni õigusjärglasena vaidlustatud otsuse adressaat (vaidlustatud otsuse põhjendus 349).

33 Neid erinevaid asjaolusid arvestades järeldas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 351, et rikkumiste eest on vastutavad ja vaidlustatud otsuse adressaadid on Deltafina, Universal, Mindo (varem Dimon Italia), Transcatab, Alliance One, Romana Tabacchi, APTI ja Unitab.

Trahvisummade kindlaksmääramine

34 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 356–404 määras komisjon kindlaks selle otsuse adressaatide trahvid.

35 Komisjon määras trahvid kindlaks rikkumiste raskuse ja kestuse alusel ehk kahe kriteeriumi alusel, mis on sõnaselgelt välja toodud nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [EÜ] artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 23 lõikes 3 ja määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 (vaidlustatud otsuse põhjendused 356 ja 357).

Trahvi lähtesummade kindlaksmääramine

36 Rikkumise raskuse suhtes meenutas komisjon, et selle teguri hindamiseks pidi ta arvesse võtma rikkumise laadi, tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja geograafilise turu suurust (vaidlustatud otsuse põhjendus 365).

37 Edasi märgib komisjon, et toortubaka tootmine Itaalias moodustab 38 % Euroopa Liidu kvoodist ja see oli 67 338 miljonit eurot 2001. aastal ehk rikkumise viimasel täisaastal (vaidlustatud otsuse põhjendus 366).

38 Mis puudutab rikkumise laadi, siis pidas komisjon rikkumist väga raskeks rikkumiseks, sest see seisnes mitut sorti toortubaka ostuhinna kindlaksmääramises Itaalias ja ostetud koguste jaotamises. Komisjon lisas, viidates vaidlustatud otsuse osale, mis puudutab konkurentsipiirangute analüüsi (vt põhjendus 277 ja järgmised punktid), et ostu puudutav keelatud kokkulepe võib moonutada tootjate tahet saavutada teatud tulusus ning piirata töötlejate vahelist konkurentsi järelturgudel. Ta kinnitas ka, et see on nii eriti siis, nagu käesolevas asjas, kui toode, mida keelatud kokkulepe puudutab, milleks on käesolevas asjas toortubakas, moodustab järelturu osaliste tegevuses – milleks käesolevas asjas on tubaka esmatöötlemine ja töödeldud tubaka müük – olulise „sisendi" (vaidlustatud otsuse põhjendused 367 ja 368).

39 Vaidlustatud otsuse põhjendus 369 järeldas komisjon eespool esitatud kaalutlustest, et töötlejate toime pandud rikkumine tuleb kvalifitseerida väga raskeks rikkumiseks.

40 Edasi, vaidlustatud otsuse põhjendustes 370–376 uuris komisjon „osakaalu" ja „hoiatava mõju" küsimusi. Ta märkis, et trahvisumma kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta „iga ettevõtja osakaalu ja ebaseadusliku tegevuse tõenäolist kahju konkurentsile" (vaidlustatud otsuse põhjendus 370).

41 Nii leidis komisjon, et trahvid tuleb määrata selle alusel, milline oli iga isiku positsioon turul (vaidlustatud otsuse põhjendus 371).

42 Komisjoni hinnangul pidi Deltafina trahvi lähtesumma olema kõige suurem, sest tema oli kõige suurem ostja, tema turuosa oli 2001. aastal umbes 25 % (vaidlustatud otsuse põhjendus 372).

43 Arvestades, et Transcatabi, Dimon Italia ja Romana Tabacchi turuosad olid väiksemad, 2001. aastal umbes 9–11 %, leidis komisjon, et need äriühingud „tuleb liigitada" ning et nende trahvi lähtesumma peab olema väiksem (vaidlustatud otsuse põhjendus 373).

44 Komisjon leidis aga, et lähtesummal, mis väljendab ainult positsiooni turul, ei ole Deltafinale, Dimon Italiale (Mindo) ja Transcatabile piisavalt hoiatavat mõju, sest hoolimata nende suhteliselt väikesest käibest, kuulusid nad – või Mindo puhul oli kuulunud – suurtesse majanduslikult ja finantsiliselt tugevatesse rahvusvahelistesse kontsernidesse, mis olid peamised ülemaailmsed tubakaga kauplejad, tegeledes tubakatööstuse erinevatel tasemetel ja erinevatel geograafilistel turgudel (vaidlustatud otsuse põhjendus 374).

45 Seega otsustas komisjon, et trahvi hoiatava mõju tagamiseks tuleb Deltafina lähtesummale kohaldada kordajat 1,5 – ehk seda suurendada 50 % – ning Dimon Italia (Mindo) ja Transcatabi lähtesummale kohaldada kordajat 1,25 – ehk seda suurendada 25 % (vaidlustatud otsuse põhjendus 375).

46 Nii määras komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 376 järgmised trahvi lähtesummad:

– Deltafina: 37,5 miljonit eurot;

– Transcatab: 12,5 miljonit eurot;

– Dimon Italia (Mindo): 12,5 miljonit eurot;

– Romana Tabacchi: 10 miljonit eurot.

Trahvide põhisumma kindlaksmääramine

47 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 377 ja 378 uuris komisjon rikkumise kestuse küsimust.

48 Ta asus seisukohale, et töötlejate keelatud kokkuleppe täitmist alustati 29. septembril 1995 ja see lõppes vastavalt töötlejate avaldustele 19. veebruaril 2002. Komisjon leidis, et seetõttu tuleb töötlejatele määratud trahvi lähtesummasid suurendada 60 %, välja arvatud Romana Tabacchi puhul, kelle osalus oli lühem.

49 Vaidlustatud otsuse adressaatidele määrati seega järgmised trahvi põhisummad:

– Deltafina: 60 miljonit eurot;

– Transcatab: 20 miljonit eurot;

– Dimon Italia (Mindo): 20 miljonit eurot;

– Romana Tabacchi: 12,5 miljonit eurot.

Kergendavad asjaolud

50 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 380–398 uuris komisjon, kas arvesse tuleb võtta ka kergendavaid asjaolusid.

51 Mis puudutab Transcatabi olukorda, siis lükkas komisjon tagasi kõik tema argumendid, mille kohaselt oleks tulnud talle kergendavaid asjaolusid kohaldada.

52 Kõigepealt märkis komisjon, et töötlejate kartelli loomine ei olnud seotud APTI raames kutsetegevusesiseselt sõlmitud kokkulepetega. Ta järeldab sellest, et Itaalia õigusnormid ei soodustanud töötlejate tegevust ja seetõttu ei saa nende trahvi selle argumendi alusel vähendada (vaidlustatud otsuse põhjendus 381).

53 Edasi lükkas komisjon tagasi töötlejate argumendi, et nende trahvi tuleb vähendada seetõttu, et nad lõpetasid rikkumise toimepanemise enne komisjoni sekkumist. Selle

kohta meenutab komisjon kohtupraktikat, mille kohaselt kohtuasjades, mis puudutavad konkurentsieeskirjade raskeid rikkumisi, kus isikud teadsid või pidid teadma, et nende tegevus oli radikaalselt ebaseaduslik, ei pea rikkumise lõpetamine enne komisjoni sekkumist üldjuhul andma alust trahvi vähendamisele selle väljaarvutamisel (vaidlustatud otsuse põhjendus 382).

54 Komisjon kinnitas ka, et ta ei saa asuda seisukohale, et keelatud kokkulepet ei täidetud, sest faktiliste asjaolude kirjeldusest nähtus, et asjassepuutuvad isikud tagasid kokkuleppe täitmise muu hulgas regulaarsetel koosolekutel osalemise ning ostuperioodidel hinna ja koguste kohta pidevalt teabe vahetamise teel (vaidlustatud otsuse põhjendus 383).

55 Lõpuks lükkas komisjon tagasi Transcatabi argumendi, mille kohaselt tuleb suuniste määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ST] artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „suunised") punkti 5 alapunktil alusel trahvi kindlaksmääramiseks arvesse võtta Itaalia toortubakaturu spetsiifilist majanduslikku ja sotsiaalset olukorda. Komisjon täheldas, et suuniste nimetatud punkti 5 alapunkti b kohaldatakse erandjuhul ja et käesolevas asjas puuduvad asjaolud, mis oleksid identsed või võrreldavad nendega, mis esinesid Transcatabi argumendi toetuseks viidatud kohtuasjas. Komisjon lisas veel, et ei ole nõustutud sellega, et teatud Itaalia piirkondades tubakasektorit puudutaval õigusvastasel tegevusel võis olla määrav tähtsus, mis kutsus esile asjassepuutuva käitumise ja et turgude ühiskorralduse reformil oli ajas väga ebakindel ja kauge mõju, et õigustada kergendava asjaolu arvessevõtmist (vaidlustatud otsuse põhjendus 384).

56 Edasi võttis komisjon arvesse Deltafina erilist olukorda ja otsustas, et tema trahvi tuleb koostöö eest vähendada 50 % (vaidlustatud otsuse põhjendused 385–398).

57 Komisjon määras pärast kergendavate asjaolude kohaldamist järgmised trahvisummad (vaidlustatud otsuse põhjendus 399):

– Deltafina: 30 miljonit eurot;

– Dimon Italia (Mindo): 20 miljonit eurot;

– Transcatab: 20 miljonit eurot;

– Romana Tabacchi: 8,75 miljonit eurot.

58 Lõpuks meenutas komisjon, et vastavalt määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikele 2 ei tohi ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse trahv ületada 10 % selle eelmise majandusaasta kogukäibest. Ta lisab, et kui ettevõtjad kuuluvad kontserni, on tõendatud, et emaettevõtjad mõjutavad otsustavalt neid kõiki ning kuna viimased on seega solidaarselt vastutavad nende tütarettevõtjatele määratud trahvi tasumise eest, tuleb eespool viidatud 10 % ülemmäära kindlaksmääramisel aluseks võtta kontserni ülemaailmne käive (vaidlustatud otsuse põhjendused 400 ja 401).

59 Sellest lähtudes otsustas ta, et Romana Tabacchi trahv ei tohiks ületada 2,05 miljonit eurot ja et teisi trahve ei tule selle sätte alusel vähendada (vaidlustatud otsuse põhjendused 402 ja 403).

Koostööteatise kohaldamine

60 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 405–500 käsitles komisjon käesolevas asjas koostööteatise kohaldamise küsimust.

61 Deltafina, Dimon Italia ja Transcatab taotlesid kõik kolm selle teatise kohaldamist. Komisjon meenutas, et ta oli andnud Deltafinale tingimusliku kaitse trahvide eest. Komisjon täpsustas ka, et ta oli jõudnud esialgsele seisukohale, et Dimon Italia ja Transcatab olid vastavalt esimene ja teine ettevõtja, kes esitasid kahtlustatava rikkumise kohta niisuguseid tõendeid, millel oli komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus koostööteatise punkti 22 tähenduses (vaidlustatud otsuse põhjendused 405–407).

62 Pärast seda, kui komisjon oli uurinud Deltafina olukorda ja järeldanud, et talle ei saa kaitset trahvide eest anda, sest ta on rikkunud koostööteatises sätestatud koostöökohustust (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 408–484 ja eespool punktid 4 ja 10), uuris ta Dimon Italia ja Transcatabi juhtumeid.

63 Esiteks märkis komisjon, et sellel, et Deltafinale ei antud lõplikku kaitset trahvide eest, ei ole mingit otsest mõju viisile, kuidas koostööteatist kohaldada Dimon Italiale ja Transcatabile (vaidlustatud otsuse põhjendused 485–491).

64 Teiseks määras ta kindlaks trahvisumma vähendamise määra, mida selle teatise alusel kohaldada muu hulgas Transcatabile.

65 Komisjon tuvastas kõigepealt, et Transcatab täitis tema suhtes kohaldatavaid nõudeid, st ta lõpetas rikkumises osalemise hiljemalt tõendite esitamise kuupäeval (vaidlustatud otsuse põhjendused 492 ja 493).

66 Edasi märkis komisjon, et trahvisumma vähendamise määra kindlakstegemiseks võttis ta arvesse aega, mil tõendeid esitati, milline oli nende lisaväärtus ning milline oli ettevõtjate koostöö ulatus ja jätkamine pärast tõendite esitamise kuupäeva (vaidlustatud otsuse põhjendus 494).

67 Nii täheldas komisjon esiteks, et Transcatab esitas trahvide määramata jätmise või nende vähendamise taotluse enne, kui ta oli võtnud aktiivselt kontrollimeetmeid, et tema taotlus hõlmas kogu rikkumise perioodi ja et esitatud tõendid toetasid neid, mis olid juba komisjoni valduses (vaidlustatud otsuse põhjendus 495).

68 Teiseks, mis puudutab täpsemalt Transcatabi esitatud dokumente, siis tunnistas komisjon, et faktiliste asjaolude ülevaade, mis nende alusel oli koostatud, oli eriti üksikasjalik ja see oli eriti kasulik rikkumise, eriti osade selle osategude mõistmiseks (nagu 1999. aastal kutsetegevusesisese kokkuleppe sõlmimine tubaka liigse tootmise kohta 1998. aastal). Ta märkis aga, et ta oli teadlik kõigist faktidest, mille kohta Transcatab oli tõendeid esitanud (vaidlustatud otsuse põhjendus 497).

69 Lõpuks tunnistas komisjon ka seda, et Transcatab oli kogu menetluse kestel olnud tema suhtes koostööaldis ega vaielnud vastu faktilistele asjaoludele, millele komisjon vastuväiteteatises tugines (vaidlustatud otsuse põhjendus 498).

70 Komisjon järeldas seega, et Transcatabi trahvisummat tuleb vähendada vastava vahemiku kõige suurema määra alusel, st 30 % (vaidlustatud otsuse põhjendus 499).

71 Vastavalt määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikele 2 määras komisjon lõpuks (vt vaidlustatud otsuse artikkel 2) vaidlustatud otsuse adressaatideks olevatele ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele järgmised trahvid:

– Deltafina ja Universal solidaarselt: 30 miljonit eurot;

– Dimon Italia (Mindo) ja Alliance One: 10 miljonit eurot, Alliance One vastutab kogusumma eest ja Mindo vastutab temaga solidaarselt vaid 3,99 miljoni euro eest;

– Transcatab ja Alliance One solidaarselt: 14 miljonit eurot;

– Romana Tabacchi: 2,05 miljonit eurot;

– APTI: 1 000 eurot;

– Unitab: 1 000 eurot.

Menetlus ja poolte nõuded

72 24. jaanuaril 2006 esitas Alliance One Üldkohtu kohtukantseleile hagiavalduse, milles ta palus vaidlustatud otsus osaliselt tühistada (kohtuasi T-25/06). Üldkohtu kantseleisse 3. veebruaril 2006 saabunud avaldusega esitas Transcatab hagi käesolevas kohtuasjas.

73 Oma hagiavalduses palus Alliance One liita see kohtuasi käesoleva kohtuasjaga. Sama taotluse esitas Transcatab oma hagiavalduses.

74 Üldkohus kohtuasjade liitmise taotlust ei rahuldanud.

75 24. novembril 2009 esitas Üldkohus kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames Transcatabile ühe kirjaliku küsimuse, millele viimane ettenähtud tähtaja jooksul vastas. 4. veebruaril 2010 esitas komisjon oma seisukohad Transcatabi vastuse suhtes.

76 Üldkohus otsustas ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal avada suulise menetluse ja palus menetlust korraldavate meetmete raames Transcatabil esitada teatav dokument. See esitati ettenähtud tähtajal.

77 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele esitatud vastused kuulati ära 30. novembri 2010. aasta kohtuistungil.

78 Kohtuistungil palus Üldkohus Transcatabil kodukorra artikli 64 alusel esitada veel üks dokument. Transcatab esitas selle 22. detsembril 2010.

79 Transcatab palub Üldkohtul:

– tühistada osaliselt vaidlustatud otsus;

– vähendada talle määratud trahvi;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

80 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– määrata pädevuse raames, mis on kohtule antud EÜ artiklis 229, trahvisummaks 15 miljonit eurot;

– mõistja kohtukulud välja Transcatabilt.

Õiguslik käsitlus

81 Oma hagiavalduse toetuseks esitab Transcatab viis väidet, millest mõni jaguneb mitmeks osaks. Esimeses väites väidab Transcatab sisuliselt, et komisjon on rikkunud õigusnormi, tuvastades, et Alliance One on vastutav Transcatabi toime pandud rikkumise eest, et komisjon ei ole selles küsimuses piisavalt põhjendanud oma seisukohta ja et komisjon on rikkunud ka tema kaitseõigusi. Teine väide puudutab põhjenduse puudumist ja ebaloogilist põhjendust, kaitseõiguste rikkumist ning rikkumise kindlaksmääramisel proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumist. Kolmas väide puudutab trahvisumma kindlaksmääramisel õigusnormi rikkumist ja põhjenduse puudumist rikkumise kestuse hindamise seisukohast, *ne bis in idem* põhimõtte rikkumist seoses APTI-le määratud trahviga ning võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist. Neljandas väites väidab Transcatab, et komisjon on asunud vaidlustatud otsuses vääralt seisukohale, et ükski tema viidatud kergendav asjaolu ei ole kohaldatav. Viiendas väites leiab ta lõpuks, et komisjon on vääralt kohaldanud koostööteatist.

82 Komisjon leiab, et kolmandas väites kordas Transcatab varasema koostöö argumenti, st ta ei vaidlustanud vastuväiteteatises tuvastatud faktilisi asjaolusid. Nii palub komisjon vastuhagis Üldkohtul vähendada Transcatabile kohaldatud trahvi vähendamise protsenti 30 %-lt 25 %-le ja määrata oma täielikku pädevust teostades trahviks 15 miljonit eurot.

3. *Esimene väide, mis puudutab rikkumise süükspanemist Transcatabi emaettevõtjale*

Esimese väite esimene osa, mille kohaselt on kohtupraktikat vääralt tõlgendatud, tähelepanuta on jäetud esitatud tõendeid ja rikutud on kaitseõigusi

Poolte argumendid

83 Esiteks vaidleb Transcatab vastu vaidlustatud otsuse järeldusele, mille kohaselt lihtsalt asjaolust, et SCC-le kuulus rikkumise perioodil 100 % tema aktsiakapitalist, piisab, et eeldada tema vastutust tema tütarettevõtja toime pandud rikkumise eest. See eeldus on vastuolus kohtupraktikaga. Transcatabi hinnagul peab komisjon tõendama muude selliste kaudsete tõendite olemasolu, mis lubavad järeldada, et emaettevõtja ka tegelikult mõjutas otsustavalt oma tütarettevõtja tegevust. Käesolevas asjas komisjon lihtsalt eeldas SCC vastutust ega esitanud muid kaudseid tõendeid, mis näitaksid selle vastutuse tekkimist. Ta kandis nii üle tõendamiskohustuse, mida ei olnud Transcatabil või tema emaettevõtjal, vaid komisjonil.

84 Teiseks väidab Transcatab, et SCC esitas komisjonile piisavalt tõendeid selle kohta, et ta ei olnud Transcatabi tegevusest teadlik. Need asjaolud puudutasid nii kohaliku Itaalia turu tegeliku olukorra kirjeldust kui ka kontserni SCC struktuuri omapära, mis tõendas tema tütarettevõtjate iseseisvust. Need puudutasid ka tema juhatuse ja peadirektori sõltumatust.

85 Repliiigis väidab Transcatab veel, et komisjoni argument, et otsustava mõjutamise eelduse saab ümber lükata ainult siis, kui osalus on vaid puhas finantseering, on vastuolus kohtupraktikaga. Ta väidab, et komisjon ei uurinud tähelepanelikult haldusmenetluses esitatud tõendeid ning piirdus kõigi argumentide tagasilükkamisega alusetute eelduste abil. Esiteks ei ole põhjendatud seisukoht, et on vähetõenäoline, et emaettevõtja delegeerib kogu tütarettevõtja juhtimise. Nimelt nagu Transcatab haldusmenetluses tõendas, takistas kontserni jaotatud struktuur ühtset juhtimist. Teiseks kohaldas komisjon otsustava mõjutamise eeldust ka perioodile, mil SCC-le kuulus vaid 50 % osalus Transcatabis, kuigi viimane ja SCC olid tõendanud, et Transcatabi juhatus ja tegevudirektor – kellele oli antud kõik äriühingu juhtimisega seotud volitused – olid ametisse nimetatud enne, kui SCC Transcatabi üle ainukontrolli sai. Kolmandaks ei piisa selle tõendamiseks, et emaettevõtja mõjutas Transcatabi kaubandustegevuse juhtimist, asjaolust, et teatud dokumendid olid koostatud inglise keeles. Kokkuvõttes lükkas komisjon vääralt esitatud tõendid kõrvale, seda piisavalt või loogiliselt põhjendamata ja kõrvutamata neid tõendeid muude dokumentidega, millel oli vähemalt sama tõenduslik väärtus. Seega ei täitnud komisjon kohustust uurida toimikut erapooletult.

86 Kolmandaks rikkus komisjon Alliance One'i kaitseõigusi, sest ta kasutas vaidlustatud otsuses toimikus olevaid dokumente, mida vastuväiteteatises ei olnud mainitud, takistades nii SCC-l võtta nende suhtes seisukoht ja kahjustades nii tema õigusjärglase Alliance One'i õiguspärast ootust. Transcatab möönab, et need dokumendid olid pooltele teada. Kuid kuna vastuväiteteatises nendele ei viidatud, võisid pooled õigustatult eeldada, et nendel ei ole käesolevas asjas tähtsust ning et neil ei ole seega vaja nende kohta oma arvamust avaldada. Repliigis ja kohtuistungil kinnitas Transcatab, et ta väidab, et rikutud on tema kaitseõigusi.

87 Mis puudutab täpsemalt argumenti Alliance One kaitseõiguste rikkumise kohta, siis kahtleb komisjon selle vastuvõetavuses, kuna Transcatab ei väida, et rikutud on tema enda, vaid kolmanda isiku kaitseõigusi. Kuna kaitseõigustega seotud väite eseme laiendamine Transcatabile endale toimus hilinenult, on see vastuvõetamatu.

Üldkohtu hinnang

– Tütarettevõtja tegevuse emaettevõtjale süüks panemise reeglite rikkumine

88 Transcatabi esimese argumendi osas tuleb meelde tuletada, et konkurentsiõigus on suunatud ettevõtjate tegevusele (Euroopa Kohtu 7. jaanuari 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P: Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-123, punkt 59) ja et ettevõtja mõiste hõlmab mis tahes majandustegevusega tegelevat üksust, sõltumata selle üksuse õiguslikust vormist ja rahastamisviisist (Euroopa Kohtu 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punkt 112, ja 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-97/08 P: Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-8237, punkt 54).

89 Kohtupraktikast tuleneb, et mõistet „ettevõtja" tuleb selles kontekstis mõista kui majandusüksust, ja seda isegi siis, kui õiguslikult koosneb see majandusüksus mitmest füüsilisest või juriidilisest isikust (Euroopa Kohtu 14. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-217/05: Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, EKL 2006, lk I-11987, punkt 40, ja eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 55; Üldkohtu 15. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-325/01: DaimlerChrysler *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-3319, punkt 85).

90 Juhul kui selline üksus rikub konkurentsieeskirju, tuleb tal isikliku vastutuse põhimõtte alusel ka selle rikkumise eest vastutada (vt selle kohta Euroopa Kohtu 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-49/92 P: komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, EKL 1999, lk I-4125, punkt 145; 11. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-280/06: ETI jt, EKL 2007, lk I-10893, punkt 39, ja eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 56).

91 Konkurentsiõiguse rikkumine tuleb üheselt süüks panna juriidilisele isikule, kellele võidakse trahv määrata. Konkurentsiõiguse valdkonnas vastu võetud komisjoni otsuse kohaldamiseks ja täitmiseks tuleb aga adressaadina määratleda õigusvõimeline üksus (vt selle kohta Üldkohtu 20. aprilli 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ja T-335/94: Limburgse Vinyl Maatschappij jt *vs.* komisjon, nn kohtuotsus PCV II, EKL 2009, lk II-931, punkt 978).

92 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et tütarettevõtja tegevuse võib süüks arvata emaettevõtjale eelkõige siis, kui tütarettevõtja – olgugi et tal on eraldi õigusvõime – ei otsusta oma tegutsemise üle turul sõltumatult, vaid rakendab peamiselt talle emaettevõtja poolt antud juhiseid, arvestades eelkõige majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid, mis neid kahte õiguslikku üksust ühendavad (vt eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

93 Sellises olukorras kuuluvad emaettevõtja ja tema tütarettevõtja samasse majandusüksusesse ja moodustavad seega ühe ettevõtja EÜ artikli 81 tähenduses ning komisjon võib adresseerida trahve määrava otsuse emaettevõtjale, ilma et oleks vaja tuvastada emaettevõtja isiklikku seotust rikkumisega (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 59).

94 Kohtupraktikast tuleneb ka, et sellisel konkreetsel juhul, kus emaettevõtja osalus konkurentsieeskirju rikkunud tütarettevõtja kapitalis on 100 %, võib esiteks see emaettevõtja tütarettevõtja tegevust otsustavalt mõjutada ja teiseks esineb ümberlükatav eeldus, et nimetatud emaettevõtja ka tegelikult avaldab otsustavat mõju oma tütarettevõtja tegevusele (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).

95 Neil asjaoludel piisab, kui komisjon tõendab, et emaettevõtja esindab tütarettevõtja kogu kapitali, et eeldada, et emaettevõtja avaldab otsustavat mõju tütarettevõtja turunduspoliitikale. Seejärel võib komisjon pidada emaettevõtjat tütarettevõtjale määratud trahvi maksmise eest solidaarselt vastutavaks, välja arvatud juhul, kui emaettevõtja, kel lasub kohustus see eeldus ümber lükata, esitab piisavaid tõendeid, mis tõendavad, et tema tütarettevõtja tegutseb turul iseseisvalt (vt selle kohta Euroopa Kohtu 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-286/98 P: Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-9925, punkt 29, ja eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 61).

96 Kuigi on tõsi, et Euroopa Kohus tugines kohtuotsuse Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon punktides 28 ja 29 peale 100 % osaluse tütarettevõtja kapitalis muudele asjaoludele, nagu emaettevõtja mõju tütarettevõtja turunduspoliitikale mittevaidlustamine ja kahe äriühingu ühine esindamine haldusmenetluses, tõstis Euroopa Kohus need asjaolud esile siiski üksnes eesmärgiga näidata tõendite kogumit, millele Üldkohus oli oma põhjendused rajanud, mitte aga selleks, et seada käesoleva kohtuotsuse punktis 94 nimetatud eelduse kohaldatavus sõltuvusse emaettevõtja mõju tegelikku avaldamist puudutavate täiendavate tõendite esitamisest (vt eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika; Üldkohtu 8. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-69/04: Schunk ja Schunk Kohlenstoff-Technik *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-2567, punkt 57).

97 Vaidlustatud otsusest tuleneb, et selleks, et tütarettevõtja rikkumine emaettevõtjale süüks panna, lähtus komisjon eeldusest, et selline süükspanemine on võimalik, kuna emaettevõtja ja tütarettevõtja moodustavad ühe ja sama majandusüksuse ning seetõttu ka ühe ettevõtja EÜ artikli 81 tähenduses (vaidlustatud otsuse põhjendus 325).

98 Keskne asjaolu, millele komisjon tugines, et tuvastada, et tütarettevõtja rikkumise võis süüks panna emaettevõtjale, oli tütarettevõtja turul tegutsemise sõltumatuse puudumine. Selle sõltumatuse puudumise tõttu mõjutaski emaettevõtja tütarettevõtja tegevust „otsustavalt" ja sellise otsustava mõju tegelikku avaldamist võib kohtupraktika kohaselt eeldada, kui emaettevõtja esindab tütarettevõtja kogu kapitali (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 329 ja 330).

99 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 331 tuvastas komisjon, et käesolevas asjas puudus Transcatabil „sõltumatus", sest tema emaettevõtjad SCC kontrollisid teda 100 %.

100 Vastupidi sellele, mida väidab Transcatab repliigis, st et käesolevas asjas muutis komisjon eelduse *iuris tantum* eelduseks *iuris et de iure*, ei kalduta komisjoni arutluskäigus kõrvale ümberlükatava eelduse loogikast. Seega nagu konkurentsiõiguse teiste lubatud ümberlükatavate eelduste puhul võib juhul, kui komisjon võib õiguspäraselt eeldada teatud asjaolu esinemist, pidada seda asjaolu tõendatuks, kui asjassepuutuv ettevõtja ei lükka nimetatud eeldust ümber vastupidiste veenvate tõenditega (vt eespool punktis 90 viidatud Euroopa Kohtu otsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punktid 121 ja 126, ja 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-199/92 P: Hüls *vs.* komisjon, EKL 1999, lk I-4287, punktid 162 ja 167). Arvestades lisaks selle eelduse ümberlü-

katavust – mida võib teha igas asjas –, ei tähenda see eeldus, et emaettevõtja vastutab automaatselt oma sellise tütarettevõtja eest, mille kogu kapitali ta esindab, sest see oleks vastuolus isikliku vastutuse põhimõttega, mis on konkurentsiõiguse osa.

101 Komisjon ei ole seega rikkunud emaettevõtjale tütarettevõtja tegevuse süüks panemise reegleid, pidades sisuliselt SCC-d, mille õigusjärglaseks on Alliance One, vastutavaks rikkumise eest, mille pani toime Transcatab.

102 Tuleb asuda seisukohale, et seda järeldust ei sea kahtluse alla Transcatabi argumendid vastuseks Üldkohtu kirjalikele küsimustele, mis puudutasid järeldusi, mida võib teha eespool punktis 88 viidatud kohtuotsusest Akzo Nobel jt *vs.* komisjon. Ta väidab esiteks, et selles kohtuotsuses tõlgendas Euroopa Kohus vääralt varasemat kohtupraktikat, eriti eespool punktis 95 viidatud kohtuotsust Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon, ja et igal juhul ei ole kohtupraktika selles küsimuses ühetaoline. Teiseks, selle kohtuasja faktilised asjaolud, milles tehti eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, erinevad käesolevas asja faktilistest asjaoludest, kuna kartellis osales mitu tütarettevõtjat ning seega oli raskem tõendada, et emaettevõtja ei olnud konkurentsivastasest tegevusest teadlik. Esimese argumendi osas piisab, kui märkida, et eespool punktis 88 viidatud kohtuotsusest Akzo Nobel jt *vs.* komisjon (vt selle kohta ka kohtujuristi Kokott'i ettepanek eespool punktis 88 viidatud otsusele Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-8241, punktid 60 ja 61) nähtub, et Euroopa Kohus mitte ainult ei võtnud arvesse kohtupraktikat, millele Transcatab suurel määral oma argumentatsioonis tugineb ja mille seas oli ka eespool punktis 95 viidatud kohtuotsus Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon, vaid ta ka andis varasemale kohtupraktikale ühetähendusliku tõlgenduse (eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punktid 58–62). Mis puudutab teist argumenti, siis piisab, kui märkida, et mingit tähtsust ei ole sellel, et väidetavalt erinevad see kohtuasi, milles tehti eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, ja käesolev kohtuasi, sest esimesena nimetatud kohtuasjas ei olnud süüks panemise kriteerium see, kas emaettevõtja oli otseselt või kaudselt teadlik tema tütarettevõtja(te) tegevu-

sest. Igal juhul, nagu märgib õigesti ka komisjon, ei võetud selles kohtuotsuses seda asjaolu üldse arvesse.

– Eelduse ümberlükkamiseks esitatud tõendite tähelepanuta jätmine

103 Nagu on märgitud juba eespool punktides 94 ja 95, võib komisjon juhul, kui emaettevõtja esindab tütarettevõtja kogu kapitali, eeldada, et emaettevõtja mõjutab otsustavalt tütarettevõtja tegevust, ilma et ta peaks täiendavalt tõendama, et emaettevõtja ka tegelikult sellist mõju avaldas või et ta oli teadlik rikkumisest või tütarettevõtja osalusest rikkumises. See on aga ümberlükatav eeldus, mille saab vastupidist kinnitavate tõenditega ümber lükata. Erinevalt sellest, mida väidab Transcatab, tuleb seega SCC-l, kes rikkumise ajal esindas 100 % Transcatabi aktsiakapitalist (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 336) –, see eeldus ümber lükata tõendite abil, millest nähtub, et tema tütarettevõtja määrab sõltumatult kindlaks selle, kuidas ta turul tegutseb, ja et need kaks äriühingut ei moodusta üht majandusüksust. Vastasel juhul tõendab kontrolli asjaolu, et kogu kapitali esindamisest tulenevat eeldust ümber ei lükatud (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punktid 60–62 ja seal viidatud kohtupraktika; Üldkohtu 30. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-175/05: Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 93).

104 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 335–344 keskendub komisjon käesolevas asjas SCC poolt vastuväiteteatise vastuses esitatud nende argumentide ja tõendite analüü-

simisele, millega tahetakse tõendada, et ta ei avaldanud otsustavat mõju Transcatabi kaubanduspoliitikale, ning järeldab, et need ei lükka eeldust ümber.

105 Tuleb asuda seisukohale, et hagiavalduses piirdub Transcatab kinnitusega, ilma et ta seda kuidagi põhjendaks, et SCC tõendas haldusmenetluses, et tal oli väga detsentraliseeritud struktuur, mida iseloomustasid täiesti sõltumatud kohalikud juhtkonnad, millele oli delegeeritud kõigi ülesannete täitmise õigus, arvestades ka Itaalia toortubakaturu eripära, ning et tema juhatus ja peadirektor olid sõltumatud ja neil puudusid mis tahes otsesed või kaudsed sidemed SCC-ga. Transcatab ei too aga üldse esile vigu, mis komisjon vaidlustatud otsuses nende tõendite hindamisel väidetavalt tegi. Alles repliigis, vastates komisjoni teatud argumentidele, esitab ta mõne argumendi, milles kritiseeritakse kaudselt vaidlustatud otsust.

106 Igal juhul tuleb kõigepealt märkida, et nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 338 õigesti märkis, ei tõenda iseenesest asjaolu, et tütarettevõtjal on oma kohapealne juhatus ja oma vahendid, et ta otsustab oma tegevuse üle turul emaettevõtjast sõltumatult. See, et igapäevase tegevuse juhtimine antakse 100 % osalusega tütarettevõtja kohalikule juhtkonnale, on tegelikult täiesti tavapärane käitumine ja sellega ei saa järelikult tõendada tütarettevõtjate reaalset sõltumatust. Sama kehtib ka Itaalia toortubakaturu väidetavaid iseärasusi puudutava argumendi kohta, sest need iseärasused ei takista emaettevõtjal teostamast igakülgselt kontrolli oma tütarettevõtja üle.

107 Tuleb ka märkida, et komisjon täpsustas vaidlustatud otsuse põhjendustes 341 ja 342 esiteks, et enne seda, kui SCC Transcatabi kapitalis kogu osaluse omandas, kontrollis ta juba seda äriühingut koos oma Itaalia partneriga ja asjaolu, et pärast kontrolli omandamist ei teinud ta juhatuses mingeid muudatusi, ei saa seega vaadelda tõendina selle kohta, et ta ei mõjutanud otsustavalt tütarettevõtjat pärast seda, kui ta kogu ka-

pitali esindama hakkas. Komisjon märgib teiseks, et tegevuspädevuse delegeerimine Transcatabi peadirektorile – keda vastupidiste tõendite puudumisel võib mõistlikult pidada SCC nimetatud isikuks – ei takistanud teisi juhatuse liikmeid täitmast muid juhtivaid kohti ja tegelemast juhtimisfunktsioonidega.

108 Kuid tuleb märkida, et komisjon pidas SCC selgituste puudumisel õigesti oluliseks asjaolu, et SCC, kellele kuulus ainuaktsionäriks saades täielik pädevus juhatus osaliselt või tervikuna välja vahetada, ei astunud selleks mingeid samme. Sellest tuleneb, et juhatuse liikmete, eriti peadirektori ametikohale jäämist saab pidada vaid SCC kui Transcatabi ainuaktsionäri otsuseks.

109 Lisaks võib asjaolu, et ühel ainsal isikul, st peadirektoril on suured volitused, mille talle on andnud juhatus, vastupidi anda tunnistust emaettevõtja tahtest lihtsustada kontrolli oma tütarettevõtja üle, täpsemalt jättes juhatuse ülesandeks vähetähtsate toimingute tegemise ja andes kõik volitused ühele „usaldusisikule". Nimelt ei ole usutav, et rahvusvaheline äriühing annab üle kõik volitused, mis on seotud siseriiklikul turul tegutseva tütarettevõtjaga, nagu see on Transcatabi puhul – või lausa aktsepteerib täieliku kontrolli omandamisele eelnenud varasemat volituste üleandmist –, ühele füüsilisele isikule, kes täiesti sõltumatult tegutsedes ja olemata väidetavalt aktsionäride poolt nimetamata, valib omakorda juhatuse liikmed, võimaldamata mis tahes muul isikul äriühingu juhtimist mõjutada, ja kes *de facto* ei anna oma tegevusest aru mitte kellelegi.

110 Seega, arvestades ka asjaolu, et tütarettevõtja peadirektorile tegutsemiseks volituste andmine ei ole ebatavaline, ei saa see argument ümber lükata eeldust, et emaettevõtja teostas kontrolli Transcatabi üle.

111 Edasi, mis puudutab argumenti, milles tahetakse kritiseerida komisjoni järeldust, mille ta väidetavalt tegi asjaolust, et teatud dokumendid koostati inglise keeles, siis piisab, kui märkida, et vastupidi sellele, mida väidab Transcatab, ei olnud nende dokumentide eesmärk, millele viidatakse vaidlustatud otsuse põhjendustes 343–346, tõendada, et emaettevõtjad said oma Itaalia tütarettevõtjate tegevust mõjutada või et nad tegelikult oma Itaalia tütarettevõtjate tegevust mõjutasid, ega veelgi vähem tõendada seda, et emaettevõtjad olid kartellist teadlikud. Vastupidi, komisjon mainis vaid mõnda haldusmenetluse toimikus olnud dokumenti, et tõendada, milline on SCC poolt vastuväiteteatise vastuses esitatud nende argumentide ja tõendite usutavuse määr, millega ta soovisid ümber lükata eeldust, et ta mõjutas otsustavat Transcatabi.

112 Lõpuks on oluline täheldada, et vastupidi sellele, mida väidab Transcatab repliigis, ei ole vaidlustatud otsuses kusagil märgitud, et otsustava mõjutamise eelduse saab ümber lükata ainult siis, kui emaettevõtja osalus on vaid puhas finantseering.

113 Seega tuleb tagasi lükata argument, mille kohaselt on tähelepanuta jäetud eelduse ümberlükkamiseks esitatud tõendid.

– Kaitseõiguste rikkumine

114 Transcatabi esitatud kolmanda argumendiga seoses tuleb meenutada, et kaitseõigustest kinnipidamine konkurentsipoliitikat puudutava haldusmenetluse läbiviimisel on Euroopa Liidu õiguse üldpõhimõte, mille täitmise tagab liidu kohus (vt Euroopa Kohtu 3. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-534/07 P: Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-7415, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

115 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kaitseõiguse tagamiseks on nõutav, et uurimise all olev ettevõtja peab saama haldusmenetluses esitada tõhusalt oma seisukoha nende väidetavate faktiliste asjaolude ja dokumentide tõelevastavuse ning asjakohasuse kohta, millele komisjon viitab selleks, et põhjendada oma väidet asutamislepingu rikkumise toimepanemise kohta (Euroopa Kohtu 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80-103/80: Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon, EKL 1983, lk 1825, punkt 10, ja 6. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas C-310/93 P: BPB Industries ja British Gypsum *vs.* komisjon, EKL 1995, lk I-865, punkt 21).

116 Seda põhimõtet väljendab määruse nr 1/2003 artikli 27 lõige 1, kuna selles on sätestatud, et huvitatud isikutele tuleb saata vastuväiteteatis, mis sisaldab selgelt kõiki peamisi asjaolusid, millele komisjon menetluse selles staadiumis tugineb (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, punkt 67), et nad teaksid, millist käitumist komisjon neile ette heidab ja et end enne komisjoni lõpliku otsuse tegemist igakülgselt kaitsta. Eeltoodud nõue on täidetud, kui otsuses ei panda isikule süüks vastuväiteteatises märgitust erinevaid rikkumisi ega esitata muid faktilisi asjaolusid kui need, mille kohta huvitatud isikul on olnud võimalus oma selgitusi anda (vt selle kohta Üldkohtu 19. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-213/00: CMA CGM jt *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-913, punkt 109 ja seal viidatud kohtupraktika).

117 Kuid see teave võib olla esitatud kokkuvõtlikult ja lõplik otsus ei pea olema vastuväiteteatise koopia (eespool punktis 115 viidatud kohtuotsus Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon, punkt 14), sest see teatis on ettevalmistav dokument, milles faktilistele ja õiguslikele asjaoludele antud hinnangud on ainult esialgsed (vt selle kohta Euroopa Kohtu 17. novembri 1987. aasta otsus liidetud kohtuasjades 142/84 ja 156/84: British American Tobacco ja Reynolds Industries *vs.* komisjon, EKL 1987, lk 4487, punkt 70). Nii võib võrreldes vastuväiteteatisega esitada täiendusi, arvestades isikute antud vastuseid, mille argumendid tõendavad, et nad on tegelikult saanud oma kaitseõigusi teostada. Komisjon võib haldusmenetluses esitatut silmas pidades ka muuta või täiendada vastuväidete põhjenduseks esitatud faktilisi või õiguslikke argumente (vt selle kohta Üldkohtu 28. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-86/95: Compagnie générale maritime jt *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1011, punkt 448, ja 22. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-310/01: Schneider Electric *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-4071, punkt 438).

118 Euroopa Kohus on ka täpsustanud, et haldusmenetluses ettevõtja esitatud argumendi arvessevõtmine ilma, et ettevõtjale oleks antud enne lõpliku otsuse tegemist võimalus oma seisukoht esitada, ei saa iseenesest olla käsitatav tema kaitseõiguste rikkumisena (Euroopa Kohtu 10. juuli 2001. aasta määrus kohtuasjas C-497/99 P: Irish Sugar *vs.* komisjon, EKL 2001, lk I-5333, punkt 24).

119 Lõpuks tuleb ka meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale saab kaitseõiguste tagamise põhimõtet rikkuda vaid juhul, kui esineb võimalus, et komisjoni õigusvastase tegevuse puudumisel oleks tema poolt läbi viidav haldusmenetlus andnud teise tulemuse. Hagejaks olev ettevõtja tõendab, et rikkumine on toime pandud, kui ta tõendab piisavalt mitte seda, et komisjoni otsuse sisu oleks olnud teistsugune, vaid et ta oleks saanud end paremini kaitsta, kui menetluses ei oleks esinenud puudusi, näiteks asjaolu tõttu, et ta oleks võinud oma kaitses kasutada dokumente, millega tutvumist talle haldusmenetluses ei võimaldatud (vt selle kohta Euroopa Kohtu 2. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-194/99 P: Thyssen Stahl *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-10821, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 1. juuli 2010. aasta

otsus kohtuasjas C-407/08 P: Knauf Gips *vs.* komisjon, EKL 2010, lk I-6375, punkt 28).

120 Käesolevas asjas tuleb märkida, et selleks, et õigustada SCC-le Transcatabi – milles tema kapitaliosalus oli 100 % – poolt toime pandud konkurentsiõiguse rikkumise eest vastutuse omistamist, arvestades eespool punktides 94–96 esitatud kohtupraktikast tulenevaid põhimõtteid, võis komisjon vastuväiteteatises põhimõtteliselt piirduda selle tõendamisega, milline oli emaettevõtja osaluse määr tütarettevõtja kapitalis (vt vastuväiteteatise punktid 336–338). Neid kohtupraktikast tulenevaid põhimõtteid kohaldades pidi komisjon lõplikus otsuses võtma seisukoha argumentide suhtes, mille puudutatud isikud olid esitanud vastuseks sellele teatisele (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 335 jj) ja millega üritati see eeldus ümber lükata.

121 Lisaks tuleb märkida Transcatabi argumendi osas, mille kohaselt kasutas komisjon vaidlustatud otsuses dokumente, mida vastuväiteteatises ei olnud mainitud, et alles haldusmenetluses huvitatud isikute poolt oma kaitseõiguste teostamisel esitatud argumentide ja tõendite hindamisel käsitleb komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 335–344 teatud konkreetseid aspekte ja dokumente suhete kohta SCC ja Transcatabi vahel, ja seda tehes viitab ta haldustoimiku dokumentidele. Nende aspektide ja dokumentide hindamine ei saanud seega kahjustada Transcatabi kaitseõiguste teostamise tõhusust, seda enam, et tal oli võimalus tutvuda haldusmenetluses nende dokumentidega, mis olid igal juhul juba tema käsutuses.

122 Lisaks nähtub toimikust, et nii SCC kui Transcatab said vastata vastuväitele, mis oli selgelt esitatud neile adresseeritud vastuväiteteatises, ja kaitsta end ärakuulamise eest vastutava ametniku juuresolekul toimunud ärakuulamisel. Seega on haldusmenetluses järgitud võistlevuse põhimõtet.

123 Igal juhul tuleb samuti meenutada, nagu on täheldanud ka Euroopa Kohus, et kuna komisjon ei ole kohustatud rikkumise süüks arvamise seisukohast vastuväiteteatise staadiumis esitama muid tõendeid kui need, mis puudutavad emaettevõtja osalust tütarettevõtjate kapitalis, siis ei saa nõustuda argumendiga kaitseõiguse rikkumise kohta (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 64).

124 Seega tuleb sisuliselt tagasi lükata argument kaitseõiguste rikkumise kohta, ilma et tuleks lahendada komisjoni tõstatatud vastuvõetavuse küsimust.

125 Järelikult arvestades kõiki eespool esitatud kaalutlusi, tuleb esimese väite esimene osa tervikuna tagasi lükata.

Esimese väite teine osa, mille kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2

Poolte argumendid

126 Transcatab on seisukohal, et pidades Alliance One'i vastutavaks asjassepuutuva rikkumise eest, määras komisjon talle trahvi, mis ületas ülempiiri 10 % käibest majandusaastal, mil võeti vastu vaidlustatud otsus, nagu on ette nähtud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2. Nimelt moodustab talle määratud trahv umbes 43 % tema käibest.

127 Ülejäänud osas viitab Transcatab Alliance One'i hagiavalduses (kohtuasi T-25/06) esitatud argumentidele, mille ärakirja ta lisab oma hagiavaldusele.

128 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

129 Esiteks tuleb märkida, et see väite osa on tihedalt seotud esimese väite esimese osaga, sest viimase tagasilükkamine mõjutab kindlasti käesoleva väite osa põhjendatust. Seega arvestades kaalutlusi, mille alusel esimese väite esimene osa tagasi lükati, tuleb asuda seisukohale, et komisjon ei ole teinud viga, võttes määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud ülempiiri 10 % käibest väljaarvutamisel aluseks SCC konsolideeritud käibe (vt selle kohta eespool punktis 103 viidatud 30. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 114).

130 Nimelt tuleb see ülempiir arvutada kõikide nende äriühingute kogukäibe põhjal, kes moodustavad ühe majandusüksuse, mis tegutseb ettevõtjana EÜ artikli 81 tähenduses, sest üksnes kõikide nende äriühingute kogukäive näitab selle ettevõtja suurust ja majanduslikku suutlikkust (vt selle kohta eespool Üldkohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-9/99: HFB jt *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1487, punktid 528 ja 529, ning eespool punktis 103 viidatud 30. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 114).

131 Teiseks, mis puudutab Transcatabi üldist viidet tema emaettevõtja Alliance One'i hagiavalduses esitatud argumentidele, siis tuleb märkida, et selline lisale tehtud üldine viide ei võimalda Üldkohtul täpselt kindlaks teha, millised on need argumendid, mis

täiendavad menetlusdokumentides esitatud väiteid, ning seda tuleb vastuvõetamatuks pidada.

132 Nimelt tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 21 kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb igas hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad hagi vastuvõetavuse eeldusena põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millele hagi tugineb, vähemalt kokkuvõtlikult, kuid järjekindlalt ja arusaadavalt nähtuma hagiavaldusest endast. Kuigi teatavate punktide osas saab hagiavalduse teksti toetada ja täiendada viidetega hagiavaldusele lisatud dokumentide osadele, ei saa üldine viide teistele dokumentidele, isegi kui need on hagiavaldusele lisatud, asendada selliste sisuliste õiguslike argumentide puudumist, mis eespool mainitud sätete kohaselt peavad olema märgitud hagiavalduses endas. Üldkohtu ülesanne ei ole lisadest otsida ja kindlaks teha neid väited ja argumente, mida võib lugeda hagi aluseks, kuna lisadel on üksnes tõenduslik ja abistav ülesanne (vt Üldkohtu 14. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-209/01: Honeywell *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5527, punktid 56 ja 57, ning 17. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-201/04: Microsoft *vs.* komisjon, EKL 2007, lk II-3601, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).

133 Seega tuleb ka esimese väite teine osa tagasi lükata osaliselt põhjendamatuse ja osaliselt vastuvõetamatuse tõttu.

134 Kõigest eeltoodust nähtub, et esimene väide tuleb tervikuna tagasi lükata.

2. *Teine väide, mis puudutab lähtesumma kindlaksmääramist*

Teise väite esimene osa, mis puudutab rikkumise raskust

135 Teise väite esimeses osas esitab Transcatab mitmeid argumente, mis puudutavad vaidlustatud otsuses rikkumise kvalifitseerimist „väga raskeks" rikkumiseks.

136 Kõigepealt tuleb meenutada trahvide kindlaksmääramise ja täpsemalt rikkumise raskuse hindamise üldpõhimõtteid ning proportsionaalsuse põhimõtet trahvide valdkonnas.

137 EÜ artikli 81 lõike 1 punktides a ja b kuulutatakse sõnaselgelt ühisturuga kokkusobimatuks kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus, millega kas otseselt või kaudselt määratakse kindlaks ostu- või müügihinnad või mis tahes muud tehingutingimused, piiratakse või kontrollitakse tootmist või turge. Kohtupraktikas loetakse eriti rasketeks rikkumisteks seda liiki rikkumisi – eriti kui on tegu horisontaalsete kartellidega, kuna nende puhul sekkutakse otse asjaomase turu konkurentsi peamistesse parameetritesse (Üldkohtu 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-141/94: Thyssen Stahl *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-347, punkt 675) – või konkurentsinormide ilmseid rikkumisi (Üldkohtu 6. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-148/89: Tréfilunion *vs.* komisjon, EKL 1995, lk II-1063, punkt 109, ja 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-311/94: BPB de Eendracht *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-1129, punkt 303).

138 Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 3 kohaselt tuleb EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumiste eest trahvi kindlaksmääramiseks lisaks rikkumise raskusele arvesse võtta selle kestust.

139 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb konkurentsiõiguse rikkumiste raskuse määramisel lähtuda mitmest tegurist, nagu juhtumi eripärased asjaolud, selle kontekst ja trahvide hoiatav mõju, isegi kui puudub siduv või ammendav loetelu teguritest, millega tuleb arvestada (vt eespool punktis 88 viidatud Euroopa Kohtu otsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 241; eespool punktis 114 viidatud kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punkt 54, ning 24. septembri 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ja C-137/07 P: Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-8681, punkt 91).

140 Komisjon on kehtestanud suunised, et tagada läbipaistvus ja erapooletus konkurentsiõiguse normide rikkumiste eest trahve määravate otsuste vastuvõtmisel (suuniste esimene lõik).

141 Suunised on vahend, mille eesmärk on täpsustada hierarhiliselt kõrgemal asetsevat õigust silmas pidades kriteeriumid, mida komisjon kavatseb kasutada määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 sätestatud kaalutlusõiguse teostamisel trahvide määramisel. Suunised ei ole trahve määrava otsuse õiguslik alus – selleks on määrus nr 1/2003 –, kuid need määravad siiski üldiselt ja abstraktselt metodoloogia, mida komisjon peab selle otsusega trahvisummade määramisel järgima, ning tagavad seetõttu ettevõtjate õiguskindluse (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punktid 209–213, ja Üldkohtu 14. detsembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-259/02-T-264/02 ja T-271/02: Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-5169, punktid 219 ja 223).

142 Kuigi suuniseid ei saa lugeda õigusnormideks, mida ametiasutus igal juhul peab järgima, sätestavad need siiski praktikat väljendava käitumisnormi, mida ametiasutus konkreetsel juhtumil ei või põhjendusi esitamata eirata (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud Euroopa Kohtu otsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punktid 209 ja 210, ning 18. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas C-397/03 P: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-4429, punkt 91).

143 Suuniste vastuvõtmisest tulenev komisjoni kaalutlusõiguse piiramine tema enda poolt ei ole aga vastuolus komisjoni olulise kaalutlusruumi säilimisega (vt selle kohta Üldkohtu 8. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-44/00: Mannesmannröhren-Werke *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2223, punktid 246, 274 ja 275). Asjaolu, et komisjon on suunistes täpsustanud rikkumise raskuse hindamise lähtekohti, ei takista selle teguri hindamist tervikuna kõigi asjassepuutuvate asjaolude põhjal, sealhulgas asjaolude põhjal, mida suunistes sõnaselgelt ei ole märgitud (eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, punkt 237).

144 Suunistes sätestatud meetodi kohaselt lähtub komisjon ettevõtjatele määratavate trahvisummade arvutamiseks summast, mis on kindlaks määratud rikkumisele „omase" raskuse põhjal. Selle raskuse hindamisel tuleb arvesse võtta rikkumise laadi, tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja asjaomase geograafilise turu suurust (suuniste punkti 1A esimene lõik).

145 Rikkumised jagunevad kolme kategooriasse: „kerged rikkumised", mille eest on ette nähtud trahvisumma 1 000–1 miljon eurot, „rasked rikkumised", mille eest on ette nähtud trahvisumma 1–20 miljonit eurot, ja „väga rasked rikkumised", mille eest on ette nähtud trahvisumma rohkem kui 20 miljonit eurot (suuniste punkti 1A teise

lõigu esimene kuni kolmas taane). Väga rasked rikkumised on komisjoni täpsustuse kohaselt üldjuhul horisontaalsed piirangud, näiteks „hinnakartellid" ja turujagamiskvoodid või muud meetmed, mis ohustavad siseturu nõuetekohast toimimist, näiteks riikide turgude eraldamine üksteisest ja sisuliselt monopoolses seisundis olevate ettevõtjate turgu valitseva seisundi ilmne ärakasutamine (suuniste punkti 1A teise lõigu kolmas taane).

146 Lisaks tuleb märkida, et eespool punktis 220 märgitud rikkumise raskuse hindamise kolmel aspektil ei ole üldisel hindamisel sama kaalu. Rikkumise laad on äärmiselt tähtis, muu hulgas selleks, et kvalifitseerida rikkumine „väga raskeks" (eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, punkt 101, ja Üldkohtu 28. aprilli 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-456/05 ja T-457/05: Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1443, punkt 137).

147 Kuid tegelik mõju turule või geograafilise turu suurus ei ole aspektid, mis peavad kindlasti esinema selleks, et kvalifitseerida rikkumine väga raskeks, kui tegemist on horisontaalse kartelliga, mille eesmärk on hindade kindlaksmääramine, nagu käesolevas asjas. Nimelt, kuigi nende kahe teguriga tuleb rikkumise raskuse hindamisel arvestada, on need raskusele üldise hinnangu andmisel vaid ühed näitajad teiste hulgas (vt selle kohta eespool punktis 114 viidatud kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punktid 74 ja 81, ning eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich *vs.* komisjon, punktid 240 ja 311, ning 8. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-73/04: Carbone-Lorraine *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-2661, punkt 91).

148 Vastavalt nüüdseks väljakujunenud kohtupraktikale tuleneb suunistest, et horisontaalseid kartelle, mille eesmärk on hindade kindlaksmääramine, nagu käesolevas asjas, võib kvalifitseerida „väga rasketeks" rikkumisteks ainuüksi nende laadi tõttu, ilma et komisjon peaks tõendama rikkumise tegelikku mõju turule (eespool punktis 114 viidatud kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punkt 75; vt selle kohta ka Üldkohtu 27. juuli 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-49/02-T-51/02:

Brasserie nationale jt *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-3033, punkt 178, ja 25. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-38/02: Groupe Danone *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-4407, punkt 150), ja ilma, et seda kvalifitseerimist takistaks geograafilise turu väiksus (vt selle kohta eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, punkt 103, ja eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Carbone-Lorraine *vs.* komisjon, punkt 91).

149 Seda järeldust kinnitab asjaolu, et kuigi raskete rikkumiste näidiskirjelduses on otseselt mainitud mõju turule ja suurele osale ühisturust, ei mainita väga raskete rikkumiste kirjelduses ei tegelikku mõju turule ega teatava geograafilise ala mõjutamist (eespool punktis 146 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 137; vt selle kohta ka eespool punktis 148 viidatud kohtuotsus Brasserie nationale jt *vs.* komisjon, punkt 178).

150 Lisaks on rikkumise raskuse hindamise kolm aspekti üksteisest sõltuvad selles tähenduses, et rikkumise suur raskusaste ühest aspektist võrreldes teise või kolmanda aspektiga võib kompenseerida rikkumise väiksemat raskusastet nendest kahest ülejäänud aspektist hinnatuna (eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, punkt 241).

151 Käesolevas asjas nähtub vaidlustatud otsusest, et komisjon määras eri adressaatide trahvisummad kindlaks suunistes kehtestatud üldkohaldatava meetodi alusel, kuigi ta suunistele vaidlustatud otsuses sõnaselgelt ei viita.

Poolte argumendid

152 Esiteks väidab Transcatab, et suuniste tekstist, nagu seda on tsiteeritud vaidlustatud otsuse põhjenduses 365, nähtub, et rikkumise raskuse hindamisel peab komisjon arvesse võtma kolme kriteeriumi, nimelt rikkumise laadi, selle tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja geograafilise turu suurust. Nii ei saa komisjon rikkumist kvalifitseerida „väga raskeks" rikkumiseks ainult rikkumise laadi alusel, võtmata arvesse kaht ülejäänud kriteeriumi.

153 Kuid hoolimata suunistest pidas komisjon asjassepuutuvat rikkumist ikkagi „väga raskeks" rikkumiseks. See kvalifikatsioon on aga ekslik, sest selles jäetakse tähelepanuta asjaolu, et rikkumisel ei olnud tegelikku mõju turule ning et asjassepuutuv geograafiline turg oli väike. Kui komisjon oleks eespool viidatud kolme kriteeriumit õigesti arvesse võtnud, oleks pidanud ta keelatud kokkuleppe kvalifitseerima lihtsalt „raskeks". Mitmel juhul on komisjon kvalifitseerinud sellise hinnakartelli, nagu käesolevas asjas, raskeks rikkumiseks. Lisaks ei lähtunud komisjon käesolevas asjas rikkumise väga raskeks kvalifitseerimisel ainult rikkumise laadist, nagu ta väidab, vaid ta hindas rikkumise raskust eespool nimetatud kolme kriteeriumi arvesse võttes, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 365 ja 368. Asjaolu, et komisjon määras karistuse alla suunistes ette nähtud väikseimat määra 20 miljonit eurot, ei tähenda, et Transcatabil puudub väite esitamise huvi, kuna see lävi on vaid näide, milline võib olla väikseim määratav trahvisumma.

154 Teiseks esitab Transcatab mitu argumenti konkreetselt selle kohta, et keelatud kokkulepe ei avaldanud turule mõju. Transcatab leiab nimelt, et vaidlustatud otsusega karistatud kokkulepetel ei olnud mingit mõju turule, või vähemalt ei avaldanud need

kokkulepitud mõju. Nii nähtub vastuväiteteatises komisjoni tehtud mitmest hinnavõrdluses, et poolte vahel kokkuleppes määratletud hinnad ei „kajastunud" kunagi turul. Transcatab viitab mitmele konkreetsele näitele ja mitmetele andmetele, mis tema argumenti toetavad, ning väidab ka, et kui kokkulepe oleks mõju avaldanud, oleks toimunud hindade langus ja stabiliseerumine, mida aga ei toimunud. Lisaks on vaidlustatud otsuse põhjenduses 97 ja järgmistes põhjendustes märgitud, et toortubaka hind Itaalias tõusis ajavahemikul 1990–2000 nii, nagu see ei tõusnud üheski teises liikmesriigis, ning et hinnatõusud jätkusid kuni 2002. aastani, st aastani, mil töötlejad kokkulepped lõpetasid. Lisaks kohtuasjas, milles tehti komisjoni 20. oktoobri 2004. aasta otsus K(2004) 4030 (lõplik), mis on seotud [EÜ] artikli 81 lõike 1 kohase menetlusega (Juhtum COMP/C.38.238/B.2 – Toortubakas, Hispaania) (edaspidi „asi Toortubakas – Hispaania"), asus komisjon seisukohale, et tubakahinna tõstmine hoolimata töötlejate vahelisest kokkuleppest oli tõend kokkulepete täitmata jätmise kohta. Ka oma varasemas otsustuspraktikas on komisjon eriti raskete rikkumise puhul arvesse võtnud turule avaldatava tegeliku mõju puudumist, kvalifitseerides need „raskeks", mitte „väga raskeks" rikkumiseks. Komisjon kinnitas ka vaidlustatud otsuse põhjenduses 368 vääralt ja põhjendamatult, et keelatud kokkuleppel võis olla mõju järelturule, st töötlemisele ja töödeldud tubaka müügile. Järelturul võis keelatud kokkulepe hoopis vähendada sigaretitootjate kulusid.

155 Lisaks on vaidlustatud otsuse põhjendus rikkumisega turule avaldatud mõju osas ebaloogiline, sest komisjon leidis, et keelatud kokkuleppe tõttu vähenes tubaka kogutoodang, kahjustades nii tarbijaid (vaidlustatud otsuse põhjendus 282), kuigi Euroopa ja Itaalia tubakaturu põhiprobleem oli halvakvaliteedilise tubaka liigtootmine. Lisaks ei maininud komisjon vastuväiteteatises üldse seda, et tubaka tootmine vähenes keelatud kokkuleppe tõttu. Kasutades seda argumenti esimest korda alles vaidlustatud otsuses, rikkus komisjon Transcatabi kaitseõigusi, sest viimane ei saanud nii argumen-

dile vastata. Komisjon mainis esimest korda alles vaidlustatud otsuses ka võimalikku mõju järelturule, rikkudes nii veel kord tema kaitseõigusi.

156 Kolmandaks väidab Transcatab, et geograafiline turg, mida vaidlustatud otsusega karistatud rikkumised puudutasid, on eriti väike, piirdudes nelja Itaalia piirkonnaga, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 84. Seega on tegemist geograafiliselt palju väiksema turuga kui üleriigiline turg. Komisjon ei võtnud seda asjaolu aga rikkumise raskuse kindlaksmääramisel üldse arvesse. Järelikult on vaidlustatud otsuses selles küsimuses tehtud ilmne hindamisviga. Lisaks oleks vastavalt komisjoni otsustuspraktikale rikkumine tulnud kvalifitseerida raskeks, mitte väga raskeks rikkumiseks. Ka asjas Toortubakas – Hispaania tehtud otsuses võttis komisjon trahvi kindlaksmääramisel arvesse suhteliselt väikest kaubaturgu, mis hõlmas vaid mõnda Hispaania piirkonda.

157 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

158 Kõigepealt tuleb märkida, et Transcatab vaidlustab eraldi trahvi „põhisumma", mis kooskõlas suuniste punkti 1 B neljanda lõiguga saadakse rikkumise raskusastme ja kestuse alusel saadud summade liitmisel. Tema argumentatsioonist nähtub siiski, et ta vaidlustab trahvisumma, mis on määratletud rikkumise raskusastme alusel, mistõttu summa, mida käsitletakse käesoleva väite raames, on trahvi lähtesumma, nagu see on märgitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 376 (vt selle kohta 30. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-161/05: Hoechst *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-3555, punkt 107).

– Rikkumise kvalifitseerimine väga raskeks rikkumiseks

159 Transcatabi argumendi osas, et komisjon tegi rikkumise „väga raskeks" kvalifitseerimisel vigu, tuleb kõigepealt märkida, et nagu meenutatud eespool punktides 146–148, tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et suunistes loetletud kolme kriteeriumi hulgas, mille alusel rikkumise raskust hinnata, on rikkumise laadil äärmiselt oluline roll väga raskete rikkumiste määratlemisel. Seega võivad kokkulepped või kooskõlastatud tegevus, mille eesmärk on hindade kindlaksmääramine või turgude jagamine, ainuüksi oma laadi tõttu tuua kaasa kvalifitseerimise „väga raskeks" rikkumiseks, ilma et oleks vaja, et seda tegevust iseloomustaks tegelik mõju turule või turu teatud geograafiline suurus.

160 Käesolevas asjas, mis puudutab esiteks rikkumise liiki, siis tuleb märkida, et selle eesmärk oli muu hulgas nii töötlejate poolt toortubaka eest makstava hinna ühine kindlaksmääramine kui ka varustusallikate ja toortubaka hulga jagamine. Selline tegevus on suuniste tähenduses käsitatav „hinnakartelliks" oleva horisontaalse piiranguna ja järelikult laadilt „väga raske" rikkumisena. Seda liiki keelatud kokkuleppeid peetakse kohtupraktika kohaselt konkurentsinormide ilmseteks rikkumisteks või eriti rasketeks rikkumisteks, sest need mõjutavad otseselt peamisi konkurentsiparameetreid asjassepuutuval turul (vt eespool punkt 137).

161 Seega võis komisjon käesolevas asjas keelatud kokkuleppe kvalifitseerida „väga raskeks" rikkumiseks selle laadi alusel ning seda olenemata rikkumise tegelikust mõjust turule ja turu geograafilise suurusest (vt eespool punktides 146–149 viidatud kohtupraktika ja eriti eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, punkt 103).

162 Lisaks, mis puudutab konkreetselt Transcatabi erinevaid viiteid komisjoni varasematele otsustele, siis tuleb meenutada, et komisjoni otsustuspraktika ei ole konkurentsi valdkonnas iseenesest trahvi määramisel õiguslikuks aluseks, kuna selleks on ainult määrus nr 1/2003, mida kohaldatakse suuniseid arvestades, ja et komisjonil on trahvisummade kindlaksmääramisel ulatuslik kaalutlusõigus ning ta ei ole seotud oma varem antud hinnangutega (vt selle kohta Euroopa Kohtu 19. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas C-510/06 P: Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-1843, punkt 82, ja eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Erste Group Bank jt *vs.* komisjon, punkt 123). Seega on Transcatabi etteheited seoses komisjoni varasema otsustuspraktikaga tulemusetud.

163 Lisaks ei saa üksi Transcatabi esitatud argument seada kahtluse alla keelatud kokkuleppe kvalifitseerimist väga raskeks rikkumiseks. Seega tuleb neid analüüsida vaid igakülgse uurimise huvides.

– Rikkumise tegelik mõju turule

164 Mis puudutab konkreetselt argumente vigade kohta rikkumise raskuse kindlaksmääramisel seoses sellega, et väidetavalt ei avaldanud rikkumine tegelikku mõju turule, siis tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida väidab Transcatab, ilmneb vaidlustatud otsuse lugemisel, et kuigi komisjon kinnitas selle otsuse põhjenduses 365, korrates suuniste sõnastust, et rikkumise raskuse hindamiseks peab ta arvesse võtma kolme tegurit, mis on välja toodud suuniste punkti 1A esimeses lõigus (vt eespool punkt 144), ei põhistanud ta edasi rikkumise raskuse hinnangut rikkumise tegelikule mõjule, mis sellel võis turule olla.

165 Nimelt ei sisalda vaidlustatud otsuse osa, milles on esitatud rikkumise raskuse hinnang (põhjendused 365–369), mingit analüüsi turule tegelikult avaldatud mõju kohta. Täpsemalt, vastupidi sellele, mida väidab Transcatab, ei nähtu see analüüs vaidlustatud otsuse põhjendusest 368. See põhjendus, mis on tihedalt seotud rikkumise laadi puudutava eelmise põhjendusega, käsitleb üldiselt ostukokkuleppeid, mis nagu tüüpilised „müügikartellidki" kahjustavad konkurentsi. Komisjon kinnitab selles põhjenduses, et seda liiki kokkulepped võivad muuta asjassepuutuvate ettevõtjate konkureerivat käitumist olenemata sellest, kas tegemist on tootjate või järelturul tegutsevate ettevõtjatega, sest mõjutatakse töötlusahelas olevate ettevõtjate konkureeriva käitumise põhilist parameetrit, milleks on töödeldava toote ostuhind. Samas põhjenduses kinnitab komisjon seejärel, et võime muuta konkurentsi on seda olulisem niisuguse toote puhul, millega on tegemist käesolevas asjas.

166 Ka vaidlustatud otsuse osa, milles analüüsitakse konkurentsi piiramist (põhjendused 277 jj), millele viidatakse põhjenduses 368, ei sisalda rikkumisega turule avaldatava tegeliku mõju analüüsi. Nimelt vastupidi sellele, mida väidab Transcatab, ei nähtu kusagilt, et vaidlustatud otsuse sellest osast – milles uuritakse töötlejate vahel sõlmitud kokkulepete konkurentsi kahjustamise ulatust – saab järeldada, et komisjon tugines keelatud kokkulepetega turule avaldatud tegelikule mõjule, et trahvisumma kindlaksmääramiseks määratleda rikkumise raskus.

167 Lisaks asetseb suhteliselt üldsõnaline viide järelturu võimaliku mõjutamise kohta põhjenduste seas, mis puudutavad ostukartelli võimet mõjutada töötlejate tegevust, mille Transcatab vaidlustab (vt eespool punkti 154 lõpp). Kuna kartell määras kindlaks muu hulgas iga töötleja ostetava tubakakoguse, ei saa Transcatab väita, et tuvastatud asjaolu, et kartell oli võimeline mõjutama tegevust tubaka töötlemisele järgneval turul ja töödeldud tubaka müügi tegevust, on väär. Nimelt kuna kartell otsustas

toormaterjali ostukogused, oli see kindlasti võimeline mõjutama järelturu töötlejate tegevust, mis puudutas töödeldud toodet. Lisaks ei esita Transcatab ühtegi argumenti ega tõendit, mis selle tuvastatud asjaolu kahtluse alla seaks. Samuti tuleb täheldada, et vaidlustatud otsuses ei ole mingit märget võimaliku mõju kohta lõpptarbijatele müüdavate sigarettide hindadele, mistõttu Transcatabi need argumendid tuleb tagasi lükata.

168 Mis puudutab spetsiifiliselt Transcatabi esitatud või vaidlustatud otsuses märgitud andmeid, mis väidetavalt tõendavad, et kartell turule mõju ei avaldanud (vt eespool punkt 154), siis tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on rikkumise raskusastme hindamisel otsustav teada, kas kartelliliikmed tegid kõik, mis oli nende võimuses, et nende kavatsused saaksid konkreetselt ellu viidud. Seda, mis toimus seejärel tegelike turuhindega – mida võisid mõjutada teised tegurid, mis ei allunud kartelliliikmete kontrollile –, ei saa kartelli liikmed enda kasuks esile tuua, pöörates välised tegurid, mis nende jõupingutustele vastu töötasid, nende trahvi vähendamist õigustavateks asjaoludeks (vt eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, punkt 287; eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Carbone-Lorraine *vs.* komisjon, punkt 86, ja eespool punktis 146 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 130 ja seal viidatud kohtupraktika).

169 Lisaks tuleneb kohtupraktikast, et komisjonilt ei saa nõuda, et kui kartellikokkuleppe täitmine on tuvastatud, peab ta süstemaatiliselt tõendama, et kokkulepped võimaldasid ettevõtjatel ka tegelikult saavutada kõrgema tehinguhinna taseme, või ostukartellide puhul, nagu käesolevas asjas, väiksema hinnataseme sellest, mis oleks kehtinud kartelli puudumisel. Sellise tõendamise nõudmine oleks ebaproportsionaalne ja võtaks olulisi vahendeid, kuna kasutada tuleks oletuslikke arvutusi, mis tuginevad sellistele majandusmudelitele, mille täpsust on kohtul raske kontrollida ja mille eksimatust ei ole kuidagi tõendatud (vt selle kohta eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, punkt 286; eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Carbone-Lorraine *vs.* komisjon, punkt 85, ja eespool punktis 146

viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 129 ja seal viidatud kohtupraktika).

170 Käesolevas asjas tuleneb vaidlustatud otsuse selle osa analüüsist, mis puudutab süüks pandud asjaolusid, et töötlejad tegelesid teadlikult selle konkurentsivastase tegevusega, mille eest neile karistus määrati (vt näiteks vaidlustatud otsuse põhjendused 111, 124, 125, 141 ja 158). See kaalutlus leiab kinnitust ka asjaolus, et kartell oli salajane, nagu tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 363 ja 473. Lisaks nähtub vaidlustatud otsusest, et töötlejad leppisid mitu korda kokku meetmetes, mis pidid tagama kartelli tõhusa toimimise, nagu vastastikku üksteisele oma vastavate varustajate arvete edasisaatmine (vaidlustatud otsuse põhjendused 122 ja 129), konsulteerimiskohustus ostude puhul väljaspool kartellikokkulepet (vaidlustatud otsuse põhjendus 139), töötajate kontrollimise kohustus, et vältida nende poolt initsiatiivi ülesnäitamist ilma vajaliku kooskõlastuseta (vaidlustatud otsuse põhjendus 140) ja struktuuri loomine, millega sooviti tagada konkurentsivastaste eesmärkide saavutamine (vaidlustatud otsuse põhjendus 187). Selle kohta tuleb veel märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 383 nähtub, et komisjon tõendas, et kartellikokkulepet täideti.

171 Neid asjaolusid arvestades tuleb tagasi lükata argumendid komisjoni vigade kohta seoses sellega, et kokkulepetes poolte kehtestatud hindu turul ei kohaldatud, ja argumendid asjaolu kohta, et komisjoni valduses olid andmed, millest nähtus toortubaka hinna suurem tõus kui muude põllumajandustoodete osas.

– Turu geograafiline ulatus

172 Mis puudutab argumenti, et geograafiline turg, mida rikkumine puudutas, oli väike, siis tuleneb eespool punktides 147–149 viidatud kohtupraktikast, et geograafilise turu ulatus ei ole üks sõltumatu kriteerium selles tähenduses, et üksnes suuremat osa liikmesriike puudutavaid rikkumisi saab kvalifitseerida „väga raskeks". Asutamisleping, määrus nr 1/2003, suunised ega kohtupraktika ei võimalda järeldada, et niisuguseks rikkumiseks saab kvalifitseerida üksnes geograafiliselt väga ulatuslikke konkurentsipiiranguid. Samuti, nagu meenutatud eespool punktis 148, võivad kokkulepped, mille eesmärk on – nagu käesolevas asjas – ostuhindade või ostetavate koguste kindlaksmääramine, ainuüksi oma laadi tõttu tuua kaasa kvalifitseerimise väga raskeks rikkumiseks, ilma et oleks vaja, et kõnealust käitumist iseloomustaks teatud geograafiline ulatus. Seega ei ole asjassepuutuva geograafilise turu suurus – isegi kui eeldada, et see on väike –takistuseks käesolevas asjas tuvastatud rikkumise kvalifitseerimisele „väga raskeks" rikkumiseks. Komisjon ei ole seega rikkunud õigusnormi, kvalifitseerides rikkumise „väga raskeks" rikkumiseks, arvestades asjassepuutuva geograafilise turu ulatust.

173 Alternatiivse tähelepanekuna tuleb märkida, et kuigi on selge, et toortubaka tootmine oli koondunud Itaalia teatud piirkondadesse, tuleb asuda seisukohale, et kartell hõlmas toortubaka ostu turgu, mitte tootmise turgu, mistõttu ei piirdunud kartelli kohaldamisala nende piirkondadega, vaid see hõlmas kogu Itaalia territooriumi. Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on ühe liikmesriigi kogu territoorium ühisturu oluline osa (vt selle kohta Euroopa Kohtu 9. novembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 322/81: Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin *vs.* komisjon, EKL 1983, lk 3461, punkt 28, ja eespool punktis 148 viidatud kohtuotsus Groupe Danone *vs.* komisjon, punkt 150). Seega ei saa Transcatab tugineda argumendile, et geograafiline turg, mida rikkumine puudutas, oli väike.

– Põhjendamiskohustuse rikkumine

174 Põhjendamiskohustuse rikkumise argumendi kohta tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab üksikakti põhjendusest selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema õigusakti autoriks oleva institutsiooni arutluskäik selliselt, et huvitatud isikutel oleks võimalik teada saada võetud meetme põhjendused ja et pädeval kohtul oleks võimalik teostada kohtulikku kontrolli. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata üksikjuhtumi asjaolusid arvestades. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleksid välja toodud kõik asjassepuutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuivõrd küsimust, kas õigusakti põhjendus vastab EÜ artikli 253 nõuetele, tuleb hinnata mitte üksnes lähtuvalt selle sõnastusest, vaid samuti selle vastuvõtmise kontekstist ja asjaomase valdkonna õiguslikust regulatsioonist (vt Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).

175 Konkurentsiõiguse rikkumise eest trahvide kindlaksmääramisel on põhjendamiskohustus täidetud, kui komisjon esitab oma otsuses kaalutluse aluseks olevad asjaolud, mis võimaldasid tal hinnata rikkumise raskust ja kestust (vt Euroopa Kohtu 15. oktoobri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P – C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt *vs.* komisjon, EKL 2002, lk I-8375, punkt 463 ja seal viidatud kohtupraktika).

176 Rikkumise raskuse hindamise raames käesolevas asjas tõi komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 365–369 välja põhjused, miks ta järeldas, et rikkumine tuleb kvalifitseerida väga raskeks rikkumiseks. Nagu märgitud eespool punktides 159 jj, tugines komisjon selle järelduse tegemisel rikkumise väga raskele laadile.

177 Tuleb märkida, et kuna tegelik mõju turule ja asjassepuutuva geograafilise turu ulatus ei ole tegurid, mida tuleb kindlasti arvesse võtta, et kvalifitseerida rikkumine väga raskeks rikkumiseks horisontaalsete kartellide puhul, mille eesmärk on, nagu käesolevas asjas, hindade kindlaksmääramine, ei olnud komisjon kohustatud põhjendama nende tegurite arvesse võtma jätmist. Tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale ei saa EÜ artikli 81 rikkumiste analüüsi raames tõlgendada EÜ artiklit 253 nii, et see kohustab komisjoni selgitama oma otsustes põhjusi, miks ta trahvisumma arvutamisel ei lähtunud muust arutluskäigust kui see, millest ta vaidlustatud otsuses tegelikult lähtus (vt Üldkohtu 19. mai 2010. aasta otsus kohtuasjas T-18/05: IMI jt *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1769, punkt 153 ja seal viidatud kohtupraktika).

178 Neid asjaolusid arvestades ei rikkunud komisjon põhjendamiskohustust rikkumisega turule tegelikult avaldatud mõju või geograafilise turu ulatuse aspektist.

179 Lõpuks, mis puudutab konkreetselt Transcatabi tõstatatud argumenti vaidlustatud otsuse põhjenduse ebaloogilisuse kohta seoses tubaka liigtootmisega (vt eespool punkt 155), siis tuleb märkida, et liigtootmise esinemine ei ole iseenesest tõend asjaolu kohta, et sellise keelatud kokkuleppe täitmisel, mis pidi seda tootmist vähendama, ei olnud mõju. Nimelt ei saa välistada, et kartelli puudumisel oleks tubaka liigtootmine olnud veelgi ulatuslikum. Erinevalt sellest, mida väidab Transcatab, ei ole seega paratamatult vastuolus liigtootmine ja vaidlustatud otsuses tuvastatud asjaolu, et keelatud kokkulepe oli laadilt tubaka kogutoodangut vähendav kokkulepe. Transcatabi ei saa seega nimetatud argumendi alusel väita, et vaidlustatud otsuse põhjendus on sellest aspektist ebaloogiline. Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.

– Kaitseõiguste rikkumine

180 Tuleb märkida, et vastavalt väljakujunenud praktikale on ettevõtja õigus olla ära kuulatud tagatud, kui komisjon märgib vastuväiteteatises *expressis verbis*, et ta kaalub asjassepuutuvale ettevõtjale trahvi määramist ja märgib trahvi määramise aluseks olevad peamised faktilised ja õiguslikud asjaolud, nagu väidetava rikkumise raskusaste ja kestus, ning selle, kas asjaomane rikkumine pandi toime „tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu". Nii annab komisjon talle võimaluse end kaitsta mitte ainult rikkumise tuvastamise, vaid ka trahvi määramise suhtes (vt selle kohta eespool punktis 115 viidatud kohtuotsus Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon, punkt 21; Üldkohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-23/99: LR AF 1998 *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-1705, punkt 199, ja 19. mai 2010. aasta otsus kohtuasjas T-11/05: Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 129).

181 Kuid komisjonil ei ole trahvisumma arvutamise aluseks olevatele faktilistele ja õiguslikele asjaoludele viidates kohustust täpsustada, millisel moel ta igat asjaolu trahvisumma suuruse kindlaksmääramisel arvesse võttis (eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, punkt 369). Lisaks võib komisjon, arvestades haldusmenetlust, oma otsuses muuta või täiendada faktilisi või õiguslikke argumente, mis toetavad tema esitatud vastuväiteid (vt eespool punktis 117 viidatud kohtuotsus Schneider Electric *vs.* komisjon, punkt 438 ja seal viidatud kohtupraktika).

182 Järelikult tagab komisjon trahvisummade kindlaksmääramisel asjassepuutuvate ettevõtjate kaitseõiguse sellega, et ta annab neile võimaluse esitada oma seisukoht neile etteheidetud faktiliste asjaolude kestuse, raskuse ja konkurentsivastase laadi kohta (Esimese Astme Kohtu 6. oktoobri 1994. aasta otsus kohtuasjas T-83/91: Tetra Pak *vs.* komisjon, EKL 1994, lk II-755, punkt 235, ja eespool punktis 180 viidatud kohtuotsus Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, punkt 131).

183 Käesolevas asjas tuleb asuda seisukohale, et vastuväiteteatise punktis II A tõi komisjon, nagu nõuab kohtupraktika, välja peamised faktilised ja õiguslikud asjaolud, mille esinemine tähendab, et Transcatabile määratakse trahv. Täpsemalt märkis komisjon seal ära faktilised ja õiguslikud asjaolud, millele ta tugines vaidlustatud otsuses selleks, et arvutada hageja trahvi lähtesumma. Transcatabil oli võimalik nende asjaolude kohta oma seisukoht esitada, mistõttu tuleb järeldada, et tema õigust olla ära kuulatud on selles küsimuses nõuetekohaselt järgitud. Lisaks, nagu on märgitud käesoleva väite osa raames, ei tuginenud komisjon vaidlustatud otsuses rikkumise väga raskeks kvalifitseerimisel mitte rikkumisega turule avaldatud tegelikule mõjule, ei tootmise vähenemise ega järelturu tegevuse seisukohast, vaid ta põhistas seda kvalifikatsiooni hoopis rikkumise väga raske laadiga.

184 Eeltoodut arvestades tuleb teise väite esimene osa tervikuna tagasi lükata.

Teise väite teine osa, mille kohaselt on trahvi põhisumma kindlaksmääramisel rikutud proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet

Poolte argumendid

185 Esiteks väidab Transcatab, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet sellega, et ta määras Transcatabile 14 miljoni euro suuruse trahvi. See trahvisumma on ebaproportsionaalne nii tema aastase ostude kogumahuga arvutuse aluseks oleval turul, mis ei ulatunud 13 miljoni euroni, kui ka kokkulepete esemeks olevate tubakaostude

koguväärtusega, mis ei ületanud 50 miljonit eurot aastas. Komisjon oleks pidanud trahvi määramisel võtma arvesse turu eriti väikseid mõõtmeid. Lisaks on uutes suunistes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2, edaspidi „2006. aasta suunised") sätestatud, et trahvi põhisumma kindlaksmääramisel peaks aluseks võtma ettevõtja kaupade müügiväärtuse rikkumise esemeks oleval turul.

186 Teiseks väidab Transcatab, et trahvi põhisumma kindlaksmääramisel rikkus komisjon võrdse kohtlemise ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet. Ta kohtles põhjendamatult erinevalt käesoleva asja esemeks olevat keelatud kokkulepet ja asjas Toortubakas – Hispaania tehtud otsuse esemeks olevat keelatud kokkulepet, kuigi need kaks asja olid väga sarnased nii kokkuleppe eseme kui ka väikse geograafilise ulatuse seisukohast.

187 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

– Proportsionaalsuse põhimõtte rikkumine

188 Tuleb meenutada, et proportsionaalsuse põhimõte nõuab, et institutsioonide aktid ei läheks kaugemale sellest, mis on asjassepuutuvate õigusnormidega taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik, ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb rakendada kõige vähem piiravat meedet; tekitatud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (Euroopa Koh-

tu 5. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-180/96: Ühendkuningriik *vs.* komisjon, EKL 1998, lk I-2265, punkt 96, ja Üldkohtu 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-30/05: Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 223).

189 Komisjoni poolt konkurentsiõiguse rikkumise eest karistuse määramiseks algatatud menetluses tähendab selle põhimõtte kohaldamine, et tuleb järgida, et trahvid ei oleks ebaproportsionaalsed võrreldes seatud eesmärkidega, st võrreldes nende õigusnormide järgimise eesmärgiga, ja et konkurentsiõiguse normide rikkumise eest ettevõtjale määratud trahvi suurus oleks proportsionaalne rikkumisega, mida tuleb hinnata tervikuna, arvestades muu hulgas rikkumise raskust (vt selle kohta eespool punktis 188 viidatud 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punktid 223 ja 224 ning seal viidatud kohtupraktika). Proportsionaalsuse põhimõttest tuleneb, et komisjon peab määrama trahvi proportsionaalselt asjaoludega, mida ta võttis rikkumise raskusastme hindamiseks arvesse, ning et ta peab neid asjaolusid hindama seostatult ning objektiivselt põhjendatult (Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-43/02: Jungbunzlauer *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3435, punktid 226–228, ja 28. aprilli 2010. aasta otsus kohtuasjas T-446/05: Amann & Söhne ja Cousin Filterie *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1255, punkt 171).

190 Mis puudutab esiteks argumenti, et trahv oli ebaproportsionaalne võrreldes ostude koguväärtusega asjassepuutuval turul, siis tuleb märkida, et määrusest nr 1/2003 ega suunistest ei nähtu, et trahv tuleb määrata otseselt puudutatud turu suuruse alusel, sest see tegur ei ole kohustuslikult arvessevõetav aspekt, vaid rikkumise raskusele hinnangu andmiseks arvessevõetav üks asjassepuutuv aspekt teiste seas (Euroopa Kohtu 25. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-407/04 P: Dalmine *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-829, punkt 132, ja eespool punktis 114 viidatud 3. septembri 2009. aasta kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punkt 55). Need sätted ei nõua seega iseenesest, et komisjon võtaks arvesse kaubaturu väiksust (vt selle kohta Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-322/01: Roquette Frères *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3137, punkt 148).

191 Kuid nagu märgitud eespool punktis 139, tuleb kohtupraktika kohaselt rikkumise raskusastme hindamisel komisjonil arvestada suure hulga selliste teguritega, mille laad ja tähtsus erinevad sõltuvalt rikkumise liigist ja selle erilistest asjaoludest. Ei saa välistada, et nende rikkumise raskusastet tõendavate asjaolude hulgas võib sõltuvalt juhtumist olla asjassepuutuva kaubaturu suurus (eespool punktis 115 viidatud kohtuotsus Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon, punkt 120, ja eespool punktis 146 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 267).

192 Järelikult, kuigi turu suurus võib endast kujutada rikkumise raskusastme kindlaksmääramisel arvessevõetavat asjaolu, varieerub selle tähtsus vastavalt rikkumise liigile ja asjassepuutuva rikkumise eriomastele asjaoludele.

193 Käesolevas asjas, mis puudutab esiteks rikkumise liiki, siis tuleb märkida, et keelatud kokkuleppe eesmärk oli muu hulgas nii töötlejate poolt toortubaka eest makstava hinna ühine kindlaksmääramine kui ka varustusallikate ja toortubaka hulga jagamine. Selline tegevus on suuniste tähenduses käsitatav „hinnakartelliks" oleva horisontaalse piiranguna ja järelikult laadilt „väga raske" rikkumisena. Seda liiki keelatud kokkulepete eest, mida peetakse kohtupraktika kohaselt konkurentsinormide ilmseteks rikkumisteks või eriti rasketeks rikkumisteks, sest need mõjutavad otseselt peamisi konkurentsiparameetreid asjassepuutuval turul (vt eespool punkt 137), on suunistes ette nähtud karistus, mille minimaalne lähtesumma on üle 20 miljoni euro.

194 Teiseks, mis puudutab asjassepuutuva rikkumise eriomaseid asjaolusid, siis tuleb märkida, et asjassepuutuva turu suurus ei olnud üldse vähetähtis, arvestades, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 366 tuleneb, et toortubaka tootmine Itaalias moodustas 38 % liidu kvoodist. Samuti nähtub vaidlustatud otsuse joonealusest märkusest

nr 290, et kuna kartell hõlmas ka oste „kolmandatelt pakendajatelt" – st vahendajatelt, kes ostavad ise tootjatelt toortubakat ja tegelevad selle esmatöötlusega –, siis puudutas see oste väärtuses, mis ületas Itaalias toodetud toortubaka lihtsa ostuväärtuse.

195 Seda arvestades ei saa Transcatab väita, et tema trahv on ebaproportsionaalne võrreldes tema ostude koguväärtusega asjassepuutuval turul.

196 Teiseks, mis puudutab argumenti, et trahv oli ebaproportsionaalne võrreldes Transcatabi ostude väärtusega asjassepuutuval turul, siis tuleb kõigepealt rõhutada, et kohaldatavas õiguses puudub üldkohaldatav põhimõte, mille kohaselt peab karistus olema proportsionaalne ettevõtja käibega asjassepuutuvatel kaubaturgudel (vt eespool punktis 146 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 277 ja seal viidatud kohtupraktika).

197 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on trahvi kindlaksmääramisel lubatud arvesse võtta nii ettevõtja kogukäivet, mis on üks, olgugi et ligikaudne ja ebatäiuslik näitaja ettevõtja suuruse ja majandusliku suutlikkuse kohta, kui ka käibe seda osa, mis tuleneb rikkumise esemeks olnud kaupade müügist, mis võib näidata rikkumise ulatust. Kummalegi käibele ei tohi omistada tähtsust, mis võrreldes teiste hindamiselementidega oleks ebaproportsionaalne, ja seetõttu ei saa sobiva trahvisumma kindlaksmääramine olla üksnes kogukäibel põhineva arvutuse tulemus. Eriti on see nii siis, kui asjassepuutuvad kaubad moodustavad vaid väikese osa sellest käibest (vt eespool punktis 115 viidatud kohtuotsus Musique Diffusion française jt *vs.* komisjon, punkt 121; eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 243, ning 3. septembri 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-322/07 P, C-327/07 P ja C-338/07 P: Papierfabrik August Koehler jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-7191, punkt 114).

198 Kuid tuleb märkida, et nagu nähtub ka eespool punktidest 40–43, määras komisjon vaidlustatud otsuses trahvi iga ettevõtja turuosa alusel, mis tehti kindlaks ostetud toodete käibe alusel turul, millel pandi toime rikkumine. Seega oli ostude väärtus asjassepuutuval turul kriteerium, mida käesolevas asjas trahvi kindlaksmääramisel on arvesse võetud.

199 Samuti tuleneb kohtupraktikast, et kuna lõpliku trahvi summa ei ületa 10 % puudutatud ettevõtja rikkumise viimase aasta kogukäibest, ei saa trahvi käsitleda ebaproportsionaalsena üksnes asjaolu tõttu, et trahv ületab asjaomasel turul saadud käivet (vt selle kohta Üldkohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-224/00: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-2597, punkt 200).

200 Nagu juba märgitud eespool punktides 160 ja 193, oli asjassepuutuva rikkumine käsitatav „hinnakartelliks" oleva horisontaalse piiranguna suuniste tähenduses ja järelikult laadilt „väga raske" rikkumisena. Seda liiki eriti raskete keelatud kokkulepete eest on suunistes ette nähtud karistus, mille minimaalne lähtesumma on üle 20 miljoni euro. Vaidlustatud otsuse põhjendusest 376 nähtub, et Transcatabile määratud trahvi lähtesumma on selgelt väiksem summast, mille komisjon oleks suuniste alusel võinud väga raske rikkumise puhul määrata. Seda arvestades ei saa Transcatab väita, et talle määratud trahv on ebaproportsionaalne võrreldes asjassepuutuva turu mõõtmete väidetava väiksusega ja tema aastase ostude kogumahuga arvutuse aluseks oleval turul.

201 Lõpuks, mis puudutab argumenti, milles hageja tugineb 2006. aasta suunistele, siis tuleb rõhutada, nagu möönis ka Transcatab ise, et need suunised ei olnud käesoleva vaidluse aluseks olevate faktiliste asjaolude suhtes kohaldatavad (vt selle kohta Euroopa Kohtu 17. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-413/08 P: Lafarge *vs.* komisjon, EKL 2010, lk I-5361, punkt 108).

– Võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumine

202 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega tegemist ainult siis, kui sarnaseid olukordi koheldakse erinevalt või kui erinevaid olukordi koheldakse ühetaoliselt, välja arvatud juhul, kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud (Euroopa Kohtu 13. detsembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 106/83: Sermide, EKL 1984, lk 4209, punkt 28, ja eespool punktis 158 viidatud kohtuotsus Hoechst *vs.* komisjon, punkt 79).

203 Samuti tuleb meenutada, nagu seda tehti juba eespool punktis 162, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei ole komisjoni otsustuspraktika konkurentsi valdkonnas trahvi määramisel õiguslikuks aluseks, et komisjonil on trahvisummade kindlaksmääramisel ulatuslik kaalutlusõigus ning et ta ei ole seotud oma varem antud hinnangutega.

204 Ainuüksi asjaolu, et komisjon pidas oma varasemas otsustuspraktikas teatud käitumise eest sobivaks teatud trahvisummat, ei tähenda, et ta on kohustatud hilisemas otsuses sama hinnangu andma (vt Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-329/01: Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-3255, punkt 110 ja seal viidatud kohtupraktika).

205 Nii tuleb käesolevas asjas asuda seisukohale, et Transcatabi lihtne viide otsusele asjas Toortubakas – Hispaania ei saa iseenesest olla tulemuslik, kuna komisjonil ei olnud kohustust käesolevat juhtumit samal viisil hinnata (vt selle kohta eespool punktis 162 viidatud 19. märtsi 2009. aasta kohtuotsus Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, punkt 83).

206 Mis puudutab konkreetselt võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist käesolevas asjas, siis tuleb rõhutada, et komisjoni teised trahviotsused on üksnes näidiseks, seda enam, et nende teiste otsuste asjaolusid puudutavad andmed ei ole identsed käesoleva asja omadega (eespool punktis 204 viidatud 27. septembri 2006. aasta otsus Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, punkt 112). Kuigi on tõsi, et käesolevas asjas ja asjas Toortubakas – Hispaania esineb teatud analoogseid asjaolusid, on nendes siiski olulisi erinevusi, mida ei saa tähelepanuta jätta. Esiteks ei ole vaidlustatud, et Hispaania turg on mõõtmetelt ja olulisuselt Itaalia turust väiksem. Teiseks olid erinevad asjassepuutuvas sektoris kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid (vt täpsemalt tagapool punkt 317 ja järgmised punktid).

207 Arvestades neid tähelepanuväärseid erinevusi, oli komisjonil õigus ja isegi kohustus kohelda neid kaht asja karistuse kindlaksmääramise seisukohast erinevalt. Seetõttu ei saa Transcatab tulemuslikult tugineda komisjoni otsusele asjas Toortubakas – Hispaania, väitmaks, et käesolevas asjas on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet.

– Õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumine

208 Tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt eeldab õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitsele, et täidetud on kolm tingimust. Esiteks peavad ametiasutused olema andnud huvitatud isikule pädevatest ja usaldusväärsetest allikatest pärit täpseid, tingimusteta ja ühtelangevaid tagatisi. Teiseks peavad need tagatised olema laadilt sellised, mis tekitavad isikule, kellele need on adresseeritud, õiguspärase ootuse. Kolmandaks peavad antud tagatised olema kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega (vt Üldkohtu

4. veebruari 2009. aasta otsus kohtuasjas T-145/06: Omya *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-145, punkt 117, ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka Üldkohtu 30. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas T-13/03: Nintendo ja Nintendo of Europe *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-947, punkt 203 ja seal viidatud kohtupraktika).

209 Käesolevas asjas tuleb asuda seisukohale, et kohtupraktikas ette nähtud esimene tingimus ei ole täidetud. Nimelt tuleneb kohtupraktikast, et trahvisummade arvutamisel on komisjonil suur kaalutlusõigus, mistõttu ettevõtjal ei saa tekkida nende summade kindlaksmääramise seisukohast õiguspärast ootust (vt eespool punktis 204 viidatud 27. septembri 2006. aasta kohtuotsus Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, punkt 109 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega ei saanud lahend, mis tehti asjas Toortubakas – Hispaania ja millele Transcatab viitab, anda talle täpseid, tingimusteta ja ühtelangevaid tagatisi eelmises punktis viidatud kohtupraktika tähenduses.

210 Lisaks tuleb asuda seisukohale, et otsuse asjas Toortubakas – Hispaania tegi komisjon 2004. aasta oktoobris, st enam kui kaks aastat pärast seda, kui Transcatab oli esitanud koostööteatise alusel trahvi vähendamise taotluse. Seetõttu ei saa Transcatab kuidagi väita, et ta tegutses selles asjas määratud trahvist tekkinud õiguspärasele ootusele tuginedes.

211 Arvestades kõike eeltoodut, tuleb teise väite teine osa tervikuna tagasi lükata.

Teise väite kolmas osa, mille kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, sest arvesse võeti karistuse hoiatavat mõju ja Transcatabi rahalist seisu

Poolte argumendid

212 Transcatab vaidleb vastu kordajale, mida kohaldati trahvi lähtesumma kindlaksmääramisel. Esiteks vaidleb ta vastu selle kohaldamise eeldusele, st rikkumise eest vastutuse omistamisele tema emaettevõtjale Alliance One.

213 Teiseks väidab ta, et käesolevas asjas oleks hoiatava mõju saanud saavutada ka ilma kordajat kohaldamata ja komisjoni määratust väiksema trahvi lähtesumma määramisega.

214 Kolmandaks leiab ta proportsionaalsuse põhimõttele tuginedes, et komisjon oleks pidanud trahvisummat kohandama, võttes arvesse Transcatabi nõrka rahalist seisu ja riske seoses tema majandustegevuse jätkamisega. Nimelt ajavahemikul 1995–2002 tekkis Transcatabil oluline kahjum ning ta oli komisjoni määratud trahvi tõttu sunnitud oma tegevuse lõpetama. Lisaks ei ole Transcatabi enam Itaalia turul ja vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kuupäeval ta sel turul enam ei tegutsenud, mistõttu ei ole mingit vajadust teda hoiatada. Lisaks ei esine käesolevas asjas ühtegi hoiatamist tingivat täiendavat tegurit, mis on seotud n-ö komplekttoodete tootmisega. Lõpuks viidatakse isegi 2006. aasta suunistes ettevõtja poolt trahvi maksmise suutlikkusele, võttes nii arvesse tema majandusliku jätkusuutlikkuse ohustamise riski.

215 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

216 Kohtupraktikast tuleneb, et määruse nr 1/2003 artiklis 23 sätestatud sanktsioonide eesmärk on karistada ebaseadusliku tegevuse eest ning ennetada sellise tegevuse kordumist. Hoiatamine on seega trahvi üks eesmärk (vt selle kohta Üldkohtu 15. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas T-15/02: BASF *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-497, punktid 218 ja 219 ja seal viidatud kohtupraktika, ning eespool punktis 103 viidatud 30. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 150).

217 Vajadus tagada trahvi piisavalt hoiatav mõju nõuab, et trahvi summat kohandataks nii, et arvesse võetakse mõju, mida tahetakse avaldada ettevõtjale, kellele see trahv määratakse, ja seda selleks, et trahv ei muutuks tähtsusetuks ega vastupidi ülemääraseks, arvestades eeskätt asjaomase ettevõtja rahalist võimsust, kooskõlas esiteks trahvi tõhususe tagamise vajaduse ja teiseks proportsionaalsuse põhimõtte järgimise nõuetega (Üldkohtu 5. aprilli 2006. aasta otsus kohtuasjas T-279/02: Degussa *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-897, punkt 283; 18. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas T-410/03: Hoechst *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-881, punkt 379, ja eespool punktis 103 viidatud 30. septembri 2009. aasta kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, punkt 154). Seega kuigi vajadus tagada trahvi piisavalt hoiatav mõju on seaduslik eesmärk, mida komisjon võib trahvisummat kindlaks määrates taotleda, peab ta siiski järgima õiguse üldpõhimõtteid, eelkõige võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid, ja seda mitte üksnes lähtesumma kindlaksmääramisel, vaid ka selle summa suurendamisel eesmärgiga tagada trahvile piisavalt hoiatav mõju (eespool viidatud kohtuotsus Degussa *vs.* komisjon, punkt 316).

218 Suunistes viidatakse hoiatavale mõjule rikkumise raskust puudutavas punktis 1A. Täpsemalt on selle punkti neljandas lõigus märgitud, et „[trahvi suurus tuleb määrata] nii, et sellel oleks piisavalt hoiatav mõju". Käesolevas asjas põhjendas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 374 ja 375 kordaja 1,25 kohaldamise vajadust tahtega tagada Transcatabile määratud trahvi piisavalt hoiatav mõju, arvestades, et see

äriühing kuulus olulise majandusliku ja rahalise suutlikkusega rahvusvahelisse kontserni, mis oli maailma üks peamistest tubakaga kauplejatest, mis tegutses tubakatöötuse erinevatel tasanditel ja erinevatel geograafilistel turgudel.

219 Esiteks, mis puudutab argumenti kordaja kohaldamise eelduse, st tema rikkumise eest vastutuse emaettevõtjale Alliance One omistamise kohta, siis piisab, kui märkida, et esimese väite uurimisel järeldati, et komisjon asus õigesti seisukohale, et Alliance One'i tuleb pidada Transcatabi toime pandud rikkumise eest kaasvastutavaks (vt esimese väite esimene osa). Seega ei ole see argument tulemuslik.

220 Teiseks, mis puudutab Transcatabi argumenti, et lähtesumma 10 miljonit eurot on juba piisavalt hoiatav, siis tuleb märkida, et ta ei toeta millegagi oma väidet, et trahvisumma oleks olnud sellise mõju tagamiseks piisav, kui see oleks kindlaks määratud ilma hoiatava mõjuga kaasnevat kordajat arvestamata (vt selle kohta eespool punktis 201 viidatud kohtuotsus Lafarge *vs.* komisjon, punkt 107).

221 Kolmandaks, mis puudutab argumenti, et komisjon ei võtnud arvesse nõrka rahalist seisu ning rikkus kordaja kohaldamisega proportsionaalsuse põhimõtet, siis tuleb kõigepealt märkida, et kuna kohtupraktika kohaselt on trahvil hoiatav eesmärk selleks, et suunata ettevõtjate käitumist liidus, tuleb hoiatamise tegurit hinnata mitme asjaolu alusel, mitte ainult asjassepuutuva ettevõtja konkreetse olukorra alusel (vt Üldkohtu 30. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas T-12/03: Itochu *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-883, punkt 93; vt selle kohta ka Euroopa Kohtu 29. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-289/04 P: Showa Denko *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-5859, punkt 23, ja eespool punktis 189 viidatud kohtuotsus Jungbunzlauer *vs.* komisjon, punkt 300).

222 Lisaks ei ole väljakujunenud kohtupraktika kohaselt komisjonil kohustust trahvisumma kindlaksmääramisel arvestada ettevõtja halba majanduslikku olukorda, kuna sellise kohustuse tunnustamine viiks turutingimustega halvemini kohandunud ettevõtjatele õigustamatu konkurentsieelise andmiseni (vt eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 327, ja 29. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-308/04 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-5977, punkt 105 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Üldkohtu 28. aprilli 2010. aasta otsus kohtuasjas T-452/05: BST *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1373, punkt 95).

223 Nii ei saa Transcatab vastu vaielda hoiatamise eesmärgil kordaja kohaldamisele, tuginedes asjaolule, et tal tekkisid keelatud kokkuleppe täitmise ajal kahjumid, mis viisid selleni, et alates menetluse algatamisest oli tema tegevus kokkuleppe esemeks oleval turul lõppenud. Arvestades ka Transcatabi kuulumist rahvusvahelisse kontserni, millel on oluline majanduslik ja rahaline suutlikkus, ning seda, et vastutus omistati ka tema emaettevõtjale, ei saa niisuguse kordaja kohaldamist, mis määrati kindlaks kontserni kogukäibe alusel, pidada trahvi ebaproportsionaalseks muutvaks kordajaks.

224 Lisaks tuleb asuda seisukohale, et käesolevas asjas ei ole Transcatab haldusmenetluses ega Üldkohtu menetluses tõendanud oma argumenti, et ta pidi oma tegevuse lõpetama seetõttu, et komisjon algatas uurimise ja et talle kavatseti trahv määrata. Samuti tuleb meenutada, et see, et institutsiooni võetud meede põhjustab ettevõtja pankroti või lõpetamise, ei ole iseenesest liidu õigusega keelatud. Nimelt isegi kui ettevõtja likvideerimine tema antud õiguslikus vormis kahjustab omanike, aktsionäride või osanike rahalisi huve, ei tähenda see sugugi, et ettevõtja esindatavad isiklikud, varalised ja mittevaralised vahendid kaotaksid ühtlasi oma väärtuse (vt Üldkohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-1181, punkt 372 ja seal viidatud kohtupraktika).

225 Mis puudutab argumenti hoiatamist tingiva täiendava teguri kohta n-ö komplekttooteid tootvate ettevõtjate puhul, siis tuleb märkida, et vaidlustatud otsus ei sisalda ühtegi viidet sellisele nõudele, mistõttu on see argument käesolevas asjas asjassepuutumatu. Lõpuks tuleb 2006. aasta suunistega seotud argumendi osas täheldada, et nagu juba märgitud, ei olnud need käesoleva vaidluse aluseks olevate faktiliste asjaolude suhtes kohaldatavad (vt eespool punkt 201).

226 Kõike eeltoodut arvestades tuleb teise väite kolmas osa ja järelikult teine väide tervikuna tagasi lükata.

4. *Kolmas väide, mis puudutab trahvi põhisumma kindlaksmääramist*

Kolmanda väite esimene osa, mille kohaselt on trahvisummat vääralt suurendatud rikkumise kestuse alusel

Poolte argumendid

227 Esiteks vaidlustab Transcatab lähtesumma suurendamise 60 % seetõttu, et töötlejad osalesid ühes rikkumises kestusega kuus aastat ja neli kuud. Nimelt ei võtnud komisjon arvesse seda, et ajavahemikul 1999–2002 olid Itaalia toortubakaturul sõlmitud kokkulepped suures osas Unitabi ja APTI raames kutsetegevusesiseselt sõlmitud kokkulepped. Komisjon oleks seega trahvi kindlaksmääramisel pidanud eristama

käitumist ajavahemikul 1995–1998 ja käitumist ajavahemikul 1999–2002, mille eest vastutas APTI ainuisikuliselt. Lisaks märkis komisjon ise, et APTI oli ainuisikuliselt vastutav oma otsuste eest (vaidlustatud otsuse põhjendus 253). Nii oleks komisjon vähemalt pidanud mitte suurendama trahvi asjassepuutuva kolme aasta eest.

228 Eriti nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 152 ja 154, nagu ka toimikus olevatest teatud dokumentidest, et juba alates 1998. aastast toimus töötlejate vaheline suhtlemine kutsetegevusesiseste kokkulepete raames ja nende ettevalmistamiseks. Töötlejate vahelised koosolekud toimusid kogu ajavahemiku jooksul, mil APTI ülesanne oli läbi rääkida kutsetegevusesiseseid kokkuleppeid Unitabiga. Transcatab viitab konkreetselt vaidlustatud otsuse põhjendustele 104, 143, 151–153, 158 ja 165. Mis puudutab aastat 1999, siis ei puudutanud otseselt kutsetegevusesiseseid kokkuleppeid ainult vaidlustatud otsuse põhjendused 158 ja 159. Kuid need puudutasid neid siiski kaudselt. Isegi pärast 1999. aastat toimus töötlejate vaheline suhtlemine ikka veel APTI-s ühise positsiooni kindlaksmääramiseks. Transcatab viitab näidetena vaidlustatud otsuse põhjendustele 199 ja 212 või Cogentabi – APTI ja Unitabi asutatud ühendus – kaudu seatud eesmärkide osas vaidlustatud otsuse põhjendustele 187–189, 191 ja 208. Igal juhul piirdus töötlejate vaheline suhtlemine väljaspool kutsetegevusesiseseid kokkuleppeid turu teatud aspektidega, olles konkreetsem peamiselt lihtsa teabevahetuse korral.

229 Teiseks tõendas Transcatab teise väite raames, et keelatud kokkuleppel ei olnud mõju turule ning see ei saanud tarbijatele kahju tekitada. Vastavalt suunistele on pikaajaliste rikkumise eest trahvi suurendamise eesmärk „kehtestada tõhusad sanktsioonid piirangute puhul, millel on pikka aega olnud kahjulik mõju tarbijatele". Sellest tuleneb,

et suurendades trahvi automaatselt 10 % aasta kohta ilma konkreetse juhtumi asjaolusid arvestamata, tegi komisjon vea nende kriteeriumide kohaldamisel, mille ta ise oli endale trahvide arvutamiseks kehtestanud.

230 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

– Trahvi suurendamine kokkuleppe kestuse alusel

231 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumine võib seisneda mitte üksnes üksikus teos, vaid ka mitmes teos või koguni vältavas tegevuses (eespool punktis 90 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Anic Partecipazioni, punkt 81). Kui erinevad teod kuuluvad tervikplaani nende identse eesmärgi tõttu, millega rikutakse konkurentsitingimusi ühisturul, on komisjonil õigus omistada nende tegude eest vastutus osalemise alusel rikkumises kui tervikus (eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, punkt 258).

232 Lisaks, kui tuvastatud kokkulepped ja kooskõlastatud tegevused kuuluvad oma identse eesmärgi tõttu regulaarselt peetavate koosolekute ning sihthindade ja –kvootide kindlaksmääramise süsteemidesse, mis omakorda kuuluvad ettevõtjate pingutuste hulka, millel on vaid üks majanduslik eesmärk – kahjustada hindade vaba kujunemist –, siis on kunstlik jagada vaid ühte eesmärki taotlev vältav tegevus erinevateks rikku-

misteks, kui tegemist on hoopis ühe rikkumisega, mis järjest enam konkretiseerus nii kokkulepete kui ka kooskõlastatud tegevuse kaudu (vt selle kohta eespool punktis 222 viidatud kohtuotsus BST *vs.* komisjon, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

233 Ilma et Transcatab talle selles küsimuses vastu vaidleks, asus komisjon käesolevas asjas vaidlustatud otsuses seisukohale, et töötlejate tegevus oli käsitatav EÜ artikli 81 lõike 1 ühe vältava rikkumisena, kuna sellega tegeleti tervikplaani alusel, millega oli kindlaks määratud ostukäitumised turul, millel oli sama konkurentsivastane ja majanduslik eesmärk, st moonutada hindade vaba kujunemist toortubakaturul ja kontrollida varustamist selle ärajagamise teel. Komisjon tõi eriti esile, ilma et Transcatab seda asjaolu vaidlustaks, et kartellil oli kogu selle kestuse vältel samad eesmärgid ning läbi aegade sama struktuur ja toimimismehhanismid (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 264–269).

234 Komisjon tuvastas ka, ilma et Transcatab talle selles küsimuses vastu vaidleks, et pärast 1999. aastat, paralleelselt koordineerimisega väljaspool kutsetegevusesiseseid lepinguid, tegid töötlejad ka koostööd oma käitumise kindlaksmääramiseks APTI-s ning et see koostöö oli aastate jooksul töötlejate kokkuleppe strateegia oluline element (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 244). Seega oli APTI koosolekute ettevalmistamisel sama konkurentsivastane eesmärk mis töötlejate vaheliste kokkulepete sõlmimisel, st moonutada hindade vaba kujunemist toortubakaturul.

235 Kuna neid hinnanguid ei vaidlustatud, siis isegi juhul, kui alates 1999. aastast olid töötlejate koosolekud esialgsed ja APTI koosolekuid ettevalmistavad, nagu Transcatab väidab, võis komisjon asuda õigesti seisukohale, et osalemine nendel koosolekutel

toimus ühe vältava rikkumise raames, kuna ta tuvastas, et töötlejate vaheline koordineerimine APTI tegevuse kindlaksmääramiseks oli osa kartelli strateegiast ning selle eesmärk oli sama, mida töötlejad soovisid saavutada enne 1999. aastat.

236 Seega isegi kui eeldada, et pärast 1999. aastat oli töötlejate tegevus ainult esialgne ja APTI koosolekuid ettevalmistav, nagu väidab Transcatab, ei saa see asjaolu mõjutada rikkumise kestust, mistõttu komisjon oleks isegi sellisel teoreetilisel juhul võinud järeldada, et töötlejate toime pandud rikkumine kestis umbes kuus aastat ja neli kuud. Seega ei saa Transcatabi argument, et ajavahemikul 1999–2002 oli töötlejate tegevus suunatud ainult kutsetegevusesiseste kokkulepete sõlmimise ettevalmistamisele, mõjutada vaidlustatud otsuse õiguspärasust, mistõttu tuleb seda argumenti pidada tulemusetuks.

237 Seda tuvastatud asjaolu ei saa seada kahtluse alla argumendiga, et komisjon järeldas, et selle tegevuse eest vastutas APTI, mitte tema liikmed (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 253). Nimelt oli APTI tegevus käsitatav töötlejate rikkumisest erineva rikkumisena, millel oli oma konkurentsivastane eesmärk, isegi kui see langes osaliselt kokku töötlejate konkurentsivastase eesmärgiga (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 270–273). Seda tuvastatud asjaolu Transcatab ei vaidlusta.

238 Igal juhul tuleb märkida, et käesolevat argumenti ei toeta ka faktid.

239 Esiteks tunnistab Transcatab ise sõnaselgelt oma menetlusdokumentides, et asjassepuutuval ajavahemikul kontakteerusid töötlejad omavahel „ka muudel teemadel kui kutsetegevusesisesed kokkulepped" ja need puudutasid „turu teatud aspekte" ning nende kontaktide abil vahetati turu kohta tundlikku teavet. Transcatab kinnitab ka, et sel ajavahemikul oli „enamik" kokkuleppeid, mis Itaalia toortubaka turul sõlmiti, kutsetegevusesisesed kokkulepped Unitabi ja APTI vahel; sellest kinnitusest võib välja lugeda, et sel perioodil sõlmiti töötlejate vahel ka muid lepinguid lisaks kontaktidele seoses kutsetegevusesiseste kokkulepetega.

240 Teiseks nähtub vaidlustatud otsusest ja toimikust, et sellel perioodil olid töötlejate vahelised kontaktid palju laiahaardelisemad kui esialgsed kohtumised selleks, et kujundada ühine positsioon APTI raames kutsetegevusesiseste kokkulepete läbirääkimisteks. Selle kohta tuleb meenutada, et 16. märtsi 1988. aasta seaduse legge nº 88 sulle norme sugli accordi interprofessionali e sui contratti di coltivazione e vendita dei prodotti agricoli (kutsealaliste kokkulepete, külvieelsete lepingute ning põllumajandustoodangu müügi lepingute seadus nr 88) (*GURI* nr 69, 23.3.1988; edaspidi „seadus nr 88/88") kohaselt käsitlesid kutsetegevusesisesed kokkulepped madalaima hinna kindlaksmääramist, mis fikseeriti külvieelsetes lepingutes (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 68 ja 253), samas kui töötlejate vaheliste kokkulepete ese oli palju laiem, sest kartelli raames nähti ette muu hulgas kõrgeima või keskmise tarnehinna kindlaksmääramine ning ka iga töötleja ostetav tubakakogus ning vastavad varustusallikad (vaidlustatud otsuse põhjendus 363).

241 Vaidlustatud otsuses viidatud ja toimikus olevast mitmest tõendist nähtub, et isegi alates 1999. aastast oli töötlejate vahelise sidepidamise ese palju laiahaardelisem kui lihtsalt APTI positsiooni koordineerimine kutsetegevusesiseste kokkulepete sõlmimiseks.

242 Nii näiteks nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 186, et komisjoni arvates sõlmisid töötlejad 1999. aasta oktoobris salajase kokkuleppe, mille sisu ja vorm olid väga sarnased 1998. aasta septembri Villa Grazioli kokkuleppega (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 142). Selles kokkuleppes, mis on lisatud kostja vastusele, määrati peamiselt kindlaks toortubaka ostuhind (Burley ja Bright) „kolmandatelt pakendajatelt", määrati kõigile sellistele „pakendajatele" kindlaks konkreetne müügimaht igale töötlejale ning kohustati vältima neid „kolmandaid pakendajaid", kes ei olnud ühinenud Cogentabiga (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 186).

243 Veel nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 202–204, et 2000. aastal kontakteerumine töötlejate vahel jätkus. Transcatab ei tõenda mingil viisil, et see koordineerimine puudutas ainult APTI-s võetavaid seisukohti. Kuid vaidlustatud otsuse põhjendusest 204 tuleneb, et töötlejad kohtusid 21. septembril 2000, et luua koordineerimismehhanism töötlejate ostudirektorite tasemel.

244 Vaidlustatud otsuse põhjendusest 212 nähtub, et 14. septembril 2001 toimus Deltafina, Dimoni ja Transcatabi presidentide ja ostudirektorite koosolek, mille väljapakutud päevakorda kuulus mitte ainult APTI ja Unitabi vahel sõlmitav kutsetegevusesisene kokkulepe, vaid ka nende ettevõtjate omavahelised suhted, ostud „kolmandatelt pakendajatelt", suhted Romana Tabacchiga ja tulevikustrateegiad.

245 Kõik need näited tõendavad, et ajavahemikul 1999–2002 ei olnud töötlejate vaheliste suhtlemise ese ainult kutsetegevusesisesed kokkulepped, nagu väidab Transcatab, vaid vastupidi – sel perioodil toimis töötlejate kokkulepe edasi paralleelselt kutsete-

gevusesiseste kokkulepetega. Lisaks ei ole Transcatab tõendanud, et komisjon rikkus õigusnormi sellega, et ta ei järeldanud, et ajavahemikul 1999–2002 oli töötlejate tegevus suunatud ainult kutsetegevusesiseste kokkulepete sõlmimise ettevalmistamisele.

246 Arvestades eeltoodut, tuleb asuda seisukohale, et Transcatabi poolt väite käesoleva osa raames esitatud esimene argument tuleb tagasi lükata.

– Tarbijatele kahju mitte tekitamine

247 Transcatabi argument, et komisjon on teinud vea trahvi suurendamisel 10% aasta kohta, kuna rikkumisega ei tekitatud kahju tarbijatele, on alusetu nii õiguslikust kui faktilisest aspektist.

248 Esiteks ei saa tuletada määruse nr 1/2003 artiklist 23 ega suuniste punkti 1B kolmandast lõigust, millele viitab Transcatab, et nendes seatakse pikaaegsete rikkumiste puhul trahvi suurendamine sõltuvusse tarbijatele pikaaegse kahjuliku mõju tekitamisest. Suuniste lõigud, millele Transcatab viitab, põhjendavad üldiselt suunistega kehtestatud trahvipoliitikat, eriti muudatusi võrreldes varasema praktikaga. Transcatab ei saa seega oma argumendis tugineda sellele suuniste sättele.

249 Teiseks, vastupidi Transcatabi väidetule ei ole üldse tõendatud, et kokkuleppel ei olnud mõju turule, ja veelgi vähem on tõendatud see, et kokkuleppel puudus negatiivne mõju tarbijatele. Nimelt ei võimalda andmed, millele Transcatab teises väites tugineb, tõendada sellise mõju puudumist, kuna neid andmeid võisid mõjutada muud tegurid

(vt muu hulgas eespool punkt 168). Asjaolu, et kokkuleppe oli jõus mitu aastat, näitab ka, et töötlejate arvates ei olnud kokkulepe kasutu ja et sel puudus mõju. Seega on Transcatabi argumendi eeldus väär.

250 Arvestades eeltoodut, tuleb seega kolmanda väite esimene osa tervikuna tagasi lükata.

Kolmanda väite teine osa, mis puudutab ne bis in idem *põhimõtte rikkumist ja põhjenduse puudumist*

Poolte argumendid

251 Transcatab väidab, et komisjon on rikkunud *ne bis in idem* põhimõtet. Komisjon asus vaidlustatud otsuses seisukohale, et vastutus kutsetegevusesiseste kokkulepete sõlmimise eest ajavahemikul 1999–2001 tuleb omistada ainult APTI-le. Kuid ilma, et ta oleks eristanud perioode 1995–1998 ja 1999–2001, omistas ta töötlejatele vastutuse tegevuse eest, millega tegeleti kutsetegevusesiseste kokkulepete raames, st tegevuse eest, mille ta oli juba süüks pannud APTI-le ainuisikuliselt.

252 Käesolevas asjas on APTI-le etteheidetud faktilised asjaolud identsed Transcatabile ajavahemiku osas 1999–2002 etteheidetutega, kuna sel perioodil toimunud töötlejate koosolekud toimusid APTI koosolekute ettevalmistamiseks. Lisaks on samad ka

rikkumise toimepanijad, sest on üldteada, et kutsetegevusliidud on nende liikmete väljendusviis. Nii karistas komisjon töötlejaid sama rikkumise eest kaks korda. Kõigepealt karistati neid APTI liikmetena ja siis individuaalselt. Sellest nähtub, et töötlejatele määrati liiga suur karistus ning et vaidlustatud otsus on selles küsimuses põhjendamata.

253 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

254 Kõigepealt tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale on *non bis in idem* põhimõte liidu õiguse üldpõhimõte, mis on sätestatud ka Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokolli nr 7 artiklis 4 ja mida kohtud järgivad. Konkurentsiõiguse valdkonnas välistab nimetatud põhimõte selle, et komisjon karistab ettevõtjat teist korda või algatab tema suhtes teist korda menetluse seoses konkurentsivastase tegevusega, mille eest teda on juba karistatud või seoses millega ta on õigeks mõistetud komisjoni eelmise otsusega, mida ei saa enam vaidlustada (Üldkohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-224/00: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-2597, punktid 85 ja 86, ja eespool punktis 224 viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, punktid 130 ja 131). *Non bis in idem* põhimõtet kohaldatakse, kui on täidetud kolm tingimust: faktilised asjaolud on samad, õigusrikkumise toime pannud isik on sama ja kaitstav õigushüve on sama. Niisiis ei saa vastavalt kõnealusele põhimõttele karistada sama isikut mitu korda sama ebaseadusliku teo eest sama õigushüve kaitsmise eesmärgil (eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, punkt 338, ja Üldkohtu 13. detsembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-217/03 ja T-245/03: FNCBV jt *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-4987, punkt 340).

255 Käesolevas asjas ei ole täidetud esimene tingimus, st faktiliste asjaolude samasus. Nimelt isegi kui eeldada, et osa töötlejatele süüks pandud erinevaid konkurentsivastaseid tegusid, muu hulgas koordineerimine APTI tegevuse kindlaksmääramiseks (vaidlustatud otsuse põhjendus 244), ja APTI-le süüks pandud tegevus, st positsiooni kindlaksmääramine, mida ta kavatseb kaitsta Unitabiga kutsetegevusesiseste kokkulepete sõlmimiseks toimuvatel hinnaläbirääkimistel (vaidlustatud otsuse põhjendused 253 ja 254), teatud ulatuses kattusid, tuleb asuda seisukohale, et tegemist oli kahe eraldiseisva tegevusega. Nimelt erineb otsuse vastuvõtmisele eelnev koordineerimine selle otsuse enda vastuvõtmisest.

256 Lisaks, nagu märgitud käesoleva väite esimeses osas, toimus töötlejate vaheline koordineerimine APTI tegevuse kindlaksmääramiseks laiahaardelisema kartelli strateegia raames, mille oluline osa see oli (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 244). Selle kohta tuleb ka märkida, et vaidlustatud otsuses täheldas komisjon selgelt ja täpselt, et APTI-d ja töötlejaid karistati erinevate rikkumiste eest (vt APTI suhtes vaidlustatud otsuse põhjendused 253, 254 ja 270–273 ning töötlejate suhtes põhjendused 240–252 ja 264–269).

257 Seega ei saa Transcatab väita, et käesolevas asjas olid töötlejatele ja APTI-le etteheidetud asjaolud identsed.

258 Mis puudutab teist tingimust, st õigusrikkumise toimepanija identsust, siis tuleb märkida, et ka see tingimus ei ole käesolevas asjas täidetud. Nimelt isegi kui Transcatab on APTI liige, on siiski tegemist kahe eraldiseisva üksusega, sest APTI on iseseisva õigusvõimega isik, millel on oma ese ja eesmärgid, mis ei sõltu ja on erinevad Transcatabi omadest (vt selle kohta eespool punktis 254 viidatud kohtuotsus FNCBV jt *vs.* komisjon, punkt 128).

259 Sellest tuleneb, et käesolevas asjas ei ole täidetud nii samade faktiliste asjaolude kui ka sama toimepanija tingimus, sest vaidlustatud otsuses ei karistata korduvalt samu üksusi või isikuid samade asjaolude eest. Seega tuleb asuda seisukohale, et *ne bis in idem* põhimõtet ei ole rikutud.

260 Mis puudutab argumenti põhjenduse puudumise kohta, siis tuleb märkida, et kuna töötlejatele ja APTI-le etteheidetud teod olid erinevad ja toime pandud erinevate õiguslike üksuste poolt, ei olnud komisjon kohustatud esitama põhjendust *ne bis in idem* põhimõtte kohaldamise osas. Lisaks ei ajanud komisjon vaidlustatud otsuses kuidagi segamini APTI ja töötlejate vastutust. Täpsemalt, vastavalt eespool punktis 174 mainitud kohtupraktikale näitavad eespool punktis 256 viidatud põhjendused selgelt ja ühemõtteliselt komisjoni asjassepuutuvat arutluskäiku, mis võimaldas seega Transcatabil mõista tema suhtes võetud meetme õigustusi ja Üldkohtul teostada kontrolli.

261 Arvestades eespool esitatud kaalutlusi, tuleb väite osa tervikuna tagasi lükata.

Kolmanda väite kolmas osa, mille kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet

Poolte argumendid

262 Teise võimalusena väidab Transcatab, et töötlejad olid põllumajanduskäitlejatega lepinguid sõlmides veendunud, et nad tegutsevad vastavalt siseriiklikele õigusnormidele, muu hulgas seadusele nr 88/88 ja kutsetegevusesisestele kokkulepetele. Viimaste

osas tunnistas komisjon, et kohaldatav õiguslik raamistik võis tekitada väga ebakindla seisu APTI tegevuse õiguspärasuse küsimuses. Seetõttu määras ta APTI-le sümboolse, kõigest 1 000-eurose trahvi. Transcatab ei mõista, miks sama arutluskäiku ei kohaldatud tema puhul, kuigi hulgaliselt tõendeid tõendavad, et töötlejate vaidlusalune tegevus aastatel 1999–2002 puudutas peaaegu tervikuna eellepinguid, mille eesmärk oli määrata kindlaks ühine positsioon APTI-s. APTI ja Transcatabi käitumisele erineva hinnangu andmisega on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet.

263 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

264 Tuleb meenutada, nagu nähtub ka eespool punktis 202 viidatud kohtupraktikast, et võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega on tegemist ainult siis, kui sarnaseid olukordi koheldakse erinevalt või kui erinevaid olukordi koheldakse ühetaoliselt, välja arvatud juhul, kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud.

265 Käesolevas asjas tuleb esiteks märkida, nagu juba mainitud ka käesoleva väite teise osa raames (vt eespool punkt 256), et töötlejaid ja APTI-d karistati erinevate rikkumiste eest (vt vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendused 240–252, 253 ja 254).

266 Mis puudutab konkreetselt ajavahemikku alates 1999. aastast, siis tuleneb vaidlustatud otsusest, et töötlejaid karistati mitme konkurentsivastase teo eest, mis viidi täide ühe ja sama kartellistrateegia raames, mida hakati ellu viima juba kaua aega enne 1999. aastat. Töötlejaid karistati seega nii hinnakokkulepete eest, mis sõlmiti väljaspool kutsetegevusesiseseid kokkuleppeid, kui ka paralleelse koordineerimistegevuse eest, mille eesmärk oli kindlaks määrata APTI käitumine (vt eriti vaidlustatud otsuse põhjendus 244).

267 Kuid APTI-d peeti vastutavaks ainult kutsetegevusesiseselt sõlmitavate kokkulepetega seotud käitumise eest. Komisjon asus seisukohale, et APTI ei saa vastutada töötlejate poolt toime pandud ühe vältava rikkumise eest, kuna komisjoni toimikus ei olnud ühtegi tõendit, millest oleks nähtunud, et see ühendus oli liitunud töötlejate rakendatud tervikplaaniga, mille eesmärk oli koordineerida kogu nende ostutegevust, või et ta oli sellest teadlik (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 270 ja 271).

268 Teiseks tuleneb vaidlustatud otsusest, et ka pärast 1999. aastat oli töötlejate kokkulepe palju laiaulatuslikum kui seaduse nr 88/88 kohaldamisala (vt ka eespool punktid 240–245). Transcatab ei saa seega väita, et õiguslik raamistik õigustas töötlejatele sümboolse trahvi määramist, nagu see määrati APTI-le (vt selle kohta eespool punktides 298–311 esitatud põhjendusi).

269 Neid asjaolusid arvestades tuleb asuda seisukohale, et töötlejate, eriti Transcatabi olukord ning APTI olukord ei ole ajavahemikul 1999–2002 toime pandud rikkumise seisukohast võrreldavad. Seega ei saa Transcatab tugineda võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele.

270 Arvestades kõiki eespool esitatud kaalutlusi, tuleb kolmas väide tervikuna tagasi lükata.

5. *Neljas väide, mis puudutab teatud kergendavaid asjaolusid*

Neljanda väite esimene osa, mis puudutab keelatud kokkuleppe täitmata jätmisest tulenevat kergendavat asjaolu

Poolte argumendid

271 Transcatab heidab kõigepealt komisjonile ette, et ta ei kohaldanud talle kergendavat asjaolu, mis on ette nähtud suuniste punkti 3 teises taandes, mis puudutab rikkumise esemeks oleva kokkuleppe või tegevuse tegelikku täide viimata jätmist. Ta leiab, et ta on teise väite esimese osa raames juba tõendanud, et töötlejad ei täitnud kokkulepete enamikku. Seda saab järeldada nende kokkulepete mõju puudumisest turule.

272 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

273 Esiteks tuleb meenutada, et vastavalt kohtupraktikale sõltub suuniste punkti 3 teises taandes ette nähtud kergendav asjaolu, mis puudutab rikkumise esemeks oleva kokkuleppe või tegevuse tegelikku täide viimata jätmist, iga ettevõtja individuaalsest käitumisest. Sellest tuleneb, et selle kergendava asjaolu hindamiseks tuleb arvestada mitte rikkumisest kui tervikust tulenevat mõju – mida tuleb arvesse võtta rikkumisega turule avaldatud tegeliku mõju hindamisel, et hinnata rikkumise raskust (suuniste

punkti 1 A esimene taane) –, vaid iga ettevõtja individuaalset tegevust, et uurida iga ettevõtja rikkumises osalemise suhtelist raskusastet (eespool punktis 148 viidatud kohtuotsus Groupe Danone *vs.* komisjon, punkt 384, ja eespool punktis 146 viidatud kohtuotsus Gütermann ja Zwicky *vs.* komisjon, punkt 178).

274 Seega ei saa Transcatab tugineda sellele, et komisjon kohaldas vääralt kergendavat asjaolu, kuna rikkumisel ei olnud hindadele tegelikku mõju.

275 Teiseks tuleb igal juhul meenutada, et kohtupraktikast tuleneb, et suuniste punkti 3 teise taande kohaldamiseks peavad rikkumise toimepanijad tõendama, et nad käitusid turul konkureerivalt, või vähemalt seda, et nad on selgelt ja märgatavalt rikkunud kartellikokkuleppega kehtestatud kohustusi niivõrd, et see häiris kokkuleppe toimimist, ning et nad ei jätnud lepinguga liitumise muljet ega õhutanud seega teisi ettevõtjaid kartellikokkulepet täitma (Üldkohtu 8. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-50/00: Dalmine *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-2395, punkt 292, ja 15. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas T-26/02: Daiichi Pharmaceutical *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-713, punkt 113).

276 Kuid käesolevas asjas ei väida Transcatab absoluutselt, et ta oli selgelt ja märgatavalt kartellikokkuleppe täitmise vastu, niivõrd, et see häiris kokkuleppe toimimist. Seega ei saa ta väita, et komisjon on teinud vea, kuna ta ei kohaldanud tema suhtes asjassepuutuvat kergendavat asjaolu.

277 Lõpuks tuleb ka märkida, et esiteks, komisjon tõendas vaidlustatud otsuse põhjenduses 383, et kokkulepet täideti, ja teiseks, toetades ise väidet, et „enamikku" kokkulepetest ei täidetud, tunnistab Transcatab, et asjassepuutuvat kartellikokkulepet täideti vähemalt osaliselt (vt eespool punkt 239).

278 Arvestades eespool toodud kaalutlusi, tuleb väite käesolev osa tagasi lükata.

Neljanda väite teine osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on vaidlusaluse tegevuse lõpetamine enne komisjoni sekkumist

Poolte argumendid

279 Transcatab heidab komisjonile ette, et viimane ei kohaldanud talle suuniste punkti 3 kolmandas taandes sätestatud kergendavat asjaolu, mis puudutab rikkumise lõpetamist kohe, kui komisjon sekkub.

280 Esiteks ei sea suunised selle kergendava asjaolu kohaldamist sõltuvusse rikkumise kergemast või raskemast laadist, mistõttu on see kergendav asjaolu kohaldatav nii raskete kui ka väga raskete rikkumiste puhul. Teiseks ei olnud Transcatabi tegevus pärast komisjoni sekkumist selline, mida saaks pidada konkurentsiõiguse normide rikkumiseks. Kolmandaks jättis komisjon tähelepanuta toortubakasektori eripära. Neljandaks tulenes selle kergendava asjaolu kohaldamata jätmine trahvidealase kohtupraktika muutusest, mis leidis aset Üldkohtu poolt 15. juuni 2005. aasta otsuse-

ga Tokai Carbon jt *vs.* komisjon (liidetud kohtuasjad T-71/03, T-74/03, T-87/03 ja T-91/03, kohtulahendite kogumikus ei avaldata). See kohtupraktika muutumine, mis toimus pärast menetluse algust, kahjustas Transcatabi õiguspärast ootust, sest ta arvas, et tema trahvi vähendatakse, kuna ta oli lõpetanud rikkumise kohe, kui komisjon sekkus.

281 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

282 Tuleb meenutada, et vastavalt suuniste punkti 3 kolmandale taandele võidakse komisjoni poolt määratud trahvi põhisummat vähendada, kui ettevõtja lõpetab rikkumise kohe, kui komisjon sekkub.

283 Kuid väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et trahvi vähendamine rikkumise lõpetamise tõttu komisjoni esimesel sekkumisel ei toimu automaatselt, vaid sõltub konkreetse juhtumi asjaolude hindamisest komisjoni poolt tema kaalutlusõiguse raames (vt eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Carbone-Lorraine *vs.* komisjon, punkt 228 ja seal viidatud kohtupraktika). Konkreetse juhtumi asjaolud võivad seega kaasa tuua selle, et komisjon otsustab õigusvastase kokkuleppe pooleks oleva ettevõtja trahvi põhisummat mitte vähendada (eespool punktis 162 viidatud kohtuotsus Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, punkt 148).

284 Seega asus Euroopa Kohus seisukohale, et kergendava asjaolu arvessevõtmisega nõustumine olukorras, kus ettevõtja on pooleks ilmselgelt ebaseaduslikus kokkuleppes, mille suhtes ta teadis või pidi teadma, et tegemist on rikkumisega, võib julgustada ettevõtjaid jätkama salajast kokkulepet nii kaua kui võimalik lootuses, et nende käitumist mitte kunagi ei avastata, kuid samas teades, et kui nende käitumine avastatakse, võidakse nende trahvi vähendada, kui nad rikkumise lõpetavad. Selline nõustumine võtaks määratavalt trahvilt kogu hoiatava mõju ja kahjustaks EÜ artikli 81 lõike 1 kasulikku mõju (eespool punktis 162 viidatud kohtuotsus Archer Daniels Midland *vs.* komisjon, punkt 149). Lisaks on Üldkohus juba otseselt sedastanud, et tahtlikult toime pandud rikkumise lõpetamist ei saa lugeda kergendavaks asjaoluks, kui selle lõpetamise tingis komisjoni sekkumine (Üldkohtu 11. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas T-157/94: Ensidesa *vs.* komisjon, EKL 1999, lk II-707, punkt 498, ja eespool punktis 180 viidatud kohtuotsus Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, punkt 229).

285 Käesolevas asjas puudutas rikkumine salajast kartellikokkulepet, mille ese oli muu hulgas hindade kindlaksmääramine ning varustajate ja ostetavate koguste jagamine. Nagu märgitud eespool punktis 137, on seda liiki kokkulepped EÜ artikli 81 lõike 1 punktide a ja b alusel selgelt keelatud ning need on kohtupraktika kohaselt eriti rasked rikkumised, kuna need mõjutavad otseselt konkurentsi peamisi parameetreid asjassepuutuval turul. Lisaks, nagu märgitud eespool punktis 170, panid töötlejad käesolevas asjas neile süüks pandud konkurentsivastased teod toime teadlikult ning nad leppisid mitmel korral kokku meetmetes, mis pidid tagama kartellikokkuleppe tõhusa täitmise.

286 Neil asjaoludel ja arvestades eespool punktides 283 ja 284 viidatud kohtupraktikat, ei saa Transcatab väita, et komisjon on rikkunud õigusnormi, jättes tema suhtes kohaldamata viidatud kergendava asjaolu.

287 Seda järeldust ei sea kahtluse alla Transcatabi esitatud konkreetsed argumendid.

288 Nimelt arvestades eespool viidatud kohtupraktikat, ei tähenda see, et Transcatabi tegevus ei olnud pärast komisjoni esimesi sekkumisi konkurentsivastane, et komisjon on kohustatud asjassepuutuvat kergendavat asjaolu kohaldama. Selle tegevusvaldkonna eripära, nagu varasemate juhtumite puudumine, millele Transcatab viitab, ja kohaldatavad õigusnormid, ei ole ka asjassepuutuvateks asjaoludeks nende hulgas, mida vaidlusalase kergendava asjaolu kohaldamisel arvestatakse, kuigi need võivad teatud rolli mängida muude kergendavate asjaolude hindamisel (vt eelkõige käesoleva väite kolmas ja viies osa).

289 Lõpuks, mis puudutab väidetavat õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumist, siis tuleb meenutada, et nagu märgitud juba eespool punktis 208, eeldab kohtupraktika kohaselt õigus tugineda sellele põhimõttele, et täidetud on kolm tingimust. Esiteks peavad ametiasutused olema andnud huvitatud isikule pädevatest ja usaldusväärsetest allikatest pärit täpseid, tingimusteta ja ühtelangevaid tagatisi. Teiseks peavad need tagatised olema laadilt sellised, mis tekitavad isikule, kellele need on adresseeritud, õiguspärase ootuse. Kolmandaks peavad antud tagatised olema kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega (vt eespool punktis 208 viidatud kohtupraktika).

290 Piisab, kui selle kohta märkida, et käesolevas asjas ei ole täidetud nendest tingimustest esimene, sest Transcatab ei saa tugineda ühelegi täpsele, tingimusteta ja ühtelangevale komisjoni antud tagatisele, et tema trahvi vähendatakse, kui ta lõpetab konkurentsivastase tegevuse kohe, kui komisjon sekkub.

291 Veel tuleb meenutada, et ainuüksi asjaolu, et komisjon luges oma varasemas otsustuspraktikas trahvisumma kindlaksmääramisel teatavad asjaolud kergendavateks asjaoludeks, ei tähenda veel, et ta peaks sama hinnangu andma hilisemates otsustes (Üldkohtu 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-347/94: Mayr-Melnhof *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-1751, punkt 368, ja eespool punktis 180 viidatud kohtuotsus LR AF 1998 *vs.* komisjon, punkt 337). Seega ei saa Transcatab tugineda oma argumentatsioonis asjaolule, et seda kergendavat asjaolu kohaldati teistes rikkumiste asjades. Lisaks ei muudeta kohtupraktikat eespool punktis 280 viidatud 15. juuni 2005. aasta kohtuotsusega Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, millele viidatakse vaidlustatud otsuse põhjenduses 382, sest nagu märgib õigesti ka komisjon, oli Üldkohus juba enne seda kohtuotsust selgelt otsustanud, et tahtlikult toime pandud rikkumise lõpetamist ei saa käsitleda kergendava asjaoluna, kui selle lõpetamise tingis komisjoni sekkumine (Üldkohtu 11. märtsi 1999. aasta otsused kohtuasjades T-156/94: Aristrain *vs*. komisjon, EKL 1999, lk II-645, punkt 138, ja eespool punktis 284 viidatud kohtuotsus Ensidesa *vs*. komisjon, punkt 498). Seega ei saa Transcatab tugineda selles küsimuses õiguspärasele ootusele.

292 Arvestades eespool toodud kaalutlusi, tuleb seega neljanda väite teine osa tagasi lükata.

Neljanda väite kolmas osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on põhjendatud kahtlus vaidlusealuse tegevuse õigusvastasuse osas

293 Väite käesolevas osas esitab Transcatab sisuliselt kaks argumenti. Esiteks väidab ta, et komisjon on rikkunud õigusnormi sellega, et ta ei kohaldanud kergendavat asjaolu, milleks on põhjendatud kahtlus vaidlusaluse tegevuse õigusvastasuse osas. Teiseks väidab ta, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet võrreldes asjaga Toortubakas – Hispaania.

Põhjendatud kahtlus vaidlusaluse tegevuse õigusvastasuse osas

– Poolte argumendid

294 Transcatab väidab, et Euroopa ja siseriikliku tasandi segane õiguslik taust tekitas põhjendatud kahtluse toortubaka töötlejate ja APTI poolt Itaalias läbiviidava tegevuse õigusvastasuse osas. Seega oleks komisjon pidanud kohaldama suuniste punkti 3 neljandas taandes ette nähtud kergendavat asjaolu, ja vähemalt vähendama igale töötlejale määratud trahvi. Komisjon ei põhjendanud, miks ta jättis rahuldamata Transcatabi esitatud selle kergendava asjaolu kohaldamise taotluse.

295 Täpsemalt väidab Transcatab, et nõukogu 4. aprilli 1962. aasta määrus nr 26, millega kohaldatakse teatavaid konkurentsieeskirju põllumajandussaaduste ja toodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes (EÜT 1962, 30, lk 993; ELT eriväljaanne 03/01, lk 6), sätestab teatud tingimuste esinemisel erandi kokkulepete suhtes, mida on vaja EÜ artiklis 33 sätestatud eesmärkide saavutamiseks. Töötlejate vahelisi kokkuleppeid peetigi EÜ artiklis 33 sätestatud eesmärkide saavutamiseks vajalikeks. Nimelt olid need kokkulepped vajalikud selleks, et tagada põllumajandusliku tootmise ratsionaalne areng ning et stabiliseerida ja elus hoida Itaalia turgu. Nende abil vähendati vahendajate tulu, vähendamata ja pigem vastupidi – suurendades põllumajandustootjate tulu. Transcatab leiab, et ta on tõendanud, et arvestades käesolevas asjas esinevat eripärast faktilist tausta, oli töötlejate vaheliste kokkulepete eesmärk EÜ artiklis 33 sätestatud eesmärkide saavutamine. Need kaalutlused ning liidu muu sekkumine tubakasektoris tekitasid töötlejate põhjendatud kahtluse vaidlusaluse tegevuse konkurentsieeskirjadele vastavuse suhtes.

296 Transcatab väidab, et liikmesriigi õigusnormid, muu hulgas seadus nr 88/88, olid samuti sellised, mis tekitasid teatud määral ebakindlust vaidlusaluse tegevuse õiguspärasuse seisukohast. Vaidlustatud otsuses oleks komisjon pidanud seda asjaolu kohaldama töötlejate suhtes nii, nagu ta tegi APTI ja Unitabi puhul, kellele ta määras sümboolse trahvi 1 000 eurot.

297 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

– Üldkohtu hinnang

298 Kõigepealt tuleb märkida, et käesolevas asjas käsitletakse osalust horisontaalses kartellikokkuleppes, mida selle pooled hoidsid eriti hindade kindlaksmääramise osas mitu aastat saladuses. Seega on tegemist EÜ artikli 81 ilmse ja väga raske rikkumisega. Lisaks, mis puudutab asjassepuutuvat ettevõtjat, siis on tegemist ühe peamise toortubaka töötlejaga Itaalias, mis kuulub maailma ühte suurimasse sõltumatusse tubakalehtedega kauplevasse kontserni. Seega on tegemist ettevõtjaga, kellel on materiaalseid ning intellektuaalseid vahendeid, mis võimaldavad tal hinnata kohaldatava õigusliku regulatsiooni laadi ja tema tegevusest tulenevaid võimalikke õiguslikke tagajärgi, muu hulgas konkurentsiõiguse vaatepunktist lähtudes. Seda arvestades ei saa mõistlikult väita, et Transcatabil võis olla kahtlusi oma tegevuse õigusvastasuse suhtes (vt selle kohta eespool punktis 148 viidatud kohtuotsus Groupe Danone *vs.* komisjon, punkt 406, ja eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Carbone-Lorraine *vs.* komisjon, punkt 229).

299 Esiteks, mis puudutab konkreetselt määrust nr 26, millele Transcatab viitab, siis tuleb märkida, et see määrus, eriti selle artikkel 2, kehtestab EÜ artikli 81 lõike 1 kohaldamatuse erandi kokkulepete, otsuste ja tegevuste suhtes, mis on seotud EÜ lepingu

I lisas loetletud nende toodete tootmise või turustamisega – mille hulka kuulub muu hulgas ka toortubakas –, mis moodustavad siseriikliku turukorralduse lahutamatu osa või mida on vaja EÜ artiklis 33 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

300 Kohtupraktikast tuleneb, et mis puudutab erandit EÜ artikli 81 lõike 1 üldkohaldatavuse reeglist, siis määruse nr 26 artiklit 2 tuleb tõlgendada kitsendavalt. Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et määruse nr 26 artikli 2 lõike 1 esimest lauset, milles on ette nähtud nimetatud erand, kohaldatakse vaid siis, kui asjassepuutuv kokkulepe soodustab kõikide EÜ artikli 33 eesmärkide saavutamist. Lõpuks, nagu nähtub määruse nr 26 artikli 2 lõike 1 esimese lause tekstist endast, peab kokkulepet olema „vaja" nende eesmärkide saavutamiseks (vt eespool punktis 254 viidatud kohtuotsus FNCBV jt *vs.* komisjon, punkt 199 ja seal viidatud kohtupraktika).

301 Selle kohta tuleb kõigepealt märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 303–313 välistab komisjon sõnaselgelt määruse nr 26 artiklis 2 sätestatud EÜ artikli 81 lõike 1 erandite kohaldamise käesolevas asjas. Transcatab ei vaidlusta seda analüüsi ega komisjoni järeldust, piirdudes argumendiga, et asjassepuutuvad õigusnormid tekitasid temas põhjendatud kahtluse, mida komisjon oleks pidanud arvestama.

302 Teiseks tuleb märkida, et määruse nr 26 artikli 2 lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud erimenetlus, mis võimaldab komisjonil tuvastada, millistele kokkulepetele saab artiklis 2 ette nähtud erandeid kohaldada. See menetlus näeb muu hulgas ette, et komisjon peab nõu liikmesriikidega ja huvitatud ettevõtjate või ettevõtjate ühendustega.

303 Miski toimikus ei viita sellele, et töötlejate vahelistest kokkulepetest anti komisjonile teada, et nimetatud erimenetluse teel erandi kohaldamist saavutada. Lisaks ei väida ka Transcatab, et nendest kokkulepetest komisjonile teada anti. Vastupidi, APTI 4. aprilli 2002. aasta koosolekul (vt eespool punkt 4) Dimon Italia esindajate tehtud teatud märkmetest nähtub selgelt, et nendest kokkulepetest komisjonile teada ei antud ning Transcatab sellele asjaolule vastu ei vaidle. Teavitamise ja ametliku menetluse puudumisel ei saa Transcatab väita, et töötlejatel tekkis kahtlus võimaluse suhtes, et nende kokkulepped võivad kuuluda määruses nr 26 ette nähtud erandi kohaldamisalasse. Lisaks on välistatud sellise süsteemi puhul, nagu on ette nähtud määruses nr 26, et erakapitalil põhinevad ettevõtjad võiksid asendada komisjoni hinnangu enda omaga meetmete osas, mis on kõige kohasemad EÜ artiklis 33 sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja nii võtta õigusvastaseid meetmeid, mida õigustaks asjaolu, et nendega soovitakse saavutada nimetatud eesmärke.

304 Kolmandaks, vaidlustatud otsusest nähtub, et keelatud kokkuleppe eesmärk oli algusest peale selgelt konkurentsivastane (vt näiteks vaidlustatud otsuse põhjendus 111). Käesoleva asja asjaoludest ei tulene ja Transcatab ka ei tõenda, et töötlejad soovisid õigusvastaste kokkulepetega saavutada EÜ artiklis 33 sätestatud eesmärke.

305 Euroopa Kohus on otsustanud, et tõhusa konkurentsi säilitamine põllumajandustoodete turul kuulub ühise põllumajanduspoliitika ja turgude ühiskorralduse eesmärkide hulka (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 311 ja Euroopa Kohtu 9. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-137/00: Milk Marque ja National Farmers' Union, EKL 2003, lk I-7975, punkt 57). Transcatab ei saa seega väita, et selgelt konkurentsivastaste kokkulepetega, nagu töötlejate kokkulepe käesolevas asjas, sooviti saavutada EÜ artikli 33 lõikes 1 ette nähtud eesmärke.

306 Kõiki neid kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et Transcatab ei saa mõistlikult väita, et määrus nr 26 tekitas põhjendatud kahtluse asjassepuutuva kartellikokkuleppe õigusvastasuse suhtes.

307 Teiseks, mis puudutab siseriiklikke õigusnorme, siis tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 323 tuvastas komisjon, et töötlejate kokkulepe ei kuulunud seaduse nr 88/88 sätete kohaldamisalasse, kuna sellega määrati peamiselt kindlaks kõrgeim või keskmine tarnehind ning jagati kogused ning varustajad, kuid nimetatud seaduse eesmärk oli tagada minimaalsed hinnad põllumajandustootjatele.

308 Kuna siseriiklikud õigusnormid kartelli tegevust ei reguleerinud, ei saanud töötlejatel ka sellele regulatsioonile tuginedes tekkida kahtlust nende tegevuse õigusvastasuse suhtes.

309 Neid kaalutlusi ja eespool punktis 298 viidatud põhjendusi arvestades tuleb järeldada, et komisjon ei ole rikkunud õigusnormi, jättes asjassepuutuva kergendava asjaolu alusel trahvi vähendamata.

310 Mis puudutab repliigis esitatud argumenti kergendava asjaolu kohaldamata jätmise osas põhjenduse puudumise kohta, siis tuleb meenutada, et kuigi vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on komisjon EÜ artikli 253 alusel kohustatud oma otsust põhjendama, esitades faktilised asjaolud, millest sõltub otsuse õigustatus ja kaalutlused, mis komisjoni selle otsuse vastuvõtmiseni viisid, ei nõua see säte, et ta käsitleks kõiki faktilisi ja õiguslikke küsimusi, mida haldusmenetluses puudutati (eespool punktis 173 viidatud kohtuotsus Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin *vs.* komisjon, punktid 14 ja 15, ning Üldkohtu 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-319/94: Fiskeby Board *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-1331, punkt 127).

311 Seega ei saa argumendina tugineda asjaolule, et vaidlustatud otsuse osas, mis puudutas kergendavaid asjaolusid, ei esitanud komisjon selgitust põhjuste kohta, miks tema hinnangul ei tule kergendavateks asjaoludeks pidada osa Transcatabi vastuväiteteatise vastuses viidatud asjaoludest. Lisaks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 303–324 analüüsis komisjon nii määruse nr 26 kui ka siseriiklike õigusnormide mõju.

Erinev kohtlemine võrreldes asjaga Toortubakas – Hispaania

– Poolte argumendid

312 Transcatab kinnitab, et see, et komisjon ei kohaldanud asjassepuutuvat kergendavat asjaolu nii segases õiguslikus olukorras, nagu seda oli käesolevas asjas esinenud olukord, viis Itaalia ja Hispaania töötlejate väga ebavõrdse kohtlemiseni. Vaidlustatud otsuse põhjenduskäik on nimetatud küsimuses ilmselgelt ebaloogiline, sest selles ei ole arvesse võetud teatud põhjendusi, millega arvestati asjas Toortubakas – Hispaania, mis on väga sarnane käesolevale asjale. Täpsemalt tuvastas komisjon Hispaania asjas, et õiguslik raamistik ja valitsuse käitumine tekitasid sellise ebakindluse, et see õigustas trahvi vähendamist 40 % mitte ainult kutsetegevusliitude puhul, vaid ka individuaalsete töötlejate puhul.

313 Kuid käesolevas asjas järeldas komisjon praktiliselt identses olukorras, et töötlejate kokkulepe jääb igati EÜ artikli 81 kohaldamisalasse, kuna selle peamine eesmärk oli kõrgeima või keskmise tarnehinna kindlaksmääramine, samas kui seadus nr 88/88 nägi ette miinimumhinnad. Samas oli ka asjas Toortubakas – Hispaania seaduse eesmärk ainult miinimumhindade kindlaksmääramine.

314 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

– Üldkohtu hinnang

315 Käesolevas argumendis leiab Transcatab, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet, sest käesoleva asjaga analoogses asjas, nimelt asjas Toortubakas – Hispaania, kohaldas komisjon töötlejate suhtes asjassepuutuvat kergendavat asjaolu.

316 Eespool punktides 202 ja 264 meenutati juba, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega tegemist ainult siis, kui sarnaseid olukordi koheldakse erinevalt või kui erinevaid olukordi koheldakse ühetaoliselt, välja arvatud juhul, kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud.

317 Käesolevas asjas näitab kahe asjassepuutuva otsuse võrdlus vaidlustatud tegevust reguleerivate siseriiklike õiguslike raamistike seisukohast, et kaks olukorda erinesid oluliselt mõju osas, mida õiguslik raamistik avaldas õigusvastasele tegevusele. Eriti nähtub asja Toortubakas – Hispaania põhjendustest 52 ja järgmistest põhjendustest, 349 ja järgmistest põhjendustest, 426–429, 437 ja 438, et Hispaanias oli ametiasutustel oluline roll tootjate ja töötlejate vaheliste lepingute läbirääkimisel. Tegemist

on „avalikeks" kvalifitseeritavate läbirääkimistega. Hispaania eksisteeris lausa „ministeeriumide tasemel praktika lubada ja julgustada pooli rääkima kollektiivselt läbi tubaka ostu- ja müügitingimusi, sealhulgas hinda" (asi Toortubakas – Hispaania põhjendus 60) [Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes]. Komisjon järeldab sellest, et „tootjate ja töötlejate esindajate avalikel läbirääkimistel fikseeriti vähemalt teatud ulatuses põhilised lähtepunktid (eriti see, millistel juhtudel koos tegutsetakse ja võetakse ühine seisukoht), mille alusel võisid töötlejad lisaks avalikel läbirääkimistel ühise seisukoha väljendamisele kujundada salajase strateegia (kõrgeima) keskmise tarnehinna ja koguste suhtes" (asi Toortubakas – Hispaania põhjendus 438). Sisuliselt sel põhjusel vähendas komisjon Hispaania töötlejate trahvi põhisummat 40 %.

318 Tuleb asuda seisukohale, et käesolevas asjas ei olnud aga ametiasutustel tootjate ja töötlejate vaheliste lepingute läbirääkimisel sellist rolli.

319 Transcatab ei saa seega väita, et komisjon on temale selle kergendava asjaolu kohaldamata jätmisega rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet.

320 Lõpuks, mis puudutab argumenti ebaloogilise põhjenduse kohta, siis tuleb märkida, et Transcatab piirdub väga üldise viitega otsusele asjas Toortubakas – Hispaania, täpsustamata, millised on need põhjendused, mida vaidlustatud otsuses ei arvestatud ja mis muutsid selle otsuse põhjenduskäigu ebaloogiliseks.

321 Seega tuleb neljanda väite kolmas osa tervikuna tagasi lükata.

Neljanda väite neljas osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on Transcatabi tõhus koostöö menetluse käigus

Poolte argumendid

322 Esiteks väidab Transcatab, et komisjon oleks pidanud temale kohaldama suuniste punkti 3 kuuendas taandes ette nähtud kergendavat asjaolu, milleks on ettevõtja tõhus koostöö väljaspool koostööteatise kohaldamisala. Ta on seisukohal, et tema koostöö komisjoniga oli täielik kogu menetluse kestel ja see oli ulatuslikum kui koostööteatise alusel nõutud. Ta viitab konkreetselt tema peadirektori ja tema ostudirektori vabatahtlikult tehtud avaldustele kartellikokkuleppe toimimise kohta ja kontrolle läbi viinud komisjoni ametnike poolt tema koostööle antud positiivsele hinnangule. Lisaks on komisjon erinevates varasemates asjades vähendanud esialgset trahvisummat, mida ta määrata kavatses, võttes arvesse ettevõtja avatust koostööle.

323 Teiseks väidab Transcatab, et jättes tema suhtes selle kergendava asjaolu kohaldamata, kuid kohaldades seda Deltafinale, rikkus komisjon võrdse kohtlemise põhimõtet. Komisjon vähendas Deltafina trahvi 50 % tema koostöö eest, võttes arvesse asjaolu, et koostööteatise alusel tema trahvi ei vähendatud. Kuid vaidlustatud otsusest nähtub, et Deltafina ei täitnud koostöökohustust, mida tuleb täita koostööteatise kohaldamisel. Seega vähendati sellise ettevõtja trahvi, kes ei täitnud oma koostöökohustust, rohkem kui Transcatabi trahvi, kes tegi vastupidi pidevat ja ulatuslikumat koostööd kui rangelt vajalik. Selline suhtumine vähendab olematuseni koostööteatise motiveeriva mõju.

324 Transcatab väidab, et asjaolu, et Deltafina rikkus tahtlikult koostöökohustust, ei muuda tema olukorda erandlikuks. Transcatab leiab nii, et on kaks võimalust: kas koostööteatise süsteem ja koostöö kui kergendav asjaolu võivad koos eksisteerida ja sel juhul vähendas komisjon õigesti Deltafina trahvi, kuid ta oleks pidanud ka võrdsuse kaalutlustel sama moodi kohtlema Transcatabi, kes tegi koostööd vähemalt Deltafinaga samal määral, või need kaks süsteemi ei saa koos eksisteerida ja sel juhul on Deltafinale kergendava asjaolu kohaldamine käesolevas asjas välistatud, kuna ta oli esimene ettevõtja, kes tugines koostööteatise kohaldamisele.

325 Teise võimalusena palub Transcatab, et tema trahvi vähendataks rohkem, vähemalt võrdselt Deltafinaga, kui arvestada kogu koostööd, mida ta tegi väljaspool koostööteatise süsteemi.

326 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

327 Mis puudutab Transcatabi esimest argumenti, siis tuleb meenutada, et vastavalt suuniste punkti 3 kuuendale taandele võib ettevõtja trahvi põhisummat vähendada menetlustes tehtud tõhusa koostööd eest, mis jääb koostööteatise kohaldamisalast välja.

328 Kohtupraktikast tuleneb, et seda konkreetset kergendavat asjaolu kohaldatakse ainult rikkumistele, mis ei kuulu koostööteatise kohaldamisalasse (eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 380).

329 Selle kohta tuleb märkida, et suuniste punkti 3 kuuenda taande kohaldamise tagajärg ei saa olla koostööteatise kasuliku mõju kõrvaldamine. Tuleb nimelt tõdeda, et koostööteatises esitatakse raamistik komisjoni uurimise käigus tehtava koostöö kompenseerimiseks sellistele ettevõtjatele, kes osalevad või on osalenud liidu huve kahjustavates salajastes kartellides. Seega nähtub selle teatise sõnastusest ja ülesehitusest, et ettevõtjate trahvi võib üldjuhul nende koostöö eest vähendada üksnes siis, kui nad täidavad selles teatises ette nähtud ranged tingimused.

330 Seega säilitamaks koostööteatise kasuliku mõju, võib komisjon üksnes erandlikes olukordades suuniste punkti 3 kuuenda taande alusel ettevõtja trahvi vähendada. Niisuguse olukorraga on tegemist näiteks juhul, kui ettevõtja koostöö, mis küll ületab tema õiguslikku koostöökohustust, kuid ei anna talle siiski õigust trahvi vähendamisele koostööteatise alusel, on komisjonile objektiivselt vajalik.

331 Käesolevas asjas tuleneb põhjendustest 493–498, et komisjon hindas koostööteatise raames Transcatabi esitatud tõendeid ning tema hoiakut ja koostöö kestust kogu menetluse ajal. Tuleb meenutada, et komisjonil on lai kaalutlusõigus ettevõtja koostöö kvaliteedi ja kasulikkuse hindamisel (Euroopa Kohtu 10. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-328/05 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-3921, punkt 88).

332 Kuna Transcatab oli teine ettevõtja pärast Mindot, kes täitis koostööteatises ette nähtud trahvi vähendamise tingimused, vähendas komisjon tema koostööle selle teatise alusel antud hinnangut arvestades tema trahvi 30 %, st määral, mis oli teisena trahvi vähendamise tingimusi täitnud ettevõtjale koostööteatises ette nähtud vahemikus suurim määr.

333 Nii tuleb asuda seisukohale, et komisjon võttis arvesse Transcatabi koostööd, mida ta tegi koostööteatise raames. Lisaks on käesolevas asjas vaieldamatult tegemist keelatud kokkuleppega ja seega ka selle teatise kohaldamisalasse kuuluva rikkumisega (vt selle kohta eespool punktis 88 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, punkt 381).

334 Lisaks ei ole Transcatab tõendanud, et käesolevas asjas esineb erandlik olukord, mis õigustab väljaspool koostööteatise kohaldamisala tehtud koostöö arvessevõtmist ja seega suuniste punkti 3 kuuendas taandes ette nähtud kergendava asjaolu kohaldamist. Nimelt ei ole Transcatabi viidatud asjaolud, nagu vabatahtlikud avaldused või koostööle antud positiivne hinnang, tegurid, mis võiksid õigustada selle kergendava asjaolu kohaldamist käesolevas asjas.

335 Mis puudutab Transcatabi teist argumenti väidetava võrdse kohtlemise põhimõtte kohta seoses selle kergendava asjaolu kohaldamisega Deltafinale, siis ka see ei ole tulemuslik.

336 Juba on meenutatud, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega tegemist ainult siis, kui sarnaseid olukordi koheldakse erinevalt või kui erinevaid olukordi koheldakse ühetaoliselt, välja arvatud juhul, kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud (vt eespool punktid 202, 264 ja 316).

337 Tuleb asuda seisukohale, et käesolevas asjas ei ole Deltafina olukord võrreldav Transcatabi olukorraga. Nimelt oli Deltafina esimene ettevõtja, kes komisjoniga ühendust võttis ja kes taotles koostööteatise alusel kaitset trahvide eest, samas kui Transcatab oli alles kolmas ettevõtja, kes selle teatise alusel komisjonile taotluse esitas. Seega pärast seda, kui komisjon oli andnud Deltafinale tingimusliku kaitse trahvide eest nimetatud teatise alusel, ja olles tuvastanud, et Deltafina rikkus koostöökohustust, mida ta trahvide eest kaitse saamise taotluse esitajana oli kohustatud täitma, otsustas komisjon menetluse lõpus talle mitte anda lõplikku kaitset trahvide eest. Komisjon oli seisukohal, et Deltafina trahvi ei tule koostööteatise alusel üldse vähendada, kuna see ei olnud komisjoni hinnangul tema suhtes enam kohaldatav. Seetõttu asus komisjon seisukohale, et Deltafina olukord oli erandlik, mis õigustas trahvi vähendamist asjassepuutuva kergendava asjaolu alusel.

338 Nendest kaalutlustest tuleneb, et Deltafina ja Transcatabi olukord oli väga erinev nende koostöö hindamise seisukohast, mistõttu Transcatab ei saa viidata võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele seetõttu, et komisjon ei kohaldanud tema suhtes kergendavat asjaolu, milleks oli tõhus koostöö haldusmenetluses.

339 Seega tuleb neljanda väite neljas osa tagasi lükata.

Neljanda väite viies osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on varasemate juhtumite puudumine toortubakaturul ajal, mil komisjon alustas kontrolle

Poolte argumendid

340 Transcatab väidab, et komisjon oleks pidanud kergendava asjaoluna arvesse võtma asjaolu, et ajal, mil ta algatas käesolevas asjas menetluse, ei olnud tehtud ühtegi otsust toortubakaturu valdkonnas. Komisjon jättis selle kergendava asjaolu kohaldamise taotluse rahuldamata ilma ühegi põhjenduseta vaidlustatud otsuses, rikkudes nii oma põhjendamiskohustust. Oma argumendi toetuseks viitab Transcatab mitmele otsusele.

341 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

342 Suunistes ei ole sõnaselgelt ette nähtud ühtegi kergendavat asjaolu, mis oleks seotud varasemate otsustega rikkumist puudutava turu kohta. Suuniste punkti 3 viimases taandes on aga sätestatud komisjoni õigus võtta arvesse muid asjaolusid kui need, millele on viidatud trahvi põhisumma vähendamise alustena eelmistes taanetes.

343 Selles osas tuleb meenutada, et kergendavate asjaolude kohaldamisel on komisjonil kaalutlusruum (eespool punktis 143 viidatud kohtuotsus Mannesmannröhren-Werke *vs.* komisjon, punkt 307). Lisaks otsustas Üldkohus, et komisjon ei ole kohustatud trahvi vähendama, kui ta uurib esimest korda tegevust teatud majandussektoris (Üldkohtu 20. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-52/02: SNCZ *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5005, punkt 84).

344 Tuleb asuda seisukohale, et Transcatab ei ole tõendanud, miks on komisjon eksinud, jättes tuvastamata, et varasemate tubakakasektorit puudutavate otsuste puudumine viib Transcatabi trahvi vähendamiseni. Transcatab piirdub ainult viidetega reale otsustele, milles komisjon võttis kergendava asjaoluna arvesse asjaolu, et EÜ artiklit 81 ei olnud veel kunagi kohaldatud tegevussektoris, mida rikkumine puudutas.

345 Kuid selle kohta tuleb meenutada, et ainult asjaolu, et komisjon võttis oma varasemas otsustuspraktikas arvesse, et trahvisumma kindlaksmääramisel on teatud asjaolud kergendavateks asjaoludeks, ei tähenda, et ta peaks sama hinnangu andma oma hilisemas otsuses (eespool punktis 291 viidatud kohtuotsus Mayr-Melnhof *vs.* komisjon, punkt 368, ja eespool punktis 180 viidatud kohtuotsus LR AF 1998 *vs.* komisjon, punkt 337).

346 Mis puudutab argumenti põhjenduse puudumise kohta, siis on juba eespool punktides 310 ja 311 meenutatud, et EÜ artiklist 253 ei tulene nõuet, et komisjon on kohustatud käsitlema kõiki faktilisi ja õiguslikke küsimusi, mida haldusmenetluses puudutati, ja et argumentatsioonis ei saa tugineda asjaolule, et vaidlustatud otsuse osas, mis puudutab kergendavaid asjaolusid, ei esita komisjon selgitust põhjuste kohta, miks tema hinnangul ei tule kergendavateks asjaoludeks pidada teatud Transcatabi viidatud asjaolusid.

347 Neid kaalutlusi arvestades tuleb ka neljanda väite viies osa tagasi lükata.

Neljanda väite kuues osa, mis puudutab Itaalia toortubaka sektori sotisaalmajanduslikku laadi ja selle sektori kriisi

Poolte argumendid

348 Transcatab leiab, et komisjon oleks pidanud trahvi vähendama suuniste punkti 5 alapunkti b alusel, võttes arvesse Itaalia turu kriisi konteksti ja survet, mida töötlejatele avaldasid vahendajad, sealhulgas õigusvastase tegevuse abil. Väga eriline majanduslik ja sotsiaalne taust tingis meetmete võtmise töötlemisettevõtete ellujäämiseks. Mitu dokumenti tõendavad tohutut survet, mida töötlejatele avaldati, ja nende „kohutavat hirmutamist ning ähvardamist". Lisaks vastas töötlejate käitumine vajadusele panna vastu vahendajate survele. Töötlejad suutsid selles olukorras vastu panna ainult tänu kokkulepetele, millel oli tegelik pärssiv mõju. Komisjon oleks pidanud seda olukorda arvesse võtma ja trahvi vähendama.

349 Lisaks tekkis Transcatabil, nagu teistelgi Itaalias tegutsevatel töötlejatel, asjassepuutuval perioodil pidev ja oluline kahjum ning algatati tema lõpetamise menetlus. Need asjaolud tõendavad, et keelatud kokkulepe oli ainult abivahend selle sektori kriisist ülesaamiseks ja ellujäämise tagamiseks.

350 Transcatab väidab, et komisjoni 2. aprilli 2003. aasta otsuses 2003/600/EÜ [EÜ] artikli 81 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/C.38.279/F3 – Prantsuse veiseliha) (EÜT L 209, lk 12, põhjendused 180–185) asus komisjon seisukohale, et asjassepuutuva tegevussektori kriis õigustas trahvi vähendamist 60 %. Asjassepuutuva turu eripära

on võetud arvesse ka kohtupraktikas ja muudes juhtumites. Lisaks arvab Transcatab, et suuniste punkti 5 alapunkti b tuleb kohaldada ainult erandlikes olukordades. Sõnad „tuleks arvesse võtta" näitavad nimelt, et komisjonil ei ole mingit kaalutlusruumi selles loetletud asjaolude arvessevõtmise osas.

351 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

352 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et komisjonil ei ole kohustust lugeda kergendavaks asjaoluks tegevussektori halba rahalist seisu (vt eespool punktis 224 viidatud 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Tokai Carbon jt *vs.* komisjon, punkt 345 ja seal viidatud kohtupraktika; Üldkohtu 29. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-64/02: Heubach *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5137, punkt 139, ja eespool punktis 180 viidatud kohtuotsus Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, punkt 227). Nimelt täheldati, et keelatud kokkulepped sõlmitakse üldjuhul ajal, mil tegevussektor on raskustes. Seega juhul, kui järgida Transcatabi arutluskäiku, tuleks trahvi vähendada peaaegu kõigis keelatud kokkuleppeid puudutavates asjades (vt selle kohta eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt *vs.* komisjon, punkt 510; eespool punktis 188 viidatud 12. septembri 2007. aasta kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punkt 207, ja eespool punktis 180 viidatud kohtuotsus Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, punkt 227).

353 On tõsi, et komisjoni otsustuspraktikas on mõni kord kergendava asjaoluna võetud arvesse turu ülesehituslikku kriisi. Kuid eelmises punktis viidatud kohtupraktika kohaselt ei tähenda see, et varasemates juhtumites on komisjon tegevussektori majanduslikku olukorda kergendava asjaoluna arvesse võtnud, et ta peab kindlasti seda tegema ka hilisemates asjades (eespool punktis 188 viidatud 12. septembri 2007. aasta

kohtuotsus Prym ja Prym Consumer *vs.* komisjon, punkt 208, ja eespool punktis 180 viidatud kohtuotsus Wieland-Werke jt *vs.* komisjon, punkt 227).

354 Nii ei saa Transcatab väita, et komisjon oli kohustatud trahvi vähendama asjaolu tõttu, et Itaalia toortubakaturg oli kriisiolukorras.

355 Arvestades lisaks kohtupraktikat, millele on viidatud eespool punktides 352 ja 353 ning punktides 162 ja 346, tuleb asuda seisukohale, et viide otsusele 2003/600 ei ole asjassepuutuv. Igal juhul tuleb märkida, et komisjon on hästi selgitanud, et olukord, mis oli selle otsuse vastuvõtmise taustaks, erines oluliselt käesoleva asja olukorrast, kuna Prantsuse veiseliha asjas oli süüks pandud tegevus reaktsiooniks nõudluse äkklangusest tulenevale ootamatule kriisile, mis tekkis tegevussektori majanduslikust olukorrast täiesti sõltumatute faktorite tõttu, samas kui käesolevas asjas esinesid sektoris raskused juba pikka aega ja olid suurel määral ülesehituslikud.

356 Mis puudutab argumenti, et töötlejate käitumine vastas vajadusele seista vastu vahendajate survele, siis selgitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 289 ja 290 põhjuseid, miks ta selle argumendi tagasi lükkas. Eriti kinnitas ta vaidlustatud otsuse põhjenduses 289 õigesti, et ettevõtjad ei saa võtta EÜ artikli 81 lõikega 1 vastuolus olevaid meetmeid, et kompenseerida tegevust, mida nad kas õigustatult või õigustamatult peavad õigusvastaseks.

357 Lisaks tuleb asuda seisukohale, et Transcatab ei ole tõendanud tema väidetavat „kohutavat hirmutamist ning ähvardamist". Nimelt nagu märgib ka komisjon, ei ole toimiku dokument nr 2573 midagi muud kui protokoll, mille Dimon Italia esindajad koostasid 1997. aastal toimunud koosolekul, kus osalesid Deltafina, Transcatab ja APTI ning mis puudutas tubaka tootmist kvoodi väliselt ja ametiasutuste vajadust

võtta kohaseid meetmeid selle korrapäraseks läbiviimiseks. See dokument viitab ainult võimalusele, et põllumajandustootjad võivad nende tegevussektori raskuste tõttu protesti avaldada. Nimetatud dokumendist ei nähtu, et need võimalikud protestid – mille tegeliku asetleidmise kohta puuduvad igasugused tõendid – oleksid kindlasti suunatud töötlejate vastu. Lihtsalt protestide avaldamise võimalus ei ole käsitatav erandliku kriisiolukorrana, mis õigustaks EÜ artiklit 81 rikkuvat tegevust. Lisaks ei mainita Transcatabi viidatud parlamendi uurimiskomisjoni aruandes ühtegi konkreetset fakti, mis oleks seotud õigusvastase tegevusega tubakaturul, ning seega ei ole see aruanne selles küsimuses asjassepuutuv.

358 Lõpuks tuleb märkida, et argumenti Transcatabi rahalise seisu kohta analüüsiti ja see lükati tagasi teise väite kolmandas osas.

359 Seega tuleb ka neljanda väite kuues osa ning järelikult kogu see väide tervikuna tagasi lükata.

6. *Viies väide koostööteatise kohaldamise kohta*

Poolte argumendid

360 Esiteks väidab Transcatab, et kuna komisjon järeldas, et koostööteatis ei ole Deltafinale kohaldatav, oleks komisjon pidanud teda kohtlema nagu esimest ettevõtjat, kelle trahvi tuleb vähendada.

361 Teiseks väidab Transcatab, et koostööteatise punkti 23 viimase lõigu kohaselt ei oleks pidanud teda karistama tegevuse eest ajavahemikul 1999–2002. Nimelt oli ta esimene ettevõtja, kes teavitas komisjoni sel perioodil sõlmitud kokkulepete olemasolust. Tema panus oli väga üksikasjalik, määrav ja täielik. Enne kui Transcatab selle teabe edastas, olid komisjoni käsutuses vaid mõned andmed, mille oli esitanud Deltafina ja Dimon. Transcatab viitab mitmele näitele teabe kohta, mis esitati ajavahemiku 1999–2002 iga aasta kohta.

362 Seega on Transcatab selle ajavahemiku kohta esitanud „tõendeid faktide kohta, millest komisjon enne teadlik ei olnud", ja need faktid „mõjutavad otseselt kartelli tähtsust ja kestust" koostööteatise punkti 23 viimase lõigu tähenduses. Selle lõigu eesmärk on võimaldada komisjonil kohandada trahvi vähendamise protsenti ettevõtja puhul, kes esitab ehk teavet hiljem kui konkurendid, kuna tal läheb aega põhjaliku avalduse koostamiseks.

363 Komisjon palub Transcatabi argumendid tagasi lükata.

Üldkohtu hinnang

Staatus „esimene ettevõtja", kellel on õigus trahvi vähendamisele

364 Tuleb meenutada, et hagide vastuvõetavuse tingimused kuuluvad avalikust huvist tulenevate asja läbivaatamist takistavate asjaolude hulka, mida liidu kohus peab vaja-

duse korral kontrollima omal algatusel (vt eespool punktis 132 viidatud kohtuotsus Honeywell *vs.* komisjon, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka Euroopa Kohtu 29. novembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-176/06 P: Stadtwerke Schwäbisch Hall jt *vs*. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 18).

365 Nagu on meenutatud eespool punktides 131 ja 132, peab vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 21 ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c hagiavalduses ära märkima muu hulgas „hagi eseme" ning „ülevaate fakti- ja õigusväidetest". Samuti sätestab selle kodukorra artikli 48 lõige 2, et „[m]enetluse käigus ei või esitada uusi väiteid, kui need ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus". Nendest sätetest tuleneb, et vastuvõetamatuna tuleb käsitada iga väidet, mida ei ole piisavalt kirjeldatud asja algatavas hagiavalduses. Samuti peab hageja esitatud ülevaade fakti- ja õigusväidetest olema nii selge ja täpne, et see võimaldaks kostjal end kaitsta ja Üldkohtul hagi vajaduse korral lahendada ilma täiendavate materjalideta (Üldkohtu 24. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas T-145/98: ADT Projekt *vs*. komisjon, EKL 2000, lk II-387, punkt 66, ja 16. märtsi 2004. aasta otsus kohtuasjas T-157/01: Danske Busvognmænd *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-917, punkt 45). Analoogseid nõudeid tuleb järgida väite toetuseks esitatud argumendi puhul (14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-352/94: Mo Och Domsjö *vs*. komisjon, EKL 1998, lk II-1989, punkt 333).

366 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad õiguskindluse ja korrakohase õigusemõistmise tagamise eesmärgil selleks, et hagi oleks vastuvõetav, selle aluseks olevad õiguslikud ja faktilised asjaolud kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist (vt eespool punktis 132 viidatud kohtuotsus Honeywell *vs.* komisjon, punkt 56). Kuigi hagiavalduse teksti saab konkreetsete punktide osas põhjendada ja täiendada viidetega hagiavaldusele lisatud dokumentide kindlatele osadele, ei saa üldine viide muudele dokumentidele, isegi kui need on hagiavaldusele lisatud, kompenseerida hagiavalduse õigusliku argumentatsiooni oluliste elementide puudumist, mis peavad eespool viidatud sätete alusel hagiavalduses esinema (vt Üldkohtu määrus 21. mai 1999. aasta kohtuasjas T-154/98: Asia Motor France jt *vs.*

komisjon, EKL 1999, lk II-1703, punkt 49). Pealegi ei ole hagi alusena käsitletavate väidete ja argumentide väljaotsimine ja kindlakstegemine selle lisadest Üldkohtu ülesanne, kuna lisadel on üksnes tõenduslik ja abistav funktsioon (vt Üldkohtu 7. mai 2009. aasta otsus kohtuasjas T-151/05: NVV jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-1219, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

367 See argument on käesolevas asjas esitatud väga kokkuvõtlikult, nimelt on Transcatab sellele hagiavalduses pühendanud ainult ühe lause.

368 Kohtuistungil selgitas Transcatab oma argumendi ulatust, nõustudes, et see oli esitatud ebatäpselt. Sisuliselt väidab Transcatab, et kui Üldkohus asub seisukohale, et koostööteatis ei olnud Deltafinale kohaldatav ja seetõttu tuleb viimase asemel esimeseks ettevõtjaks, kellele trahvide eest kaitse antakse, pidada Mindot, tuleks teda teatud „doominoefekti" tõttu pidada koostööteatise artikli 23 esimese lõigu punkti b tähenduses esimeseks ettevõtjaks, kelle trahvi vähendatakse. Seega tuleks suurendada komisjoni poolt Transcatabile kohaldatud trahvi vähendamise määra.

369 Tuleb märkida, et Transcatabi argumendiga nõustumine eeldab esiteks, et Mindo on esitanud Üldkohtule vaidlustatud otsuse peale hagiavalduse, teiseks, et ta on esitanud väite selle kohta, et Deltafina asemel oleks pidanud kaitse trahvide eest andma hoopis talle, sest Deltafinale ei saanud kohaldada koostööteatist, ja kolmandaks, et Üldkohus nõustub selle väitega Mindot puudutavas kohtuasjas.

370 Seega tugineb Transcatabi argument kaudsel viitel väitele, mis võib olla esitatud ühes teises kohtuasjas, millele ei ole isegi täpselt viidatud. Lisaks saab sellise argumendi vastuvõetavaks tunnistada ainult siis, kui Üldkohus nõustub Mindo poolt teises kohtuasjas võimalikult esitatud väitega.

371 Kui seega nõustuda, et vastuvõetav on väide, mida on hagis puudulikult kirjeldatud, kuid milles viidatakse hagiavalduses kaudselt viidatud teises asjas teise isiku poolt teoreetiliselt esitatud väidetele, võimaldaks see kõrvale hoiduda eespool punktis 365 viidatud kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c sätestatud kohustuslikest nõuetest (vt selle kohta eespool punktis 132 viidatud kohtuotsus Honeywell *vs.* komisjon, punkt 64).

372 Igal juhul tuleneb Euroopa Kohus praktikast, et Üldkohus peab jätma vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata talle esitatud hagiavalduse nõude, kui selle hagiavalduse tekstist endast ei nähtu ühtselt ja arusaadavalt faktilised ja õiguslikud asjaolud, millel see nõue põhineb, sest nende asjaolude puudumist hagiavalduses ei saa korrigeerida nende esitamisega kohtuistungil (vt Euroopa Kohtu 18. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-214/05 P. Rossi *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2006, lk I-7057, punkt 37).

373 Arvestades kõiki neid kaalutlusi, tuleb asuda seisukohale, et see argument on vastuvõetamatu.

Koostööteatise punkti 23 viimane lõik

374 Mis puudutab Transcatabi argumenti, et koostööteatise punkti 23 viimase lõigu kohaldamisel ei oleks pidanud teda karistama tegevuse eest ajavahemikul 1999–2002, sest ta oli esimene ettevõtja, kes teavitas komisjoni sel perioodil sõlmitud kokkulepete olemasolust, siis tuleb meenutada, et selles sättes on märgitud, et „kui ettevõtja esitab muu hulgas tõendid selliste faktide kohta, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik ja mis mõjutavad otseselt kahtlustatava kartelli tähtsust või kestust, ei võta komisjon

neid andmeid arvesse võimalike trahvide määramisel kõnealused tõendid esitanud ettevõtja suhtes”.

375 Tuleb ka meenutada, et keelatud kokkuleppe poolte osutatud koostöö hindamisel võib vaidluse aluseks olla üksnes komisjoni ilmne hindamisviga, kuna komisjonil on ulatuslik hindamisruum ettevõtja koostöö kvaliteedi ja kasu hindamisel (vt selle kohta eespool punktis 331 viidatud 10. mai 2007. aasta kohtuotsus SGL Carbon *vs.* komisjon, punkt 88).

376 Nii tuleb esiteks selgitada koostööteatise punkti 23 viimase lõigu ulatust ja teiseks kontrollida, kas komisjon on selle sätte kohaldamisel teinud ilmse hindamisvea, karistades Transcatabi tema tegevuse eest ajavahemikul 1999–2002.

377 Kõigepealt tuleb tagasi lükata Transcatabi tõlgendus, mille ta annab koostööteatise punkti 23 viimasele lõigule ja mille kohaselt on selle eesmärk võimaldada komisjonil kohandada trahvi vähendamise protsenti ettevõtja puhul, kes esitab ehk teavet hiljem kui konkurendid, kuna tal läheb aega põhjaliku avalduse koostamiseks (vt eespool punkt 362). Selline tõlgendus on vastuolus koostööteatise loogikaga, sest see seab ohtu nimetatud teatisega kehtestatud süsteemi peamise eesmärgi julgustada keelatud kokkulepete pooli kartelli „alt vedama” ja tegema komisjoniga koostööd.

378 Nimelt tuleneb koostööteatise preambulist, et selle teatise eesmärk on julgustada kartellidevastase võitluse raames õigusvastaste kokkulepete poolteks olevaid ettevõtjaid tegema komisjoniga koostööd, sest kartelli tüüpi keelatud kokkulepped kuuluvad

raskeimate konkurentsipiirangutena käsitatavate tegevuste hulka. Seda arvestades on komisjon nimetatud koostöö soodustamiseks kehtestanud süsteemi, mis annab temaga koostööd tegevatele ettevõtjatele kas kaitse trahvide eest või õiguse trahvi vähendamisele võrreldes summaga, mis neile muidu määrataks.

379 Sellele loogikale on omane, et mõju, mida koostööteatisega soovitakse saavutada, on ebakindla õhustiku loomine kartelli sees, julgustades nendest komisjoni teavitama. See ebakindlus tuleneb täpsemalt asjaolust, et kartellikokkuleppes osalejad teavad, et ainult üks nende seast võib saada trahvi eest täieliku kaitse, kui ta annab üles teised rikkumises osalejad, tekitades seega viimastele ohu, et neile määratakse trahvid. Selle süsteemi raames ja sama loogika kohaselt on koostööd kiiremini alustanud ettevõtjatel võrreldes aeglasemalt koostööd tegevate ettevõtjatega õigus ulatuslikumale trahvi vähendamisele kui see, mis neile muidu määrataks.

380 Keelatud kokkuleppe poolte pakutud koostöö ajaline järjestus ja kiirus on seega koostööteatisega kehtestatud süsteemi põhielemendid.

381 Seega peab koostööteatise sätte eesmärgi tõlgendus olema kooskõlas selle teatise enda loogikaga. Seda arvestades tuleb koostööteatise punkti 23 viimast lõiku tõlgendada nii, et selles on sätestatud vastutasu sellisele ettevõtjale, kes küll ei olnud esimene, kes asjassepuutuva keelatud kokkuleppe osas esitas trahvide eest kaitse saamise taotluse, oli esimene, kes esitas komisjonile tõendeid talle enne teadmata olnud asjaoludel kohta, mis mõjutasid otseselt kokkuleppe raskust või kestust. Teisisõnu, kui ettevõtja esitatud tõendid puudutavad faktilisi asjaolusid, mis võimaldavad komisjonil muuta

sel ajahetkel keelatud kokkuleppe raskusele või kestusele antud hinnangut, antakse neid tõendeid esitanud ettevõtjale vastutasuks kaitse nendele faktilistele asjaoludele antud hinnangute suhtes, mida need tõendid saavad tõendada.

382 Nii ei puuduta koostööteatise punkti 23 viimane lõik juhtumeid, kus ettevõtja lihtsalt esitas uusi või täiuslikumaid tõendeid nende faktiliste asjaolude kohta, millest komisjon on juba teadlik. See lõik ei ole ka kohaldatav juhtudel, kus ettevõtja annab teada uutest faktilistest asjaoludest, mis ei ole aga sellised, mis muudaksid komisjoni hinnangut rikkumise raskuse või kestuse kohta. See säte on kohaldatav ainult juhul, kui täidetud on kaks tingimust: esiteks on ettevõtja esimene, kes tõendab faktilisi asjaolusid, millest komisjon ei olnud varem teadlik, ja teiseks võimaldavad need faktilised asjaolud, mis mõjutavad otseselt kahtlustatava keelatud kokkuleppe raskust või kestust, komisjonil jõuda rikkumise osas uutele järeldustele.

383 Järelikult tuleb neid kaalutlusi arvesse võttes kontrollida, kas komisjon on teinud vea, määrates Transcatabile karistuse tema tegevuse eest ajavahemikul 1999–2002. Esiteks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 497 kinnitab komisjon sõnaselgelt, et ta oli teadlik kõigist faktilistest asjaoludes, mille kohta Transcatab tõendeid esitas, ja teiseks, et käesoleva argumendi raames esitab Transcatab põhjendusi ainult kokkuleppe kestuse kohta. Kuid ta ei puuduta fakte, mis võisid mõjutada rikkumise raskust.

384 Toimikust nähtub, et alates ajast, mil Deltafina esitas 19. veebruaril 2002 trahvide eest kaitse saamise taotluse, oli komisjon teadlik faktist, et keelatud kokkulepe algas 1995. aastal ja kestis kuni 2001. aastani. Nimelt esiteks kinnitas Deltafina seda asjaolu selgelt oma trahvide eest kaitse saamise taotluses ja teiseks esitas ta kaheksa omakäelist ülestähendust töötlejate vahel toimunud kohtumiste ja arutelude teemal

1999. aasta kohta ja kaks omakäelist ülestähendust 2000. aasta kohta ning veel kaks 2001. aasta kohta. Lisaks tuleb märkida, et Transcatab piirdub kinnitusega, et ta oli esimene, kes esitas tõendeid töötlejate mitmete kokkulepete ja sidepidamise kohta sel ajavahemikul. Ta ei väida aga, et komisjon ei olnud veel teadlik asjaolust, et töötlejate kokkulepe toimis ajavahemikul 1999–2002.

385 Lisaks tuleneb vaidlustatud otsuse üksikasjalikust analüüsist, et komisjon tugines oma otsuses töötlejate vahelise suhtlemise küsimuses mitmetele andmetele, mille oli talle esitanud Deltafina ja Dimon Italia, ning seega ei sõltunud see Transcatabi esitatud teabest.

386 Täpsemalt nähtub aasta 1999 kohta vaidlustatud otsusest, et Deltafina esitas mitmeid andmeid töötlejate vahelise sidepidamise kohta sel aastal ja nendele on viidatud näiteks vaidlustatud otsuse põhjenduses 159 (joonealune märkus nr 181), põhjenduses 195 (joonealune märkus nr 206), põhjenduses 199 (joonealune märkus nr 212) ja põhjenduses 200 (joonealune märkus nr 214). Nendest kõigist joonealustest märkustest tuleneb, et Deltafina kirjeldas koosolekute sisu avaldustes, mis olid esitatud enne Transcatabi trahvi vähendamise taotluse esitamist.

387 Mis puudutab keelatud kokkuleppe eseme laienemist liigtootmisele, siis nähtub vaidlustatud otsusest, et selle põhjendused 144 ja 148 koostati Deltafina esitatud andmete alusel. Komisjon täpsustas vasturepliigis, et need põhjendused põhinevad Deltafina poolt 22. veebruaril 2002 esitatud dokumentidel, st jällegi enne, kui esitati Transcatabi trahvi vähendamise taotlus. Asjaolu, et see kokkuleppe eseme laiendamine pandi ametlikult kirja lepingus, mille esitas hiljem Transcatab, ei muuda midagi koostööteatise punkti 23 viimase lõigu seisukohast Transcatabi käesolevale argumendile antud hinnangus.

388 Aasta 2000 osas tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 203 (joonealune märkus nr 216) ja 204 (joonealune märkus nr 218), et Deltafina esitas mitu tõendit töötlejate vahelise sidepidamise kohta sel aastal. Joonealuses märkuses nr 218 selgitatakse muu hulgas, et Deltafina kirjeldas vaidlustatud otsuse põhjenduses 204 mainitud koosoleku sisu juba avaldustes, mis olid esitatud enne Transcatabi poolt trahvi vähendamise taotluse esitamist, ja komisjon kinnitas seda vastureplikis. Lisaks nähtub toimikust, et ka 19. märtsil 2002 esitas Deltafina komisjonile teavet ja dokumente sellel aastal toimunud sidepidamise kohta.

389 Mis puudutab aastat 2001, siis tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 209 (joonealune märkus nr 223) ja 211 (joonealune märkus nr 225), et enne seda, kui Transcatab esitas trahvide vähendamise taotluse, oli Deltafina juba komisjonile esitanud dokumente, mis tõendasid töötlejate vahelist sidepidamist sel aastal. Täpsemalt tõendavad nendes kahes joonealuses märkuses viidatud dokumendid 495, 498, 524 ja 614 ühemõtteliselt, et töötlejad suhtlesid sel ajavahemikul omavahel. Need dokumendid näitavad ka, et enne seda, kui Transcatab esitas trahvi vähendamise taotluse, oli komisjon juba teadlik töötlejate – kelle hulka kuulus ka Transcatab – vahelisest õigusvastasest suhtlemisest vähemalt kuni 15. oktoobrini 2001.

390 2002. aasta osas väidab komisjon, et tema käsutuses oli juba teave töötlejate vahelise sidepidamise jätkumise kohta sel aastal ja see tulenes Dimoni esitatud faksist, mida mainitakse vaidlustatud otsuse joonelauses märkuses nr 235. Transcatab leiab aga, et see dokument esitati pärast 18. aprilli 2002, st kuupäeva, mil tema esitas 2002. aasta kohta joonelauses märkuses nr 234 viidatud dokumendid.

391 Selle kohta tuleb märkida, et isegi kui eeldada, et Dimon Italia esitas selle dokumendi pärast Transcatabi ja nii oli Transcatab esimene ettevõtja, kes esitas tõendeid kohtumiste kohta 2002. aasta alguses, ei ole sellel asjaolul mingit praktilist tagajärge.

392 Nimelt esiteks, nagu märgitud eespool punktis 389, nähtub toimikust, et enne seda, kui Transcatab esitas trahvi vähendamise taotuse, oli komisjoni käsutuses juba tõendeid keelatud kokkuleppe kestuse kohta vähemalt kuni 15. oktoobrini 2001. Kuna kartellikokkulepe algas 29. septembril 1995 (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 377), ja Transcatab seda asjaolu ei vaidlusta, tuleb asuda seisukohale, et enne Transcatabi poolt dokumentide esitamist oli komisjonil juba piisavalt teavet, et tuvastada, et keelatud kokkulepe kestis üle kuue aasta. See asjaolu üksi võimaldas komisjonil suurendada trahvi lähtesummat 60 %. Sellest tuleneb, et asjaolul, et komisjon tuvastas rikkumise kestuse veel nelja kuu võrra pikemana (kuni 19. veebruarini 2002), ei ole lõpliku karistuse kindlaksmääramisel mingit tähtsust.

393 Teiseks tuleb meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 256 ja järgmistes põhjendustes tuvastas komisjon, et keelatud kokkulepe oli üks vältav rikkumine ja Transcatab ei ole sellele hinnangule vastu vaielnud (vt eespool punkt 233). Komisjon tuvastas ka, et see rikkumine lõppes 19. veebruaril 2002, päeval, mil Deltafina esitas taotluse trahvide eest kaitse saamiseks. Transcatab ei kinnita ega tõenda, et ta lõpetas rikkumises osalemise enne seda kuupäeva.

394 Selle kohta tuleb meenutada, et ettevõtja, kes osaleb oma käitumisega sellises rikkumises, mis vastab konkurentsivastase eesmärgiga kokkuleppe mõistele või kooskõlastatud tegevusele EÜ artikli 81 lõike 1 tähenduses ning kui tema käitumise eesmärk on aidata kaasa rikkumise toimepanemisele tervikuna, on ühtlasi selle rikkumise eest vastutav selle rikkumise raames teiste ettevõtjate poolt toime pandud käitumise eest kogu tema osaluse ajal (vt eespool punktis 222 viidatud kohtuotsus BST *vs.* komisjon, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

395 Lisaks võib ettevõtjat pidada vastutavaks keelatud kokkuleppe eest tervikuna, isegi kui on tõendatud, et ta on otseselt osalenud vaid selle kokkuleppe ühes või mitmes osas, kui esiteks ta teadis või pidi kindlasti teadma, et kokkumäng, milles ta osales,

kuulus tervikplaani, ja teiseks, kui see tervikplaan hõlmas keelatud kokkuleppe kõiki osi (vt eespool punktis 91 viidatud Üldkohtu otsus PVC II, punkt 773; ja eespool punktis 130 viidatud kohtuotsus HFB jt *vs.* komisjon, punkt 231, ja 19. mai 2010. aasta otsus kohtuasjas T-19/05: Boliden jt *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1843, punkt 61).

396 Neid asjaolusid arvestades tuleb asuda seisukohale, et Transcatab ei ole esitanud tõendeid faktide kohta, millest komisjon ei olnud varem teadlik ja mis mõjutasid otseselt kahtlustatava kartelli raskust või kestust, mis õigustaks osalise kaitse andmist koostööteatise artikli 23 viimase lõigu alusel. Seega ei saa Transcatab väita, et komisjon on teinud ilmse hindamisvea ja et teda ei oleks tulnud pidada vastutavaks kogu rikkumise eest.

397 Seega tuleb vaidlustatud otsuse osalise tühistamise nõue tervikuna rahuldamata jätta. Mis puudutab vaidlustatud otsust muutva kohtuotsuse tegemise nõuet, siis leiab Üldkohus, et kuna käesolevas asjas puuduvad asjaolud, mis õigustaksid trahvi vähendamist, ei tule ka seda nõuet rahuldada. Kõigest eeltoodust tuleneb, et hagiavaldus tuleb tervikuna rahuldamata jätta.

7. *Komisjoni vastuhagi*

Poolte argumendid

398 Komisjon väidab, et Transcatab vaidles vastu faktidele, eriti kokkuleppe kestusele, nagu komisjon need vaidlustatud otsuses tuvastas. Kinnitades kolmanda väite esimeses osas, et alates 1999. aastast oli tema tegevus seotud ainult kutsetegevusesiseste

kokkulepete täitmisega (vt eespool punktid 227 ja 228), ei piirdunud Transcatab ainult komisjoni poolt faktilistele asjaoludele antud tõlgenduse vaidlustamisega, vaid ta seadis kahtluse alla ka need faktid, millega ta varem oli nõustunud. Kuna Transcatab vaidlustas kokkuleppe kestuse – mis on faktiliste asjaolude kirjelduse oluline osa –, muutub osaliselt õigustamatuks trahvisumma vähendamise määr 30 %, mida komisjon tema suhtes kohaldas. Nii palub komisjon Üldkohtul seda määra vähendada 30 %-lt 25 %-le ning määrata trahviks oma täielikku pädevust teostades 15 miljonit eurot.

399 Transcatab vaidleb komisjoni vastuhagile vastu.

Üldkohtu hinnang

400 Vaidlustatud otsusest nähtub, et asjaolu, et Transcatab ei „vaidlustanud faktilisi asjaolusid, millele komisjon vastuväiteteatises tugines", oli üks põhjustest, mille alusel komisjon kohaldas talle trahvi vähendamise määra 30 % (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 498 ja 499).

401 Kuid Transcatabi vastusest vastuväiteteatisele nähtub, et kuigi ta ei vastanud selgelt komisjoni vastuväidetele rikkumise kestuse kohta, väitis ta siiski, et kuna alates 1999. aastast tegutsesid töötlejad seaduseb nr 88/88 nõuete kohaselt, ei tuleks neid pidada vastutavaks konkurentsivastase käitumise eest, mis leidis aset alates sellest aastast.

402 Seega isegi kui selle argumendi esitamine on vastuolus teatud kinnitustega, mis esitati haldusmenetluse käigus ja sellega, et komisjoni analüüsi teatud osasid ei vaidlustatud, ei muuda see fakti, et kolmanda väite esimeses osas esitatud argument tõstatati ka juba haldusmenetluses. Seega ajal, mil komisjon otsustas Transcatabi trahvi vähendada, oli ta juba sellest argumendist teadlik, mistõttu ei saa see olla asjaolude sisulise õigsuse vaidlustamine, mis seab kahtluse alla vaidlustatud otsuses koostööteatise alusel kohaldatud trahvi vähendamise määra.

403 Seega tuleb komisjoni vastuhagi rahuldamata jätta.

404 Arvestades kõiki eespool toodud järeldusi nende kogumis, tuleb hagiavaldus ja ka komisjoni vastuhagi tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

405 Kodukorra artikli 87 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuid kodukorra artikli 87 lõike 3 esimese lõigu kohaselt võib Üldkohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on eriliste põhjustega.

406 Käesolevas asjas on Transcatab kohtuasja kaotanud poolteks, samas kui komisjon on kohtuasja kaotanud oma vastuhagi osas. Kuna vastuhagis palutakse trahvi suurendada suhteliselt väiksel määral, tuleb tõdeda, et kohtuasja on kaotanud peamiselt hageja. Neil asjaoludel tuleb otsustada, et hageja kohtukulud tuleb jätta tema enda kanda ja temalt mõistetakse välja 90 % komisjoni kohtukuludest, ning komisjon kannab ise 10 % tema enda kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta Euroopa Komisjoni vastuhagi rahuldamata.

3. Jätta Transcatab SpA kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja 90 % komisjoni kohtukuludest.

4. Jätta komisjoni kohtukuludest 10 % tema enda kanda.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 5. oktoobril 2011 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust ..... II - 6848

1. Haldusmenetlus ..... II - 6849

2. Vaidlustatud otsus ..... II - 6851

Vaidlustatud otsuse adressaadid ..... II - 6852

Trahvisummade kindlaksmääramine ..... II - 6856

Trahvi lähtesummade kindlaksmääramine ..... II - 6856

Trahvide põhisumma kindlaksmääramine ..... II - 6859

Kergendavad asjaolud ..... II - 6860

Koostööteatise kohaldamine ..... II - 6863

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 6866

Õiguslik käsitlus ..... II - 6868

3. Esimene väide, mis puudutab rikkumise süükspanemist Transcatabi emaettevõtjale .. II - 6869

Esimese väite esimene osa, mille kohaselt on kohtupraktikat vääralt tõlgendatud, tähelepanuta on jäetud esitatud tõendeid ja rikutud on kaitseõigusi ..... II - 6869

Poolte argumendid ..... II - 6869

Üldkohtu hinnang ..... II - 6871

– Tütarettevõtja tegevuse emaettevõtjale süüks panemise reeglite rikkumine ..... II - 6871

– Eelduse ümberlükkamiseks esitatud tõendite tähelepanuta jätmine .. II - 6876

– Kaitseõiguste rikkumine ..... II - 6880

Esimese väite teine osa, mille kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 ..... II - 6883

Poolte argumendid ..... II - 6883

Üldkohtu hinnang ..... II - 6884

2. Teine väide, mis puudutab lähtesumma kindlaksmääramist ..... II - 6886

Teise väite esimene osa, mis puudutab rikkumise raskust ..... II - 6886

Poolte argumendid ..... II - 6891

Üldkohtu hinnang ..... II - 6893

– Rikkumise kvalifitseerimine väga raskeks rikkumiseks ..... II - 6894

– Rikkumise tegelik mõju turule ..... II - 6895

– Turu geograafiline ulatus ..... II - 6899

– Põhjendamiskohustuse rikkumine ..... II - 6900

– Kaitseõiguste rikkumine ..... II - 6902

Teise väite teine osa, mille kohaselt on trahvi põhisumma kindlaksmääramisel rikutud proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet ..... II - 6903

Poolte argumendid ..... II - 6903

Üldkohtu hinnang ..... II - 6904

– Proportsionaalsuse põhimõtte rikkumine ..... II - 6904

– Võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumine ..... II - 6909

– Õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumine ..... II - 6910

Teise väite kolmas osa, mille kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, sest arvesse võeti karistuse hoiatavat mõju ja Transcatabi rahalist seisu ..... II - 6912

Poolte argumendid ..... II - 6912

Üldkohtu hinnang ..... II - 6913

4. Kolmas väide, mis puudutab trahvi põhisumma kindlaksmääramist ..... II - 6916

Kolmanda väite esimene osa, mille kohaselt on trahvisummat vääralt suurendatud rikkumise kestuse alusel ..... II - 6916

Poolte argumendid ..... II - 6916

Üldkohtu hinnang ..... II - 6918

– Trahvi suurendamine kokkuleppe kestuse alusel ..... II - 6918

– Tarbijatele kahju mitte tekitamine ..... II - 6923

Kolmanda väite teine osa, mis puudutab ne bis in idem põhimõtte rikkumist ja põhjenduse puudumist ..... II - 6924

Poolte argumendid ..... II - 6924

Üldkohtu hinnang ..... II - 6925

Kolmanda väite kolmas osa, mille kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet ..... II - 6927

Poolte argumendid ..... II - 6927

Üldkohtu hinnang ..... II - 6928

5. Neljas väide, mis puudutab teatud kergendavaid asjaolusid ..... II - 6930

Neljanda väite esimene osa, mis puudutab keelatud kokkuleppe täitmata jätmisest tulenevat kergendavat asjaolu ..... II - 6930

Poolte argumendid ..... II - 6930

Üldkohtu hinnang ..... II - 6930

Neljanda väite teine osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on vaidlusaluse tegevuse lõpetamine enne komisjoni sekkumist ..... II - 6932

Poolte argumendid ..... II - 6932

Üldkohtu hinnang ..... II - 6933

Neljanda väite kolmas osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on põhjendatud kahtlus vaidlusealuse tegevuse õigusvastasuse osas ..... II - 6936

Põhjendatud kahtlus vaidlusaluse tegevuse õigusvastasuse osas ..... II - 6937

– Poolte argumendid ..... II - 6937

– Üldkohtu hinnang ..... II - 6938

Erinev kohtlemine võrreldes asjaga Toortubakas – Hispaania ..... II - 6942

– Poolte argumendid ..... II - 6942

– Üldkohtu hinnang ..... II - 6943

Neljanda väite neljas osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on Transcatabi tõhus koostöö menetluse käigus ..... II - 6945

Poolte argumendid ..... II - 6945

Üldkohtu hinnang ..... II - 6946

Neljanda väite viies osa, mis puudutab kergendavat asjaolu, milleks on varasemate juhtumite puudumine toortubakaturul ajal, mil komisjon alustas kontrolle ..... II - 6950

Poolte argumendid ..... II - 6950

Üldkohtu hinnang ..... II - 6950

Neljanda väite kuues osa, mis puudutab Itaalia toortubaka sektori sotisaal-majanduslikku laadi ja selle sektori kriisi ..... II - 6952

Poolte argumendid ..... II - 6952

Üldkohtu hinnang ..... II - 6953

6. Viies väide koostööteatise kohaldamise kohta ..... II - 6955

Poolte argumendid ..... II - 6955

Üldkohtu hinnang ..... II - 6956

Staatus „esimene ettevõtja", kellel on õigus trahvi vähendamisele ..... II - 6956

Koostööteatise punkti 23 viimane lõik ..... II - 6959

7. Komisjoni vastuhagi ..... II - 6966

Poolte argumendid ..... II - 6966

Üldkohtu hinnang ..... II - 6967

Kohtukulud ..... II - 6968